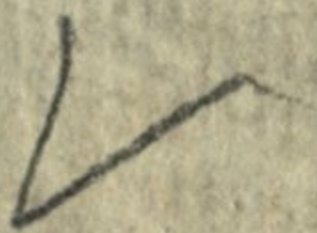

7026. 11 B. J.

IOSEPHI GREG. LENAZ,
SS. THEOLOGIÆ DOCTORIS, ET CÆSA-
REO-REGII PROFESSORIS PUBL. ORD. ET
ALTIORUM SCHOLARUM DIRECTORIS
IN ACADEMIA LABACENSI &C.

DISSERTATIO

DE

POTESTATE

ECCLÆSIASTICA

ET

CIVILI,

EARUMQUE CONSONO, ET RECI-
PROCO NEXU IN CONCILIORUM PRÆ-
CIPUE ADITU, PROGRESSU, ET
EXITU.

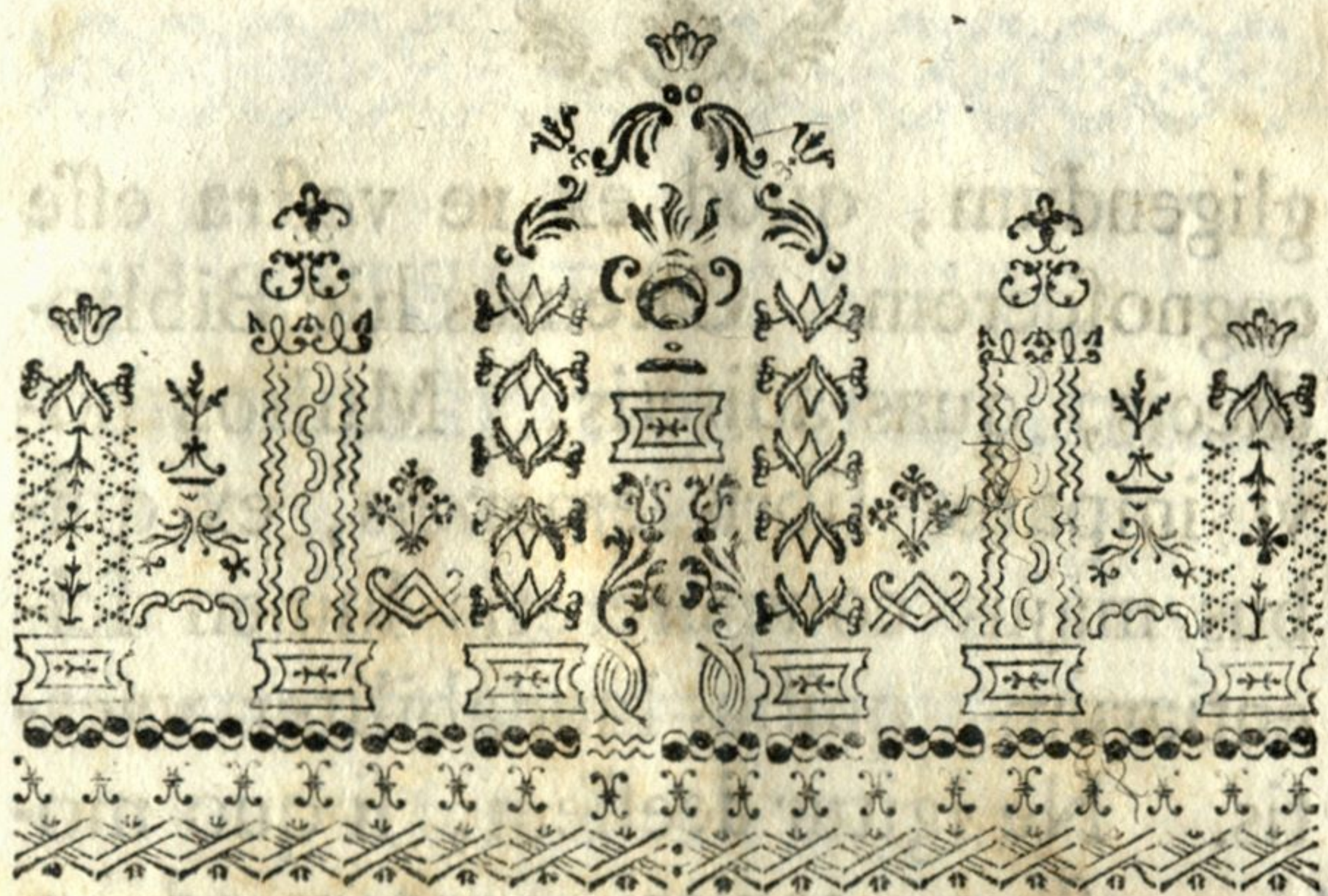
Et erunt Reges Nutritii tui.

Isaie XLIX. 23.

LABACI,
LITERIS IOANNIS FRIDERICI EGER.

1778.

STUDIOSIS LABACENSIBUS

PROGRESSUM.

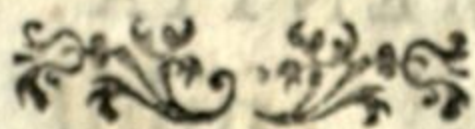

constitueram, privatis char-
taceis meis continere hanc,
quam vobis propino, lu-
cubrationem. Sed tempora aliud
fuggefferunt consilium. AUGUSTIS-
SIMÆ CLEMENTIA novis auctus
curis intellexi, nihil mihi esse ne-
gli-

gligendum, quod ex re vestra esse
cognoscerem. Caremus hic Biblio-
thecis, quas adiretis. Multos no-
vi impares libris emendis, ex qui-
bus majus conquireretis lumen sci-
entiarum, quibus laudabiliter vaca-
tis. Ne igitur deessem, si quo mo-
do possum, conjeci mentem ad ea,
quæ proxime aderant, & quæ de
Utraque Potestate differui. Non
displicuerunt iis, quibuscum eadem
communicavi. Unde animum ad-
diderunt, ut ea vobis deferrem. Ita-
que tanquam vestris utamini, ipse
illud duntaxat in meum censum nu-
merabo, si quod emolumentum inde
consequemini. Valete.

Dabam Labaci VIII. Kalendas
Aprilis, Anno Æræ Christianæ
M. DCC. LXXVIII.

DISSERTATIO
DE POTESTATE ECCLESIASTICA
ET
CIVILI.

CAPUT I.
DE POTESTATE ECCLESIAE.

§. I.

Ecclesia est Societas inæqualis.

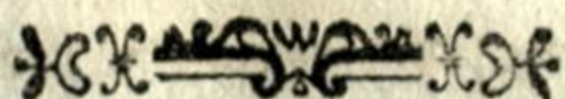
Ecclēsiā prae se ferre Societatem inæqualem, si inspicias, observabis. Comparant enim in ipsa Doctores & discipuli, greges & Pastores, Præpositi & subditi.

§. II.

Inæqualitas fundatur in Scripturis.

Ea inæqualitas est ex instituto Christi, qui *claves* dedit Ecclesiae: “Et tibi dabo *claves* &c.” (a) ligandi item, solvendique potestatem, quibus symbolis usu Scripturarum significatur principatus, pastoratus, ministerium, docentium, & discentium inæqualitas, quam reliquit in Ecclesia.

(a) Matth. XVI. 19.

* *Claves* dicunt allusionem ad voces : *aperire*, *claudere*; & hæ ad voces : *exire*, *intrare*, *educere*, *introducere*, a quibus non distant voces : *ligare*, & *solvere*. Eundem igitur, vel vicinum sensum hæ voces habent in Scriptura. Adhibentur vero ad significandam potestatem, principatum, ministerium; sic simili locutione Moyses significat suum principatum, dum a Domino petit sibi Successorem designari: “ Pro-
,, videat Dominus Deus Spiritum omnis carnis,
,, hominem, qui sit super multitudinem hanc :
,, & possit *exire*, & *intrare* ante eos, & *educere*
,, eos, & *introducere*: ne sit populus Domini
,, sicut oves absque Pastore.” Num. XXVII.
16. 17. Simili locutione Isaïas significat ministerium Præpositi, & Thesaurarii Templi, dum nunciat Sobnæ, illud transferendum in Eliacim filium Sacerdotis Helciæ: “ *Potestatem* tuam,
,, ait, dabo in manu ejus: . . . & *aperiet*, &
,, non erit, qui *claudat*: & *claudet*, & non
,, erit, qui *aperiat*.” Cap. XXII. 21. 22.
Adde Num. XXVII. 21. Job. XII. 14. Apocal. I. 18.

Christi principatum prophetavit Isaïas IX. 6. 7. “ Et factus est principatus super humerum
,, ejus: --- super folium David, & super regnum ejus sedebit.” Ipsum symbolica phrasi enunciat Joannes Apoc. III. 7. “ Qui habet
,, *clavem* David: qui *aperit*, & nemo *claudit*:
,, *claudit*, & nemo *aperit*.” Christus igitur *claves* David, & principatum, quem ipse gessit in terris, reliquit Ecclesiæ.

§. III.

Fulcitur Traditione.

Clavium sunt multi effectus; ast sepositis ceteris, eum qui est in iudicii potestate, breviter vindicemus eo argumento, quo vulgo solent definiri lites, quando de jurisdictione controvertitur. Solet itaque ad facta constantia provocari, & ex actis & protocollis pro jure concludi. Jam a pace per Constantinum M. data Ecclesiae ad nostra usque tempora exercitium potestatis Ecclesiae adeo manifesto exhibent Acta Conciliorum, ut illud Adversarii inficiari non audeant; sed alias quærant evasiones, attribuendo illud Principum indulto, conniventiae, & Ecclesiasticorum usurpationi. Verum Ecclesiam exercuisse suam potestatem jure, & non injuria, vigore proprio, & non alieno Principum beneficio, intelligimus ex temporibus, quæ antecesserunt Constantinum Imp. Illorum temporum non extant quidem omnia monumenta; attamen extant nonnullorum Conciliorum vestigia. Concilia celebrarunt Apostoli. Eadem celebrarunt Apostolorum Successores, quos pro sua potestate egisse, svadet ipsorum pietas cum humilitate conjuncta, & illorum temporum difficultas.

* Seculo I. habemus Apostolorum Concilia Hierosolymitana Act. I. VI. & XV. Seculo II. in Controversia de Paschate celebrando habemus

mus plura Concilia, sigillatim *Palæstinum* circa annum 198. præfidentibus Theophilo Episc. Cæsareensi, & Narcisso Episc. Hierosolymorum, *Ephesinum* ex Episcopis Asianis præfidente Polycrate, teste Eusebio *lib. 5. Hist. Eccl. cap. 22. & 23.* Seculo III. in causa lapsorum habemus Concilia, *Romanum* anno 253. sexaginta Episcoporum, totidemque Presbyterorum sub Cornelio Papa, & circa idem tempus *Italicum* aliud, teste eodem Eusebio *lib. 6. Hist. Eccl. cap. 25.* Item in causa rebaptizandorum ter habitum est Concilium *Carthagine* anno 256. a S. Cypriano, ut constat ex *Epistolis ejusdem.* Secundo interfuerunt Episcopi LXXI. Tertio interfuerunt Episcopi LXXXVII. Plura Concilia fuisse celebrata eo primo ævo, conjicimus ex disciplina illorum temporum, secundum quam remoto dominatu, & ex consilio confacerdotum Prælati regebant greges suos, ut observat Claudius Fleury *Disc. 11. §. 5. in Hist. Eccl.* immo inter effectus persecutionis Licinii Imperatoris numerat Eusebius *lib. 1. de vita Constantini cap. 51.* quod “ Lege lata
 „ præceperit, ne Episcopi uspiam inter se de
 „ ulla re conferrent, neve ulli eorum in alterius
 „ Ecclesiam ventilare liceret, & Synodos ac
 „ Concilia de communibus negotiis habere. „ Denique si Conciliorum remedium non fuisset semper ordinarium in Ecclesia finiendarum controversiarum, quo instinctu Constantinus M. sub initium suscepti christianismi sedaturus Schismaticorum, & Hæreticorum tempestates adhibuisset Concilia, tanquam legitima remedia? Non nova igitur usurpatione, sed ex Christi institutione, & Apostolorum, viro-
 rumque Apostolicorum exemplis ad negotia Ecclesiæ tractanda convenerunt Patres a temporibus Constantini M. **Exempla Apostolorum fuisse**

isse secutos Patres Ephesinos, affirmat Cæle-
 stinus *Epist. ad Synod. Ephes. relat. Act. II.*
 apud Labbe *tom. III. Concil pag. 614. Edit. Pari-*
sine anni 1671. qua utar in decursu: “Sanctum
 „ namque est, ait, pro debita sibi veneratione
 „ Concilium, in quo utique *nunc Apostolorum*
 „ frequentissimæ illius, quam legimus, *Congre-*
 „ *gationis aspicienda reverentia est.* „ Exem-
 plo Apostolorum, virorumque Apostolicorum,
 se convenisse, profitentur Patres Concilii C. P.
 II. dum ad legitimandum suum Conventum
 affirmant *Collat. VIII.* “Sed & Sanctos Patres,
 „ qui per tempora in Sanctis quatuor Conciliis
 „ convenerunt, *antiquis exemplis utentes,*
 „ communiter de exortis hæresibus & quæstio-
 „ nibus disposuisse. “

§. IV.

Est igitur auctoritas in Ecclesia.

Consequitur ex dictis, esse auctoritatem
 in Ecclesia, quam minus provide fuisse or-
 dinatam a Christo Sapientia æterna, absit ut
 dicamus, nam “nullos esse Magistratus, in-
 „ quit (a) Chrysostomus, ubique malum est,
 „ ac multarum causa calamitatum, & tumul-
 „ tus ac perturbationis principium. Ea por-
 „ ro tanto in Ecclesia periculiosior, quanto
 „ Magistratus hujus conditio potior est, &
 „ sublimior. Ut enim, si ex choro chori du-
 „ ctorem sustuleris, neque concentum, ne-
 „ que ordinem ille retinebit; & si ab exerci-
 „ tu castrensi Imperatorem detrahas, non jam
 „ decore, atque ordine acies instruetur; item

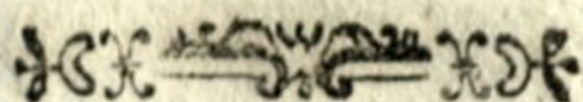
„ si a navi gubernatorem auferas, illam sub-
 „ merges. Ita si a grege pastorem sejungas,
 „ evertes, & perdes omnia. Malum igitur
 „ est carere Magistratu, & everfionis causam
 „ affert. “ Malum est, Ecclesiam carere au-
 „ ctoritate, & everfionis causam affert. Igitur
 non est passus Christus, auctoritate carere Ec-
 clesiam, quam voluit durare usque ad con-
 summationem seculi.

(a) *Homil. 34. in Epist. ad Hebr.*

§. V.

Quam Christus exercuit, fuit spiritualis.

Quam Christus exercuit in terris potesta-
 tem, ea fuit spiritualis : Dominus enim noster
 adeo potestatem terrenam non gessit, ut dum
 coram Pilato pro tribunali accusaretur in mul-
 tis, accusationem effectati terreni Imperii dun-
 taxat non toleraverit, & ad removendam a
 se omnem suspicionem sit protestatus (a):
 „ Regnum meum non est de *hoc mundo*; “ &
 docuerit, se “ in hoc natum esse, & ad hoc
 „ venisse in mundum, ut testimonium perhi-
 „ beat veritati; “ Quod antea præstiterat
 doctrina, & exemplo viam salutis ostendens.
 Et quia “ bene terrena declinat, ut ait (b)
 „ Ambrosius, qui propter cælestia tantum de-
 „ scenderat, non dignatur Judex esse litium
 „ & arbiter facultatum; “ unde interpellatus
 (c)

„ *Pasce agnos meos*, - - - *Pasce oves meas*, „
Joan. XXI. 16. 17.

§. VI.

Non aliam reliquit Ecclesiæ.

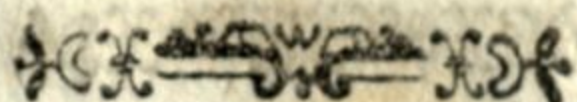
Eandem commisit Ecclesiæ suæ. Etenim ascensurus ad Patrem ea potestate, quam ipse exercuit, munivit discipulos suos (a) “ Si-
 „ cut misit me vivens Pater, & ego mitto
 „ vos. “ Tradendo ipsis *claves*, & ligandi, atque solvendi potestatem. Eandem declaravit esse, non potestatem urbis & orbis, non potestatem corporum, & corporalium; ejusmodi enim ipsum exercuisse, nullibi legimus in Scripturis; sed potestatem animarum:
 „ Quorum, inquit, remiseritis peccata, re-
 „ mittuntur eis, & quorum retinueritis, re-
 „ tenta sunt. “ Pro amplissima potestate sibi data (b) in cœlo & in terra ipsos auctorizavit: “ Euntes ergo docete omnes gentes,
 „ baptizantes eos - - - docentes eos servare
 „ omnia quæcumque mandavi vobis; “ sicque eis dedit potestatem, quæ consistit in doctrinæ, & mandatorum suorum prædicatione, baptismi, & aliorum donorum administratione.

(a) *Joan. XX. 21. 23.* (b) *Matth. XXVIII.*
 18. 19.

* Ita potestatem sibi datam intellexerunt Apostoli; ita eam intelligere ipsorum Successores, necesse est. Dicam cum Bernardo, *lib. I. de*
 Con-

Consider. ad Eugenium cap. 6. “Non monstra-
 „ bunt puto, qui hoc dicerent, ubi aliquando
 „ quispiam Apostolorum iudex federit hominum,
 „ aut divisor terminorum, aut distributor ter-
 „ rarum steterit. Stetisse denique lego Aposto-
 „ los judicandos, sedisse judicantes non lego.
 „ Erit illud, non fuit. Itane imminutor est
 „ dignitatis servus, si non vult esse major Do-
 „ mino suo? Aut Discipulus si non vult esse
 „ major eo, qui se misit? Aut filius si non
 „ transgreditur terminos, quos posuerunt pa-
 „ tres sui? *Quis me constituit Iudicem?* ait illi
 „ Dominus, & Magister: & erit injuria servo,
 „ discipuloque, nisi iudicet universos? - - -
 „ Ergo in criminibus, non in possessionibus
 „ potestas vestra: quoniam propter illa, & non
 „ propter has accepistis Claves Regni cœlorum,
 „ prævaricatores utique exclusuri, non poses-
 „ sores.,, Redito sæpe in decursu ad hanc Ber-
 „ nardi Considerationem, quoties & asseverave-
 „ ro, quæ veneranda antiquitas obtinuit, & ne-
 „ gavero, quæ novitas addidit.

Erat Pontificiis non pridem plurimus dila-
 tandæ potestatis appetitus. Refert, Guillelmus
 Barclajus *lib. de Potestate Papæ* ex relatione
 Jesuitarum sibi familiarium, Sixtum V. voluif-
 se prohibere opera Bellarmini, quod Pontifici
 asseruerit potestatem solum indirectam in tem-
 poralia, Principum. Sed tandem coguntur co-
 hibere studia. Quod Sixto V. visum fuit pa-
 rum, id nimium agnitum est a Benedicto XIV.
 Certe Cardinalis Dominicus Passionei *Reflexio-
 ne VII.* ad eundem Benedictum in causa Beati-
 ficationis Venerabilis Bellarmini, nihil non
 moventibus Jesuitis, impedivit ipsius Beati-
 ficationem eo motivo, ne Principes offenderentur vi-
 dentes decerni honores Beatorum ei, qui suis
 Scriptis jura ipsorum læsit, ut refert Francis-

cus Grifelini Venetus nelle Memorie anedote spettanti alla vita, e agli Studj del Frà Paolo Sarpi annesse al tom. I. della Storia del Concilio Trid.

§. VII.

Est exercenda per doctrinae sermonem.

Est itaque Ecclesiae auctoritas exercenda modo congruo hominibus secundum animos, quorum intellectus exigit illuminari doctrina, & instructione; voluntas vero non movetur, nisi persvasibilibus rationibus per intellectum, inspirante Domino, quo aperiat quod latebat, & svave fiat, quod non delectabat; unde Apostolus (a) congruenter monebat Timotheum: “Prædica verbum, „ in sta opportune, importune: argue, obsecra, „ increpa in omni patientia, & doctrina - - „ vigila, in omnibus labora, opus fac Evan „ gelistæ, ministerium tuum imple;” quibus verbis complectitur Apostolus integrum officium Pastoratus, ejusque moderamen, & formam.

(a) 2. Tim. IV. 2. 5.

* Terminorum expressionem habes apud S. Isidorum infra §. XLVIII. rem confer cum supra §. V. & VI.

§. VIII.

Non per disciplinae terrorem.

Non vero est exercenda per disciplinae terrorem. Nam terror coactionis, & vis concutit

cutit corpora, & non animos, circa quos Ecclesiae auctoritas versatur. Sed ab ipsis etiam animis voluit Christus (a) abesse rigorem: „Reges gentium, inquiebat, dominantur „eorum - - - vos autem non sic.“ Quam Magistri sui sententiam intellexit Petrus (b), ideoque inculcat Ecclesiae: „Pascite, qui in „vobis est gregem Dei, providentes *non co-* „*acte*, sed *spontanee* secundum Deum.“ Prohibuit dominatum, & Imperium: „Neque „ut dominantes in Cleris,“ & iussit agi *magisterio*, tunc efficaci, quando adjungimus exempla, & quando ipsi exequimur, quæ exequenda aliis prædicamus: „Sed *forma facti* gregis ex animo.“

(a) Marc. X. 42. (b) Epist. i. cap. v. w. 2. 3.

* Præclare scribit Bernardus lib. 2. de Confid. cap. 6. „Nec enim tibi ille Petrus dare quod „non habuit, potuit: quod habuit hoc dedit, „solicitudinem scilicet super Ecclesias, nun- „quid Dominationem? Audi ipsum; Non do- „minantes, ait, in Clero, sed *forma facti* „gregis ex animo, & ne dictum sola humili- „tate putes, non etiam veritate, vox Domi- „ni est in Evangelio; Reges gentium domi- „nantur eorum, vos autem non sic. Planum „est, Apostolis interdicitur dominatus. Ergo „tu, & tibi usurpare aude, aut dominans A- „postolatam, aut Apostolicum dominatum. „Plane ab alterutro prohiberis, aut si utrum- „que similiter habere velis, perdes utrumque. „Alioquin non te exceptum illorum numero „putes, de quibus queritur Deus: *Ipsi regna-* „*verunt, sed non ex me. Principes extite-* „*runt,*

„runt, & non cognovi eos. Iam si regnare
 „sine Deo juvat, habes gloriam, sed non
 „apud Deum. At si interdictum tenemus, au-
 „diamus edictum: Qui major est vestrum, ait,
 „fiat sicut minor: & qui præcessor est, sicut
 „qui ministrat. Forma Apostolica hæc est.
 „Interdicitur dominatio, indicatur ministratio,
 „quæ commendatur ipsius exemplo legislato-
 „ris, qui secutus adjungit: Ego autem in
 „medio vestrum, sicut qui ministrat.“ O præ-
 clara verba! eo magis ingenua, quod sint Pa-
 tris & Magistri ad discipulum, qui ex disci-
 plina egressus, quo sublimiorem conscenderat
 locum, eo magis periculosum ad lapsum, a quo
 ipsum perseveraturus scripsit Bernardus.

Redarguebat suo ævo nonnullos Gregorius
 M. lib. 2. Epist. Indict. 11. Epist. 52. ad Jo-
 annem Hierosolymit. “Quid autem de Episco-
 „pis, ajebat, qui verberibus timeri volunt,
 „canones dicant, bene vestra Fraternitas no-
 „vit; pastores enim facti sumus, non persecu-
 „tores; & egregius Prædicator dicit: argue,
 „obsecra, increpa cum omni patientia: nova
 „vero, atque inaudita est ista prædicatio, quæ
 „verberibus exigit fidem.“ Invertunt, & de-
 struunt systema Christi, qui vim & metum in-
 ducunt in Ecclesiam. Ecclesia enim est via
 ad coronam; Christus vero voluntati, non pas-
 sioni repromisit præmium, ut apte advertit
 Chrysostomus lib. 2. de Sacerd. “Hic vero
 „non vim afferre, sed svadere tantum oportet,
 „atque hac ratione meliorem efficere, quem
 „susceperis. Neque enim nobis facultas no-
 „stra a legibus data ad delinquentes coercen-
 „dos, ac ne si dedissent quidem, haberemus
 „ubi vim ejusmodi, potentiamque exercere
 „possemus, cum Christus eos æterna corona
 „donet, non qui coacti, sed certo animæ pro-
 posito

„posito a peccato abstinere. „ Arcus nonnisi intendatur, resistit. Elaterium suum habent animi hominum, qui si intendantur, si quæ non probant, neque intelligunt, exequi cogantur, resistunt, non libenter exequuntur, & quamprimum cesset vis, se pristinae restitunt libertati; unde disciplina vi & metu extorta nec facilis est, nec diuturna.

§. IX.

Non tamen caret sua vi coactiva.

Non tamen caret, sua vi coactiva; siquidem Christus *Clavem* reliquit Ecclesiæ. Iam vilescit omnis auctoritas, si non habeat & dona, quibus possit præmiare merita, & poenas, quibus puniat demerita. Quidni igitur Christus & donorum impertiendorum, & poenarum infligendarum auctoritatem in *Clavibus* reliquit Ecclesiæ?

* Quæres, quibus *nominibus* Claves Ecclesiæ denominentur? Respondeo, illas vocat *Potestatem* Apostolus 2. Cor. X. 8. “ Si amplius „ aliquid gloriatus fuero de *potestate* nostra „ quam dedit nobis Dominus. „ Verum quia est potestas ministerii, & non imperii, ex suo instituto exercenda ita, ut exempla præeant doctrinæ; nam “ cœpit Jesus facere, & doce „ re. „ *Act. I. 1.* potius illam voco *auctoritatem*, quod non dominatu, & imperio, sed exemplo primum, deinde doctrina ratio credendorum, & agendorum a Ministris in fideles transeat; unde sæpe occurrit illud discrimen, quod *auctoritas* Ecclesiæ, *potestas* Imperii nominetur. Vid. Isidorum *infra* §. XLVIII.

Aristoteles lib. 4. Polit. cap. 15. "Magistratus illi, ait, nominandi sunt, quibus datum est deliberare de quibusdam, & decernere, & jubere, atque hoc præcipue. Nam jubere *re Magistratum magis proprium est.* " Igitur quum auctoritas Ecclesiæ sit ministerii, abhorreatque a dominatu, imperio, & jussione, quæ magis propria sunt Magistratus, seu Jurisdictionis, in sensu solum æquiore, & *improprie Jurisdictio* dicitur.

Porro quum *Dignitas*, ut ait Liber. 2. ad Herennium, sit "alicujus honesta, & cultu, & honore, & verecundia digna auctoritas;" & Ecclesiæ auctoritas propter suum ministerium sit digna cultu, honore, & verecundia; recte *Dignitas* vocatur; attamen ita sustinenda, ut præ oculis habeatur Christi exemplum: "Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat." Luc. XXII. 27.

S. X.

Cujus effectus sunt spirituales.

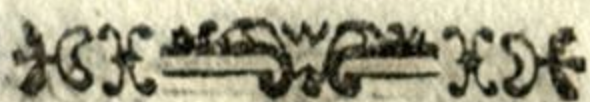
Profecto reliquit. Quoniam dedit Ecclesiæ potestatem *solvendi, remittendi peccata, baptizandi*, ceteraque dona impertiendi. Pro conditione donorum eadem nonnisi meritis, hoc est, rite dispositis, humilibus, observantibus, obedientibus voluit concedi. Igitur Ecclesia, jure etiam *coacte*, hoc est, contra quam velint sibi denegari, denegat dona, quæ administrat, quoties congruam non afferant dispositionem, nec eam gerant voluntatem, quæ sit ex spiritu Ecclesiæ. Hinc Ecclesia

clesia habet potestatem *retinendi peccata*, & retinet, quoties negat remissionem. Habet potestatem *ligandi*, & ligat, quoties quemdam privat influxu bonorum spiritualium. Hanc potestatem exercet ad correctionem *ad tempus*, exemplo Apostoli (a), qui incestuosum Corinthium, peccatorem quidem, non tamen incorrigibilem, iussit excludi Ecclesia, & privari communione ad resipiscentiam; vel *in perpetuum*, dum incorrigibilem præscindit a suo corpore, ipsumque inobedientem ex Christi (b) præscripto habet, *sicut Ethnicum, & Publicanum*. Unde perspicies vim Ecclesiasticæ auctoritatis causare proprios sibi, & spirituales effectus.

(a) 1. Cor. v. 2. 5. (b) Matth. XVIII. 17.

* Est spiritualis potestas Ecclesiæ, si respiciamus subiectum, finem, media. Ipsi subjiciuntur animi, finis est vita æterna, media sunt illa, quæ hic beant animos, eosque deducunt ad finem. Ea potestas tam late patet, quam ampla est doctrina, dispensatio donorum, aliaque, quibus & hic spiritus aluntur, reguntur, & deducuntur ad finem. Quanto præstant spiritualia corporalibus, cœlestia terrenis, temporalibus æterna, tanto præstat Ecclesiæ auctoritas potestati Civili. Qui igitur sapiunt spiritum Ecclesiæ, non ambiunt temporalia, libenter carent cura terrenorum, quum vix sufficiant administrandis ex animo spiritualibus.

§. XI.

Punit summa moderatione.

Punit autem summa moderatione, quam discimus ex forma iudicii præscripta a Christo apud *Matth. XVIII.* Præscribit ibidem primum, corripere fratrem peccantem privatim, & cum minimo famæ dispendio: deinde si non audierit, adhiberi unum, vel duos, ut quod non est operata privata correctio, obtineat pudor ex testium conspectu: tertio si non audierit, denunciari Ecclesiæ, quæ reprehendat ipsum ad resipiscentiam: demum si Ecclesiam non audierit, esse ad extrema veniendum, & habendum, sicut ethnicum, & publicanum. Hæc forma regulat, non solum fraternam privatorum correctionem; sed etiam disciplinam Ministrorum Ecclesiæ, ut Paulus practice interpretatur, dum provocans ad formam Evangelicam ita scribebat ad Corinthios (a): “Ecce *tertio* hoc venio ad vos: „ In ore duorum, vel trium testium stabit „ omne verbum. *Prædixi*, & *prædico*, ut præ- „ sens, & nunc absens, iis qui ante pecca- „ verunt, & ceteris omnibus, quoniam *si ve- „ nero iterum, non parcam*, “ tandem post tertiam illam monitionem, nisi resipuerint, minatur animadversionem.

(a) 2. Cor. XIII. 1. 2.

* Apostolus laud. Epist. 2. cap. x. v. 8. affirmat, Dominum dedisse potestatem Ecclesiæ in *edificationem*, & non in *destructionem*, hoc est,
ma

magis, præcipue, absolute in ædificationem,
& secundario, ac hypothetice ad destructionem,
ut interpretatur Chrysostomus *Homil. 22. in*
cit. Epist. 2. “Et ad hoc quidem potestatem
,, accepimus, ut ædificemus. Sin autem relu-
,, ctetur aliquis, & pugnet, & insanabilis sit;
,, etiam actione utemur altera, ut eum destrua-
,, mus, ac dejiciamus.” Item Theophyla-
ctus: “Præcipue quidem ad ædificationem ac-
,, cepi. Quod si quispiam incurabilis fuerit,
,, demolitione utemur --- adeo ut potestatem
,, habeam & benefaciendi primario, & punien-
,, di cum ad id cogar.” Similia habent Oecu-
menius, Gennadius. Ecclesia itaque nonnisi
cum ad id cogitur, punit, & dum punit me-
dicinaliter, non alias præscribit pœnas, quam
quas exigit infirmitas peccatoris. Agit uti &
Medicus, qui non præscribit amaras medicinas,
ut ægroti palatum affligat; sed ut sanet, ad-
hibetque, dulciora remedia, quando æque con-
ducunt ad sanitatem. Ad anathemata non ve-
nit, nisi post adhibitum omne probabile reme-
dium. Agit iterum, uti ipsi solemus adhibere
vulneri omne probabile cauterium, antequam
pedem, manum, digitum præscindamus; immo
non solum applicamus cauteria parti læsæ; sed
abstinemus a cibo, a potu: affligimus palatum,
& stomachum: tollimus id omne, quod vere-
mur, ne influat in vulneris acerbicatem, tunc
tandem ut corpus salvemus, membrum præ-
scindimus, nec antea necessitas est; & tunc
solum immediate ad extrema, ad membri præ-
scissionem venimus, quando evidenter intelli-
gimus, toti certam imminere perniciem, nisi
illud fecemus.

§. XII.

Auctoritas data fuit omnibus Apostolis.

Christus *Claves* promisit Petro quidem (a); sed “quod Petro dicitur, ceteris Apostolis dicitur,” inquit (b) Ambrosius. Et omnino discessurus ad Patrem, non soli Petro, sed omnibus (c) dixit: “Et ego mitto vos - - - quorum *remiseritis* peccata &c.” omnibus (d) mandavit: “Euntes ergo docete &c.” omnibus (e) promisit suam assistentiam: “Et ecce ego *vobiscum* sum. &c.”

(a) *Math. XVI. 18. 19.* (b) *In psal. 38.* (c) *Joan. XX. 21. 22. 23.* (d) *Matth. XXVIII. 19.* (e) *Ibid. v. 20.*

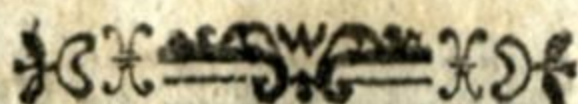
* Ambrosio consentit Augustinus sæpe alibi & *Tract. 5. in Joan.* “Petrus quando *claves* accepit, Ecclesiam sanctam significavit.” Leo Papa *Serm. 3. in Anniver. sue Assump. cap. 3.* “Propterea quod dicitur Beatissimo Petro: *Tibi dabo Claves* &c. - - - Transivit quidem etiam in alios Apostolos vis potestatis istius &c.” & alii *Vid. infra §. XIV. XX.* Unde longe aberrant Cardinales Joannes de *Turrecremata lib. 2. de Ecclesia cap. 54.* & *Jacobatius lib. 10. de Conciliis art. 7.* & post illos *Prosper Fagnanus in cap. 1. de Offic. Judic. Ordin. num. 47.* dum affirmant, Apostolos, non a Christo immediate, sed a Petro jurisdictionem accepisse, quibus oppono etiam *S. Lucam VI. 13.* ita de immediata vocatione, & missione Apostolorum loquentem. “Et cum dies factus esset, vocavit discipulos suos: & elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos
,, no-

„ nominavit. “ Eosdem refellit Card. Bellarminus *lib. 4. de Rom. Pontif. cap. 23.*

Item contra Ludovicum Ellies Dupin de *Antiq. Eccl. Discipl. Diss. VI. §. 1.* Edmundum Richerium *lib. de Eccl. & Polit. Potest.* dico, *Claves* primario, proprie, & immediate fuisse datas, non Ecclesiæ, sed Petro, & Apostolis; id inteligo 1. eodem argumento: 2. Quod Sacerdotes nullibi legantur *Ministri Ecclesiæ*, quasi ejus nomine & jure ministeria exercerent; sed bene dicantur *Ministri Christi*, cujus vices agunt, & cujus jure præminent in Ecclesia; sic Paulus vocat se *Ministram Christi*, *Rom. XV. 16.* “ Ut sim Minister Christi „ Jesu in Gentibus. “ Item se & Apollo *1. Cor. III. 5.* “ *Ministri ejus*, cui credidisti. “ Item se & alios *2. Cor. VI. 4.* “ Exhibeamus „ nosmetipsos sicut *Dei Ministros.* “

Adverte, *Apostolorum* nomen non fuisse peregrinum Judæis, apud quos *Apostoli* vocabantur, qui cum mandatis mittebantur ad curationem aliquam, & functionem obeundam. Post excidium Hierosolymæ Judæi per orbem dispersi suos habebant Patriarchas, quorum Assessores, *Apostoli* vocabantur, uti colligimus ex Epiphanio *hæres. 30. num. 4.* ubi de Josepho Comite scribit: “ Hic Josephus ex illorum „ erat ordine, qui apud Judæos principem locum cum dignitatis obtinent. Qui secundi sunt a „ Patriarcha, & *Apostoli* nominantur. “ quod scilicet mitterentur idendidem ad ordinandas Synagogas, & ad decimas, & primitias a provincialibus Judæis exigendas.

§. XIII.

Propagata est ad Episcopos.

Apostoli, non ex singulari Apostolatus prærogativa *Claves* receperunt; sed ut illas transmitterent ad suos Successores. Etenim ipsis promisit (a) Christus: “Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi.” Illi vero non erant victuri usque ad consummationem seculi, quum ex Christi prædictione essent sanguinem effusuri in fidei testimonium. Igitur erant perseveraturi, & perseverant hactenus in suis Successoribus, quos licet sacra ordinatio per ministerium Apostolicum elevaverit ad pastorem, Apostolus tamen Paulus (b) pronunciat a Deo constitutos Pastores: “Attendite vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos, regere Ecclesiam Dei.”

(a) *Matth. XXVIII. 20.* (b) *Act. XX. 28.*

* Adde: SS. Paulus & Barnabas jussu Sancti Spiritus ordinationem acceperunt ab Apostolis, *Act. XIII. 2. 3.* & tamen Paulus ait, se esse Apostolum non ab hominibus, neque per hominem, sed per Jesum Christum. “*Galat. I. 1.*”

Episcopi nomen non erat ignotum Gentilibus. Hesychio ἐπίσκοπος est βασιλεὺς, & φύλαξ, Rex, & Custos. Aristophanes in *Avibus* accipit Episcopum pro Magistratu quodam, qui cum potestate mittebatur in provincias ad rerum statum inspiciendum & ordinandum. *Epi.*

„ *Epi-*

„ *Episcopus* ego huc venio, fortitū fabæ
„ Ad *Nephelococcygias*. “

Ad quem locum observat Scholiaſtes, “ Eos,
„ qui ab Athenienſibus ad Civitates mitteban-
„ tur imperio ſuo ſubjectas, ut rerum ibi ſta-
„ tum inſpicerent, *Episcopos*, & *Custodes* eſſe
„ dictos; quos *Lacedæmonii Harmoſtas* voca-
„ bant. “

§. XIV.

Idem profitentur Patres.

Apoſtolorum auctoritatem transiſſe in
ipſorum *Succeſſores* *Episcopos*, conſitentur
Patres, ex quibus audi *Cæleſtinum*, qui in
laud. Epist. ad Patres *Ephesinos* ita ſcribit:
„ Hæc ad *omnes in commune* domini Sacerdo-
„ tes mandatæ prædicationis cura pervenit;
„ *hæreditario* in hanc ſollicitudinem *jure* con-
„ ſtringimur, quicumque per diverſa terra-
„ rum, *eorum vice* nomen Domini prædica-
„ mus, dum illis dicitur: *Ite, docete omnes*
„ *gentes*. Advertere debet veſtra Fraternali-
„ tas, quia *accepimus generale* mandatum:
„ *omnes etiam nos* id agere voluit, qui illis
„ ſic omnibus in commune mandavit officium.
„ Neceſſe eſt, ut competenter *noſtros* ſequa-
„ mur *auctores*. Subeamus omnes eorum la-
„ bores, quibus *omnes ſucceſſimus* in honore. “
Non ſibi totam auctoritatem arrogat S. Ponti-
fex; ſed eam *jure hæreditario* affirmat com-
munem ſibi eſſe cum ceteris *Episcopis*, ac in-
de eos excitat ad curam communem.

* **Consentiunt alii Pontifices ;** *Leo laud. Serm. 3. in Anniv. suæ Assump. cap. 3.* “ Quod dicitur Beatissimo Petro : *Tibi dabo claves &c. -- ad omnes Ecclesiæ principes decreti hujus constitutio commeavit.* “ *Nicolaus I. Epist. 47.* “ Subiturus tamen ad cœlos hanc Apostolis commendavit, ac per eos tanquam hæreditario jure, Successoribus eorum, nobis scilicet, quos Pastores, & Episcopos, & Pontifices, super ipsam constituit, “ *Ecclesiæ scilicet.* *Eugenius IV. in Decreto ad Armenos :* “ De solis Apostolis legitur, quorum viam tenent Episcopi. “

§. XV.

Petrus fuit Primas Apostolorum.

Apostolis ceteris fuit Prælatus Petrus, ipsorumque *Primas* constitutus. Missis reliquis Scripturis, id colligo breviter ex *Matth. XVI.* ubi duo prælationis Petri argumenta observo ; primum ex novi nominis impositione: alterum ex allocutione Petri.

§. XVI.

Id colligo Imo ex novi nominis impositione.

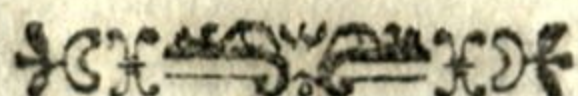
Equidem sunt ceteri Apostoli fundamenta Ecclesiæ, sicuti & Petrus ; verumtamen a *petra* fundamentorum solus *Petrus* nomen sortitur, ut nomine præseferret Primatus prærogativam, non insolito Scripturarum more ; sic appellatus fuit (a) *Abraham*, quod fuisset
con-

constitutus pater multarum gentium : sic vocatum est (b) nomen Verbi incarnati *JESUS*, quod salvum faceret populum suum a peccatis eorum; unde concludo Leonis Papæ (c) verbis : “ Sic enim præ ceteris est ordinatus, „ ut dum *petra* dicitur, dum fundamentum „ pronunciatur - - - qualis ipsi cum Christo esset societas, per ipsa *appellationum* ejus *mysteria* nosceremus. “

(a) Genes. XVII. 5. (b) Matth. 1. 21. (c) Serm. I. in Anniver. suce Assump.

* Id *mysterii* in *Petri*, nomine recognoscunt alii Patres, *Cyrillus Alex. lib. 2. in Joann. cap. 12.* “ Nec Simon fore jam nomen sibi, „ sed *Petrus* prædicit; vocabulo ipso commode „ significans, quod in eo tanquam in *petra* lapideque firmissimo, suam esset ædificaturus „ Ecclesiam. “ *Gregorius Nazian. Orat. 26.* „ Vides quemadmodum ex Christi discipulis - - „ hic *petra* vocetur, atque Ecclesiæ fundamenta in fidem suam accipiat. “ *Hilarius canon. 26. in Matth.* “ O in nuncupatione novi nominis felix Ecclesiæ fundamentum, dignaque ædificatione illius *petra* &c. “ *Prosper, vel quisquis Auctor lib. de vocatione Gent. lib. 2. cap. 28.* “ Quis ignoret hanc fortissimam *petram*, quæ ab illa principali *petra* communionem & virtutis sumpsit & nominis. “ *Per- tinent hæ laudes nominis ad mysterium, & prærogativam Primatus.*

Porro vero similis est, *Matth. XVI.* confirmatum fuisse nomen *Petri*; nam impositum est, dum eligeret duodecim Apostolos, ut refert *Marcus III. 16.* “ Et imposuit *Simoni* nomen *Petrus*, “ & censent *Euthymius in cap.*

3. Marci, & Cajetanus in cap. I. Joann. promissum vero fuit, dum Andreas illum adduxisset ad Christum, uti legimus Joann. I. 42. "Et
 „ adduxit eum ad Jesum. Intuitus autem eum
 „ Jesus, dixit; Tu es Simon filius Jona: tu
 „ vocaberis Cephas: quod interpretatur Petrus."

§. XVII.

2do Ex allocutione.

Primatum Petri colligimus ex ipsius allocutione; nam habent non solum singuli verborum apices; sed figuræ singulæ, & gestus scripturarum suos sensus insignes. Igitur nec caret mysterio, quod Christus singulariter ad Petrum dirigat, quod toti promittit Ecclesiæ; sed Petri significat characterem; ut docet Leo (a) verbis: "*Et ego, inquit, dico tibi, hoc est, sicut Pater meus tibi manifestavit divinitatem meam, ita ego notam tibi facio excellentiam tuam: Quia tu es Petrus &c.*" notam facio scilicet, tibi loquendo, tibi que nomen imponendo, quo præ te ferres, quod re gereres in Ecclesia.

(a) Serm. in Nativ. SS. Apost. Petri & Pauli.

* Idem apte congruit cum dicendis infra §. XIX. & XX.

§. XVIII.

Transit ad Successores.

Christus fundavit Ecclesiam duraturam usque ad consummationem seculi. Igitur voluit

luit quoque durare formam ipsius; proinde sicut jura Apostolorum transeunt in ipsorum Successores; sic Petri Primatus perseverat in suis Successoribus, qui hactenus sunt Romani Pontifices, quod ab aliis est demonstratum.

* Vid. Natal. Alex. Diff. IV. §. 2. in Hist. Eccl. Seculi I. & passim alios.

§. XIX.

Speculat ad modum exercendæ auctoritatis.

Christus omnibus Apostolis, ipsorumque Successoribus dedit *Claves Ecclesiæ*; eis vero prætulit Petrum, ipsiusque Successores. Hæc hactenus deduximus. Sed quæres, quæ summa sint illa jura Primatus? & quæ Episcopatus? quæ alterius ad alterum sit relatio? Distingue post Card. Perronium (a) auctoritatis Ecclesiasticæ jura *intrinseca*, & *essentialia* a *juribus extrinsecis*, & *accidentalibus*. Jura intrinseca pertinent ad *substantiam* auctoritatis, continent *perfectum Sacerdotium*. ea communia sunt Episcopis cum Primati, nec quoad illa habet amplius aliquid Primas præ Episcopis. Universi possident ea jura, non inertia; sed actuosa, consequenter ea recte exerunt, iis recte agunt, recte aggrediuntur, quæ sunt ad ædificationem Ecclesiæ. Ast Ecclesia una est, unique est promissus Spiritus, qui docet, & suggerit omnem veritatem; & tunc solum confidunt Episcopi, sibi adesse Spiritum

vel.

veritatis, quando consentiunt, & adhærent unitati, quam ille animat Spiritus. Consequitur igitur, ut Episcopi ita agant, ne agendo discedant ab unitate Ecclesiæ. Est vero Ecclesia Catholica, & per orbem diffusa. Quatenus igitur Catholica est, fugit *Universa singulorum* conspectum, & judicium; unde *notam* quamdam instituere oportuit, qua illa unitas Catholica Ecclesiæ appareret. Christus itaque providus Institutor Ecclesiæ constituit Petrum Primate, voluitque, ut esset cum suis legitimis successoribus *Centrum Unitatis*, seu confisterent in *Unitate Ecclesiæ*, qui doctrina fidei, & morum consentirent *Primate*. Est igitur officium Episcoporum, ut in exercitio auctoritatis suæ ad metam unitatis attendant, consentiantque fidei, & morum doctrina *Primate*, sive iis, qui cum eo colunt communionem; officium vero *Primatis*, ut conservet communionem cum quibusvis, qui tenent doctrinam fidei, & morum *Universæ Ecclesiæ*; neget vero iis, qui secus sentiunt. Hic honor, hæc summa est Jurisdictionis *Primatus*. Hæc officia, tam activa, quam passiva, seu jura sunt extrinseca, quia exercitii, & usus auctoritatis *modum*, & ordinem respiciunt. Quamobrem continet jura *Primatus extrinseca*, & spectat ad modum exercendæ auctoritatis Ecclesiæ.

(a) Cap. 55. Resp. ad Regem Angliæ.

* Unde

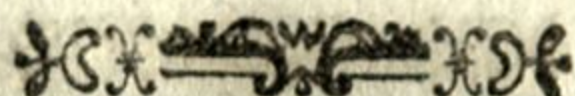
* Unde jura activa Primatis reducuntur ad hæc duo summa officia: Primum Primatis est agere, quæ ad conservandum Capitis & Membrorum commercium, armoniam, & unitatem necessaria sunt; alterum Primatis est tollere, quæ omnino illud commercium, armoniam, & unitatem impediunt. Sume in rigore terminos: necessaria, omnino, & Primatis officia, & felicitudinem suis finibus limitabis. Vid. infra §. XXIX. LVI. XCVIII.

§. XX.

Consonat doctrina Patrum.

Hanc Primatus naturam colligo ex Patribus, qui uno ore tradunt, claves fuisse communes omnibus Apostolis. Quod vero uni Petro fuerint datæ, illas afferunt rationes; Cyprianus (a), ut unitatem doceret, & ejus unitatis originem, seu centrum esse Petrum: Hieronymus (b), ut capite constituto schismatis tolleretur occasio: Augustinus (c), ut unitas Ecclesiæ commendaretur: Optatus Milevitanus (d), ut in Petro unitas ab omnibus servaretur, & schismaticus haberetur, qui centro unitatis se opponeret, nec reciprocum cum ipso commercium coleret: Leo (e), ut cunctis Ecclesiæ Rectoribus esset signum, & forma, ad quam respicientes in exercitio suæ auctoritatis non abirent ab unitate; quæ rite consonant cum dictis

(a) *Lib. de Unit. Eccl.* "Loquitur Dominus
,, ad Petrum --- Tu es Petrus --- & tibi dabo
cla-

„ claves . . . Et quamvis Apostolis omnibus
 „ post resurrectionem suam parem potestatem
 „ tribuat . . . tamen ut unitatem manifestaret,
 „ unam Cathedram instituit, & unitatis ejus-
 „ dem originem ab uno incipientem sua auctori-
 „ tate disposuit. “

(b) *Lib. i. advers. Jovinian. cap. 14.* “ At
 „ dicis, super Petrum fundatur Ecclesia; li-
 „ cet idipsum alio in loco super omnes Aposto-
 „ los fiat, & cuncti claves Regni cœlorum ac-
 „ cipiant, & ex æquo super eos Ecclesiæ forti-
 „ tudo solidetur; tamen propterea inter duode-
 „ cim unus eligitur, ut capite constituto, schis-
 „ matis tollatur occasio. “

(c) *Serm. 108. de diversis:* “ Has enim cla-
 „ ves, non homo unus, sed unitas accepit Ec-
 „ clesiæ. Hinc ergo Petri excellentia prædi-
 „ catur, quia ipsius universitatis, & unitatis
 „ Ecclesiæ figuram gessit, quando ei dictum
 „ est: *Tibi trado, quod omnibus traditum est.*
 „ Nam ut noveritis, Ecclesiam accepisse cla-
 „ ves Regni Cœlorum, audite in alio loco,
 „ quid Dominus dicat omnibus Apostolis suis,
 „ *si cui dimiseritis peccata &c.* Hoc ad claves
 „ pertinet, de quibus dictum est: *Quæ solve-*
 „ *ritis in terra &c.* Columba ligat, columba
 „ solvit; ædificium supra petram ligat & sol-
 „ vit. . . Merito etiam post resurrectionem
 „ Dominus ipsi Petro oves suas commendavit
 „ pascendas. Non enim inter discipulos solus
 „ meruit pascere dominicas oves: sed quando
 „ Christus ad unum loquitur, unitas commen-
 „ datur, & Petro primitus, quia in Apostolis
 „ Petrus est Primus. “ Intellige Ecclesiam do-
 „ centem, uti satis innuit Augustinus, dum mis-
 „ cet voces: *Ecclesiam, omnes Apostolos.*

(d)

(d) *Lib. 2. contra Parmenian.* “Igitur ne-
 „ gare non potes, scire te, in urbe Roma Pe-
 „ tro primo Episcopalem Cathedram esse colla-
 „ tam, in qua federit omnium Apostolorum
 „ Caput Petrus, unde & Cephias appellatus est,
 „ in qua una Cathedra unitas ab omnibus ser-
 „ varetur, ut jam schismaticus, & peccator
 „ esset, qui contra singularem Cathedram alte-
 „ ram collocaret.”

(e) *Serm. 3. in Anniv. sue Assump. cap. 3.*
 „ Sed non frustra uni commendatur, quod om-
 „ nibus intimatur. Petro enim hoc singulari-
 „ ter dicitur, quia cunctis Ecclesiæ Rectoribus
 „ Petri forma præponitur.”

§. XXI.

Oppositio Fagnani.

Contra sic argumentatur (a) Fagnanus:
 „ Quod legitur *Act. XX. Attendite vobis, &*
 „ *universo gregi, in quo Spiritus Sanctus vos*
 „ *posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei;* debere
 „ intelligi mediante jurisdictione illis tribuen-
 „ da, & determinanda a Romano Pontifice
 „ --- nam aut verbum illud: *Ecclesiam*, vo-
 „ lumus intelligere *de Ecclesia universali* respe-
 „ ctu singulorum Episcoporum, ita ut quili-
 „ bet Episcopus sit positus a Spiritu S. ad re-
 „ gendam Ecclesiam universalem. *Et hoc est*
 „ *erroneum*, quia hæc potestas data est soli
 „ Petro Apostolorum Principi, & Romanis
 „ Pontificibus illius Successoribus - - - alio-
 „ quin tot essent Papæ, quot Episcopi con-

„ tra unitatem Ecclesiæ, & Catholicam veri-
 „ tatem. - - Aut volumus intelligere prædi-
 „ ctam auctoritatem *de singularibus Ecclesiis*,
 „ ita ut quilibet Episcopus positus sit a Spiri-
 „ tu S. ad regendam suam Ecclesiam particu-
 „ larem; & ita concurrant omnes collective
 „ ad regimen Universalis Ecclesiæ: & hoc si-
 „ militer est falsum, quia Christus populos A-
 „ postolis non divisit, multo minus Episcopis
 „ illorum Successoribus, sed dixit omnibus
 „ & singulis: *Docete omnes gentes*, Matth.
 „ ult. & *predicate Evangelium omni creature*,
 „ Marc. ult. *Quæcumque ligaveritis super ter-*
 „ *ram, erunt ligata & in cælo*, Matth. XVIII.
 „ & *quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*,
 „ Joann. XX. Ergo non est nostrum fingere
 „ hanc limitationem, & divisionem jurisdic-
 „ tionis fuisse factam immediate a Christo,
 „ cum ex Evangelio haberi non possit: nulla
 „ enim limitatio, aut quoad subditos, aut
 „ quoad causas ibi legitur - - Superest ergo,
 „ ut Apostolis, & aliis Episcopis Ecclesiæ,
 „ & subditi, & consequenter jurisdictio præ-
 „ finita fuerit immediate primum a Petro, &
 „ deinde a Summis Pontificibus ejus Succes-
 „ soribus. Atque ita Episcopi constituti sunt
 „ a Spiritu S. ad regimen Ecclesiæ mediante
 „ jurisdictione, quæ singulis tribuitur, &
 „ præfinitur ab Ecclesia Romana. “ Sed a
 „ gravi Jurisconsulto nihil levius dici potuit,
 „ quod videamus.

(a) In cap. 1. de Offic. Judic. Ord. num.
50.

§. XXII.

Apostolus loquitur de Ecclesiis particularibus.

Apostolus loc. laud. loquitur de Ecclesiis particularibus; erant enim Epheso ex Asia vocati Presbyteri, ad quos loquebatur, & particulares erant Ecclesiæ, Miletana in Numidia, & Ephesina, quas discendens Hierosolymam relinquebat, & quibus post discessionem suam timebat a lupis, unde illarum curam commendabat Presbyteris ipsarum.

§. XXIII.

Christus non divisit Ecclesias.

Affentior Fagnano, quod Christus non diviserit Apostolis, minus ipsorum Successoribus Ecclesias, aut populos; misit enim indefinite, ut bene advertit, Apostolos ad omnes gentes, ad omnem creaturam, dedit omnibus potestatem super terram, potestatem solvendi, & ligandi indeterminate quoscumque.

§. XXIV.

Ast voluit eas dividi.

Ast vel eo ipso voluit dividi Apostolos, constitui particulares Ecclesias, ipsisque præponi Pastores. Nam dum mittebat Aposto-

los in universum mundum, voluit illos dividi, & dispergi, & transire de loco ad locum prædicando Evangelium. Similiter migrare greges Fidelium voluisse, nemo dixerit. Sed nec greges consistentes voluit carere suis Pastoribus. Igitur voluit fixis & consistentibus gregibus fixos, & consistentes præfigi Pastores, proinde voluit figi, determinari, dividi Ecclesias.

§. XXV.

Divise sunt factio humano.

Mentem Christi Institutoris intellexerunt Apostoli, qui accepto Mandato, „profecti prædicaverunt *ubique*,“ teste (a) Marco. Greges, quos sua prædicatione aggregabant, non deserebant absque Pastoribus. Suos Pastores habebant Christiani dispersi per Pontum, Galatiam, Cappadociam, Asiam, & Bithyniam, quibus scripsit Petrus, & ipsorum Pastores admonuit (b): „*Pascite* qui in vobis est gregem Dei.“ Suos Pastores habebat Ecclesia Ephesina, & Miletana, quibus ipsarum curam commendabat Paulus *loc. laud.* Paulus (c) rogavit Timotheum, „ut remaneret Ephesi.“ Eundem (d) hortatus est, ut „quæ audivit a se, hæc commendaret *fidelibus hominibus*, qui idonei essent & alios docere.“ Titum quoque (e) reliquit Crætæ, ut ea quæ deerant, corrigeret, & constituit.

stitueret *per Civitates Presbyteros*, seu Episcopos, sicut & ipse disposuerat ei.

(a) XVI. 20. (b) Epist. I. cap. I. v. 1. & cap. 5. v. 2. (c) I. Tim. I. 3. (d) 2. Tim. II. 2. (e) Tit. I. 5.

§. XXVI.

Primum non per Petrum solum.

Primam Apostolorum divisionem ad gentes sic exhibent *Acta Apost.* Primitias Gentilium Cornelium Centurionem ad baptismum admisit Petrus superna visione illustratus (a). Eousque Apostoli intra Judæam constiterunt. Nonnulli (b), “qui dispersi fuerant a tribulatione, quæ facta fuerat sub Stephano, perambulaverunt usque ad Phœnicen, & Cyprum, Antiochiam, nemini loquentes verbum, nisi solis Judæis.” Post visionem Petri, & baptismum Cornelii quidam ex illis transfugis propter metum persecutionis (c), viri Cyprii, & Cyrenæi, cum introissent Antiochiam, loquebantur & ad Græcos, annunciantes Dominum Jesum. Et erat manus Domini cum eis: multusque numerus credentium conversus est ad Dominum. Porro hoc loco Græci contraponuntur Judæis, suntque Gentiles, quos etiam Paulus Epist. ad Rom. sæpe vocat Græcos. Perveniente læta fama illius conversionis ad Ecclesiam tunc Matricem, quæ erat Jerosolymis, Hierosolymitani

tani “ miserunt Barnabam usque ad Antiochiam, “ qui sibi adjunxit Paulum, quibus prædicantibus nova, multaque augmenta accepit Ecclesia, dictique sunt primum ipsorum discipuli Antiocheni *Christiani* (d). Eliciat Fagnanus, ut fidenter asserit, ex hac prima dispersione Nunciorum Evangelicorum ad Gentes missionem factam per Petrum.

(a) *Act.* X. (b) *XI.* 19. (c) *XI.* 20. 21.

(d) *XI.* 22. & *seq.*

* Annus mortis S. Stephani Baronio est annus Christi 35. per diem unum inchoatus, Petavio, Usserio, Tillemontio annus idem, quo Christus passus est, aliis omnino incertus.

Porro S. Leo *Serm.* 8. in *Natali Apost. Petri & Pauli cap.* 3. dicit, Apostolos suscepisse, accepta per Spiritum Sanctum omnium locutione linguarum, imbuendum Evangelio, mundum distributis sibi terrarum partibus, distributis scilicet vel ex consensu communi, vel sortito, ut *Socrati lib.* 1. *Hist. Eccl. cap.* 19. aliisque placuit, vel signo voluntatem Spiritus Sancti indicante; Spiritus Sanctus, ait Hieronymus in *cap.* 34. *Isaie*, “ congregavit eos, dedit eis fortes, atque divisit. “

§. XXVII.

Ecclesiae itaque definiuntur jure humano.

Ex dictis itaque colligimus, Christum commisisse toti corpori Prælatorum totam Ecclesiam, & voluisse, singulos gerere curam
Uni-

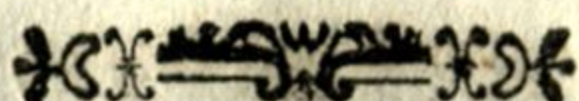
Univerſæ Eccleſiæ ſecundum aliquam portio-
nem, quas tamen ipſe non determinavit, ut-
pote quum tunc nondum extaret Eccleſia,
quam divideret. Ne igitur indeterminatum
eſſet, vagumque exercitium poteſtatis cum
periculo detrimenti, & perturbationis Eccle-
ſiæ, eidem reliquit eam auctoritatem determi-
nandi ſingulas portiones, & Eccleſia pro jure
ſuo ſingulis ſingulos aliquos greges Dominicos
aſſignat, quorum ſingularem gererent curam,
nec extra ipſos ſua auctoritate excurrerent
cum periculo negligendi propria, & aliena
turbandi. Aſſignat majores vel minores ſingu-
lis greges, prout in Domino conſultum judi-
cat, vel prout ſervire temporibus cogit ne-
ceſſitas. Privat quoque ſua portione, alios
ad tempus per ſuſpenſionem, donec correcti
ad officium redeant, alios in perpetuum, per
depoſitionem, & degradationem, qui vel in-
epti inveniuntur ad munus obeundum, vel
utiliter non obeunt ob ſcandalum vitæ.

* Adde *infra* §. XXXII.

§. XXVIII.

*Inde diviſio poteſtatis Ordinis, & Juris-
diſtionis.*

Inde originem ſuam ducit diviſio illa po-
teſtatis in poteſtatem *Ordinis*, & poteſtatem
jurisdiſtionis, qua abuſi Vindices Pontificii in-

crementi tandem ut locum darent testimoniis, quibus Episcopalis auctoritas fulcitur, & Episcopos deprimerent, mediam viam ineunt, & affirmant potestatem *Ordinis* Episcopalis esse a Deo, *jurisdictionis* vero a Summo Pontifice. Fundant se in eo, quod si æque potestas jurisdictionis esset a Deo, non posset diminui, augeri, mutari, tolli plane Episcopis; sicut non variatur, aut tollitur potestas ordinis per quamcunque depositionem, aut degradationem.

* Jurisdictionem Episcoporum immediate esse a Papa, docet Card. Joannes de Turrecremata *lib. 2. de Ecclesia cap. 54.* Card. Dominicus Jacobatus *lib. 10. de Conciliis art. 7.* Card. Robertus Bellarminus *lib. 4. de Rom. Pontif. cap. 23.* docet, Apostolos a Christo immediate accepisse jurisdictionem; *cap. 24.* affirmat, Episcopos immediate accipere a Papa, urget *arg. 5.* „ Si haberent Episcopi a Deo suam jurisdictionem, non posset Pontifex illam auferre, aut mutare. Non enim potest Pontifex aliquid agere contra Dei ordinationem. “ Prosper Fagnanus in *laud. cap. 1. de Offic. Judic. Ordin.* affert argumenta *num. 42.* quod ad Pontificem pertineat singulis Episcopis Dioceses assignare, Ecclesias & subditos præfinire. *Num. 44.* quod si potestas jurisdictionalis Episcoporum esset immediate a Christo, non posset auferri ab Ecclesia, ut patet in potestate Sacramentali, seu ordinis, quæ cum conferatur per consecrationem, est immobilis, & ideo manet in Episcopo, quandiu vivit, sive in Schisma, sive in hæresim labatur; item in Episcopo etiam deposito, & degradato. *Num. 45.* quod si potestas jurisdictionis necessario esset conjuncta cum

cum potestate ordinis, sequeretur, nullum Episcopum creari, aut reperiri posse sine potestate jurisdictionis; quod est falsum, quum sint absque jurisdictione Episcopi Titulares in partibus Infidelium, utpote Clero, & populo carentes, Episcopi quicumque ante expeditas literas Apostolicas suæ promotionis, consecrationis, vel confirmationis: Episcopi, qui renunciarunt Episcopatum. Eodem argumento canit triumphos Constantinus Roncaglia in suis *Animadversionibus* §. 3. ad castigationem scilicet *Diss. IV. in Hist. Eccl. Seculi I. Natalis Alex. Edit. Venetæ 1771.* Argumentum ex sequelis vulneratæ disciplinæ Ecclesiasticæ potissimum, quæ si savetur, eodem momento in fumum abit.

§. XXIX.

Occasio novi præjudicii.

In definiendis Ecclesiis respiciendum est ad normam unitatis Ecclesiæ, cujus centrum hactenus est Romanus Pontifex; unde & in erigendis novis Ecclesiis, & in præficiendis Pastoribus ea cura semper habita est, ut seu immediatum, seu mediatum probaretur testimonium communionis cum Romano Pontifice; & merito quidem. Sed eo juris colore, sublata antiqua disciplina, & sublati juribus Metropolitici, Romana Curia sensim ad se attraxit omnes Prælaturas Occidentis, juraque ipsarum, ita ut hodie distribuat, prout sibi magis expedit, nisi impediatur; unde ante-

quam concludas, Romanos id agere jure divino; interroga Patres tuos, & dicent tibi, ita ipsos semper non egisse.

* Recollige *supra notam* §. XIX. & intelliges, ad conservandam armoniam, & unitatem Ecclesiæ non esse *neceffe*, ut jura Pastorum dependeant immediate a beneficio, favore, arbitrio Primatis.

Quum Prælaturarum consecutio plurimum dependeat a favore Curiae Romanæ, qui beneficiis mactantur, solent se in grati animi obsequium nominare “Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus.” Opportune observa singularem Titulaturam, quam legi in Tabulario Episcopatus Petenensis in Istria tum alibi, tum in Protocollo Actorum Judicialium anni 1572. & 1573. his verbis: “Georgius Raitgartler,, Dei, ac Serenissimi Principis Caroli Archiducis Austriæ gratia electus Episcopus Petenensis.” Unde conjeci in Catalogo MS., quem confeci, illorum Episcoporum, eum Episcopum quod fors ob tenuitatem Præbendæ non posset facere sumptus necessarios pro consecratione, non fuisse nisi tardius consecratum, & interea titulo suo obsequium retribuisse suo Principi Patrono tunc in Styria regnanti, quem ceteri tribuunt Summo Pontifici.

§. XXX.

Episcopi tenent Ecclesias jure divino.

De jure humano itaque definiuntur Ecclesiæ, quatenus auctoritate Ecclesiæ Episcopis determinatur, hic potius quam alter populus, idem augetur, diminuitur, subtrahitur. Ast
jure

jure divino Episcopi tenent Ecclesias, quas sibi determinat Ecclesia, ex sibi infusa per sacram ordinationem auctoritate, & divino mandato curant greges, qui sibi obveniunt in sorte, & divisione; nec amplius præstat Ecclesia, quam individuat portionem pascendam ei, qui jus habet ex divina institutione ad aliquam partem indeterminate.

* Cape, si licet uti exemplis: si decuriæ bajulorum committerem: Euntes imponite humeris vestris pondus, quod est plurimum centenariorum, meamque in domum portate. Omnibus & singulis committerem portandum universum pondus; atque adeo omnium cura esset, ut universum pondus inferretur; cujusvis vero, ut humerum suum supponeret ponderis lateri alicui, quod ego non determinavi. Jam si arreptum secundum latera seu ad libitum, seu ex consensu, seu ad nutum decurionis, vel sociorum pondus inferatur domui meæ; omnes ex immediata mea commissione portarent, licet ipse non determinaverim latera arripienda, & merito a me mercedem expectarent; sic cum proportionem.

§. XXXI.

Idem probatur.

Argumento supra (a) allato, dum de Episcoporum juribus disputaretur Tridenti, usi sunt Pontificii, quibus respondit Joannes Fonseca Theologus Archiepiscopi Granatensis, esse immediate ex divina institutione Rom.
Pon-

Pontificis utramque potestatem Ordinis, & Jurisdictionis, eo quod esset Successor D. Petri, licet a Cardinalibus elevetur ad Pontificatum, & addo: licet jus humanum regulet exercitium potestatis ipsius. Ergo similiter ceteri Episcopi utramque potestatem habent immediate a Deo, eo quod sint Successores Apostolorum (vide supra (b).), licet instituantur a Papa, vel aliis Confratribus. *Bartholomæus de Martyribus* Archiepiscopus Bracarenensis, vir eximia pietate, sustinuit, Episcopis in sacra Ordinatione conferri potestatem tam Ordinis, quam Jurisdictionis. Id probabat ex Ritu sacrae Ordinationis, qui omnino meretur attentionem (c). Observabat eodem Ritu ordinari quoque Episcopos Titulares, ipsis dari *baculum Pastoralis Officii*, *annulum desponsationis Ecclesiae*, *Evangelium* ad prædicandum populo eorum curæ commisso, ipsis assignari populum aliquem, vel orbem, quod manifesto est argumento, Episcopatum sine jurisdictione, & populo non subsistere.

(a) §. XXVIII. (b) §. XIII. XIV. (c) *In Pontificali Rom. de Consecrat. Electi in Episcopum.*

* Habent igitur Episcopi ex sacra Ordinatione utramque potestatem, seu ut lingua antiqua loquar, habent integrum Sacerdotium. Verum quos Christus Dominus voluit assumi ad Sacerdotium, non spoliavit infirmitate humana, adeoque permisit esse labiles seu in dogmate, sive in moribus. Igitur si evadant moribus ad destructionem magis, quam ad ædifica-

ficationem : item si labantur in fide ; adversantur sacro Christi systemati, nec vult, ut exercent auctoritatem, cujus indelebilem retinent characterem. Unde ex Christi mente Ecclesia subtrahit ipsis portionem sollicitudinis, & gregis dominici depositione, degradatione, abscissione.

Quod vero Ecclesia non tollat jurisdictionem, seu non diminuat Sacerdotium; sed subtrahat solum subjectum, portionem gregis dominici, impediatur exercitium Sacerdotii, affirmo arg. cap. 7. Sess. XIV. Concilii Trid. sancientis, " ut nulla sit reservatio in articulo, mortis; atque ideo omnes Sacerdotes quolibet pœnitentes a quibusvis peccatis & censuris absolvere possunt;" quo loco Tridentinum nihil reservat, quominus solvatur in mortis articulo a quovis Sacerdote, seu habente, seu non habente populum; immo uti amant interpretari, seu vivente, seu non vivente in communione Ecclesiæ, Schismatico, hæretico, deposito, degradato; non reservat, inquam, hoc est, non subtrahit quibusvis Sacerdotibus quoslibet pœnitentes, seu subjectum, ut possint uti indelebili Sacerdotio, quod in Ordinatione receperunt.

Sed inquires : Episcopus depositus, degradatus vulgo valide exercet, quæ sunt Ordinis; non vero ita, quæ sunt jurisdictionis? Fateor, hanc esse aliquam difficultatem. Adversarii solvant mihi hanc, quam ego necto: Papa hæreticus notorius juxta ipsos excidit Jurisdictione, neque valide exercet ea, quæ sunt jurisdictionis, quamvis utramque potestatem habeat immediate a Deo; qua ratione ipsi solverint hunc nodum, eadem solvitur & alter. Ceterum
ni.

nimum confidenter affirmant, valida esse ab huiusmodi Ministris ea, quæ sunt Ordinis, quum tales arbitrer subiacere illi Christi sententiæ *Matth. XVIII, 17.* qui “ Ecclesiam non audierit, sit tibi, sicut ethnicus, & publicanus. “ Viderint Adversarii, an ethnici, & publicani præter baptismum aliqua sacra etiam valide administrent? Id ego modo non definiam, interea suspicor, Adversariorum confidentiam afferendi esse ramusculum adinventæ divisionis potestatis Ordinis, & Jurisdictionis.

His abunde solvuntur argumenta Adversariorum, in quibus neque seu Jurisconsultos, seu Theologos, neque politicos se exhibent, dum adhuc hodie ex factis Romanorum arguunt pro iuribus, quando post tenebras imposturæ nobis illucescit dies veritatis. Siquidem argumentum ex factis est bonum, tunc licebit concludere, etiam ea quæ sunt Ordinis, Episcopos habere a Papa, quum in Privilegiis Papalibus concedatur Episcopis & *benedicendi, & ungendi potestas*, unde incaute excitant ad executionem quam expetit Febronius *de Statu Ecclesiæ &c. cap. 9. §. 1.* “ Eorum quorum dignitas læsa, & per elationem unius adeo depressa fuit, videre est, an non honor & conscientia eos obligent ad congrua quævis media adhibenda, quibus ordini Episcopali pristinum decus, & canonica independentia restituatur. “

§. XXXII.

Habent item Episcopi curam universæ Ecclesiæ.

Succedunt Episcopi Apostolis, qui acceperunt potestatem super terram, fuerunt missi
in

in mundum universum, ad omnes gentes, ad omnem creaturam, quique Christi mandatum exequentes ita curabant eos, quibuscum versabantur, ut aliorum curam non negligerent. Episcopi similiter ita alligantur uni gregi, ut nequeant spiritu deesse Universæ Ecclesiæ: ita debent pascere peculiarem sibi commissum gregem, ut ipsum regant ad totius integritatem: ut incrementa, & decrementa reliquorum gregum se tangant, quod afficiant Pastorum, cujus ipsi sunt participes, unde scribebat (a) Cyprianus: “Episcopatus unus est, „cujus a singulis in solidum pars tenetur.” Quæ Cypriani doctrina adeo communis erat ad ætatem usque Gratiani, ut eam retulerit in sua (b) Concordia Canonum.

(a) Epist. VII. seu Lib. de Unit. Eccl. (b) can. 18. caus. XXIV. qu. 1.

§. XXXIII.

Non desunt vestigia Episcopatus universalis.

Exigente quidem pace, & concordia Ecclesiæ a sacris Canonibus subinde provisum est, ut quisque Episcopus esset contentus finibus suæ Diœcesis, nec sua auctoritate excurreret in alienas Diœceses; sicque posita sunt frena mutabili humano ingenio. Sed non ita sublata est Episcopis auctoritas Universalis Episcopatus, curaque Universæ Ecclesiæ, ut
illius

illius vestigia non legamus in factis legitimis Ecclesiæ. Eo jure D. *Paulus* (a) commendavit Timotheo Ecclesiam Ephesinam, & Tito Ecclesiam Cretæ insulæ; utrique vero commendavit curam extra illa loca, nec illam determinavit. Eo jure usus *Osius* synodum Alexandriæ celebravit, aliaque postmodum egit, quæ tanquam Cordubensi Episcopo non competebant (b). Arbitror enim, illis temporibus non fuisse attentum ad subtiles juris apices; sed ad negotiorum substantiam; consequenter quum fuisset persuasum, æque ad omnes pertinere illibatam servare Religionem, facile a reliquis etsi potioribus juribus fruerentur, cedebantur negotia iis, qui terminandis experientia, doctrina, & gravitate habiliores inveniebantur, neque de rigore attendebatur, quis prior de jure deberet loqui, sed quis de facto aptior esset ad loquendum. Eodem jure puto, *Cyrillum* Episcopum Alexandrinum processisse contra Nestorium Constantinop., & *Acacium* Constantinop. contra *Petrum Mogum* Episcopum Alexandrinum. Eodem jure puto, a Synodo *Antiochena* fuisse missum Gregorium Nazianzenum Constantinopolim, ut reliquorum, qui hæresi Ariana infecti non erant, Christianorum curam gereret; utut sit, quod illa reciproca vigilantia fors fuerit etiam canonibus stabilita, quum primævi canones regulariter habuerint originem a consuetudine, consuetudo vero habuerit fontem divinam insti-

institutionem. Eodem jure S. *Athanasius* ab exilio redux, ne Ecclesia Arianismo obrueretur, in variis Civitatibus, quas peragrabat, etiam si ad ejus Dioecesim minime pertinerent, non dubitavit plures ordinare, teste (c) Socrate. Eodem jure *Eusebius Samosatensis* tempore persecutionis Arianæ sub Valente per Syriam, Phæniciam, & Palæstinam plures diaconos, presbyteros, & Episcopos ordinavit militari habitu indutus, ne cognosceretur, teste (d) Theodoreto. Extant alia exempla in Historiis, quæ rite de eo jure intelliguntur. Eam sollicitudinem in S. Athanasio laudavit (e) Basilius, item (f) Gregorius Nazianzenus. Idem (g) Gregorius curam Universalis Ecclesiæ laudavit in S. Cypriano.

- (a) *Supra* §. XXV. (b) *infra* §. XCVIII.
 (c) *Lib. 2. Hist. Eccl. cap. 24.* (d) *Lib. 4. Hist. Eccl. cap. 12.* (e) *Epist. 52. ad Athanasium* verbis: “Tantam geris omnium Ecclesiarum curam, quantam ejus, quæ tibi peculiariter a Domino nostro concredita est.”
 (f) *Orat. 21.* “Cum Alexandrino populo præfectus fuerit, idem sit, ac si universo terrarum orbi præfectus fuisset.” (g) *Orat. 18. in S. Cyprianum* ait: “quod Episcopus Universalis fuerit; quod non Carthaginensi tantum Ecclesiæ, nec Africæ, verum Occidentis omnibus Regionibus, ac prope etiam Orientali omni, atque Australi, & Septentrionali oræ præfectus fuerit.”

§. XXXIV.

Neque hodie est absque effectu.

Neque hodie Episcopatus Universalis caret suo effectu. Nam eo jure Episcopi sedent Judices in Conciliis Generalibus, extra Concilia, promovente Romano Pontifice, consulunt necessitatibus Ecclesiæ. Non sunt violanda jura disciplinæ, nec cum perturbatione publica est excurrendum in aliena Territoria: aut jure Episcopatus Universalis sancte instituntur domi, quæ corrigant, ædificent extraneos: pro opportunitate, & dexteritate laudabiliter aguntur, promoventur illa, quæ prævidemus paritura fructus, quos expetimus, nec nostro brachio exequi valemus.

§. XXXV.

Nec tot sunt Papæ, quot Episcopi.

Nec tamen contra unitatem Ecclesiæ, tot creamus Papas, quot sunt Episcopi. Erant enim Apostoli pares S. Petro: sunt Episcopi pares Petri Successoribus Romanis Pontificibus in juribus essentialibus Episcopatus; Sed Pontifices Episcopis præminent juribus accidentariis, & extrinsecis (a), quæ jura accidentaria, sicuti privative propria sunt Pontificis, sic unus est Papa in universa Ecclesia, licet

licet auctoritas intrinseca sit ipsi communis cum reliquis Episcopis. Id non obscure tradit Augustinus ita scribens (b) ad Bonifacium Papam : “ *Communis est nobis omnibus, qui fungimur Episcopatus officio (quamvis ipse in eo celsiore fastigio præmineas) specula Pastoralis.* ” Peccavit igitur Fagnanus, si obtentu Primatus exuerit ceteros Pastores auctoritate ipsis a Deo concessa, feceritque Romanum Pontificem *Episcopum Universalem*, ornaveritque eum caractere, quem strenue a se rejecit Gregorius Magnus (c): “ Si unus *Universalis est, inquiebat, restat, ut vos Episcopi non sitis.* ” Rejecit a se S. Doctor non vacuum titulum *Universalis*; nec enim Gregorius pro sua gravitate disputabat de levi duntaxat umbratilis tituli quæstione: non *Primatus* universalitatem, quam exclusive convenire soli Petri Successori, non ignorabat; *sed talem universalitatem*, qua in juribus essentialibus par non esset Primas reliquis Episcopis: *sed potestatis plenitudinem* talem, qua solus totum possideret, aliisque quicquid haberent, pro arbitrio concederet, eo titulo significatam, quam Pontifici Romano vindicare immerito conatus est Fagnanus.

(a) Supra §. XIX. (b) Lib. contra duas Epist. Pelagii cap. 1. (c) Lib. 9. Epist. 68. nov. Edit.

C A P U T II.

DE POTESTATE CIVITATIS.

§. XXXVI.

Majestas Imperii remanet salva in Ecclesia.

Prædixerat pridem (a) Isaias: “ Et aperi-
 „ entur portæ tuæ jugiter: die, ac nocte
 „ non claudentur, ut afferatur ad te fortitu-
 „ do gentium, & Reges earum adducantur.”
 Patent hodie portæ Ecclesiæ sic Regibus, si-
 cuti subditis. Fons baptismalis, per quem
 intratur in Ecclesiam, non abluit officia, quæ
 Principes inter & subditos intercedunt; Prin-
 cipes igitur ingrediuntur Ecclesiam: Princi-
 pes salva Majestate remanent in Ecclesia.

(a) LX. II.

§. XXXVII.

Eam inviolabilem docuit Christus.

Eam inviolabilem docuit Christus; si-
 quidem spirituale exercuit regimen, nec ter-
 renam voluit imminui potestatem (a). In
 Ecclesia igitur invariata perseverant jura Prin-
 cipum, quæ ipsorum fuisse noscuntur extra
 Ecclesiam. In Ecclesia retinent subjecta cun-
 cta suam conditionem, & Principum præse-
 ferunt

lianum libro ad Scapulam: "Colimus ergo Imperatorem sic, quomodo nobis licet, & ipsi expedit, ut hominem a Deo secundum." Jam a Principum obedientia neminem eximunt in cap. 13. Epist. ad Rom. Chrysostomus verbis: "Etiam si Apostolicus sis, si Evangelista, si Propheta, si quisquis tandem fueris; neque enim pietatem subvertit ista subjectio." Item Theodoretus, Theophylactus, Oecumenius.

§. XXXIX.

Est ejus finis pax publica.

Est Principatus Civilis finis pax publica. "Quoniam abfistens a Deo homo in tantum efferavit, inquit (a) Irenæus, ut etiam consanguineum hostem sibi putaret - - - Imposuit illi Deus humanum timorem, ut potestati hominum subjecti, & lege eorum astricti aliquid assequantur justitiæ & moderentur ad invicem, in manifesto positum gladium timentes." Unde tanquam propacis, & tranquillitatis Vindicibus Paulus (b) obsecrabat omnium fieri orationes, pro Regibus, & omnibus, qui in sublimitate sunt, ut quietam, & tranquillam vitam agamus.

(a) Lib. 5. cap. 24. (b) 1. Tim. 11. 1. 2.

§. XL.

Pax publica capit influxum ab Ecclesia.

Corpora itaque, eaque quæ corporibus adjacent, eorumque motus, actionesque sub-

jici-

jiciuntur Civili Potestati. In eorum omnium æquilibrio manet pax publica Civitatis. Jam seu quies externa, seu motus exterior Civium pendet ab animo, & ab iis, quibus animi afficiuntur, affectibus internis, qui subsunt Ecclesiæ auctoritati. Spiritus igitur interior Civium, sicuti valet ad confirmandam quietem externam; sic quoque valet plurimum ad turbandum æquilibrium externum. Unde pax, & tranquillitas publica capit influxum ab Ecclesia.

* Respice mundi theatrum, & videbis, quanta sit vis spiritus, & Religionis. Acta Martyrum ostendunt vim Religionis esse superiorem omni ferro, igne, & potentia; quanquam advertas velim, non solum affectum fuisse operatum in Martyribus, sed vim cœlestem, qua fortes extiterunt Martyres ad reddendum testimonium Religioni.

Sed sunt suæ vires etiam fanaticismo, uti observabis, si respicias ad facta tragica Donatistarum; ad facta tragica recentiora Albigen- sium, Waldensium in tota ferme Europa, Thaboritarum in Bohemia, sacrarum ligarum in Gallia, Evangelicorum in Germania.

§. XLI.

Amplius a pace data Christianis.

Antequam Christianismus fuisset Civitate donatus, coge- batur adeo latere, ut crederentur Christiani carere Sacerdote, Sacrificio, & Altari, quæ- siverint angulos, & latebras, ut

se Gentilium persecutionibus subtraherent; unde (a) Cæcilius de Christianis: „Latebroſa & lucifuga natio, inquiebat, in publicum muta, in angulis garrula; Templâ ut buſta, deſpiciunt, deos deſpuunt, rident Sacra, miſerantur miſeri, Sacerdotum honores, & purpuras deſpiciunt ipſi ſeminudi.“ A quo autem cœpit Chriſtianismus pace frui beneficio Imperii, ſublatus eſt, non modo impedimentum publice prodeundi; ſed etiam timoris frenum, quo Paſtores antea ſua cura etiam interiore infra mediocritatem contineri cogeabantur. Apparuerunt conſpicui Sacerdotes, ipſorumque gradus, & dignitates, eriguntur Templâ, & Altaria, celebrantur Feſta, & Solemnitates, fit uſus publicus Rituum, & cœremoniârum, facta eſt multorum neceſſitas, tum ſubſecuta neceſſitas canonum, qui ordinarent externam, & publicam diſciplinam, in qua ordinanda quam facile, ſoluto freno timoris, fit excurrere limites propriæ auctoriſtatis, quiſque intelligit; quamobrem in pacem publicam amplius influit Eccleſia, a quo eſt Civitate donata.

(a) Apud Minutium Felicem in *Oſtâvio*.

* Primis temporibus Episcopatus erat meta persecutionum, & idem erat, eligi Episcopum ac Martyrem designari; hinc Episcopatus non ſuſcipiebantur, niſi pio motu charitatis, & ſubmiſſionis, ut obſervat Fleury *Diſc.* II. §. 4. in *Hiſt. Eccl.* Sed vix data pace Eccleſiæ cœperunt expeti, tanquam ſaſtigia honorum, &

& dignitatum, ut observat Pluquet in *Diction. hæres. tom. V. cap. 3. ad secul. IV.* fiunt Schismata, Ceciliano Episcopatum Carthaginensem invident Botrus, Celestius, Majorinus, Donatus, turbant Africam, ita ut turbæ illæ expresserint querelam a piissimo Imperatore Constantino: “Illud mihi permolestum videtur, ut
 „ in his Provinciis, quas divina Providentia ul-
 „ tro ac sua sponte sub meum subjunxerit Im-
 „ perium, & in illis locis, in quibus crebra
 „ hominum frequentia versatur, non modo
 „ multitudo ad deteriora deflectat, & distra-
 „ hatur dissidiis, sed Episcopi etiam discordiam
 „ inter se ipsi exerceant.” Ita in sua Diva ad Melchiadem apud Labbè *tom. I. pag. 1405.* Est semper laudanda Pastorum sollicitudo custodiendi integrum depositum fidei, & disciplinæ; sed nolim definire, an percussa aurora libertatis, & favoris Civilis Episcopi contra Donatistas servaverint exactam moderationem. Vide *infra §. XLVII.* Quanto zelo Christiani excanduerint contra Paganos, conjicimus inde, quod indiguerint refrigerio Legis Honorii Imp.
 „ Sicut Sacrificia prohibemus, ita volumus
 „ publicorum operum ornamenta fervari.” *L. 15. de Pagan. Cod. Theodos.* nec tamen Romæ furori Christianorum subductum sit, nisi solum Pantheon (vid. Baron. in not. ad Martyrol. Rom. ad diem 13. Maii verbo *Dedicatio lit. a*) non absque detrimento Architectorum, & dolore studiosorum antiquitatis. Leo Papa *Epist. 65. ad Anatolium Episc. C. P.* suavit eidem, ne negligeret uti Clementia, & propensione Marciani Imp., aggredique illud omne, quod utile crederet Ecclesiæ, ut observavit Tillemont. *Hist. des Emp. tom. VI. pag. 286.* Sed ausi sunt majora. Anatolius coronavit Leonem

Imp. Successorem Marciani; sicque stravit viam arbitrandi de Imperio; Euphemius enim Successor Anatolii renuit imponere coronam Anastasio electo Imperatori a Senatu, eo prætextu quod hæreticus non possit regnare in Orthodoxos, nec antea cessit, quam Imperator scriptotenus promississet, se integerrime fidem conservaturum; ut scribunt Tillemont *Hist. des Emp. tom. VI. pag. 534.* Natalis Alex. in *Synopsi Hist. Eccl. Sec. v. cap. 6. art. 8.* Verum quid plura, respiciatur retro, an aperto Marte Principes potuerint perdere plus, quam sensim ipsis sublatum est per Clerum?

§. XLII.

Unde vi Summi Imperii sunt Principum Officia.

Consequitur igitur, teneri Principes vi Summi Imperii, & Regiminis Civilis solícite providere; 1. ne interior Spiritus Religionis turbet pacem publicam. 2. ne disciplina exterius se expandens præjudicet Civitati. Unde quum Christianismus verus maxime congruat Reipublicæ, recte provident Principes, ne in doctrina, & moribus patiatur alterationem; recte arcant dissidia, & dissidiorum, litiumque seminaria, & siqua orta sint, recte curant, ut quantocius sopiantur, & mediis legitimis finiantur.

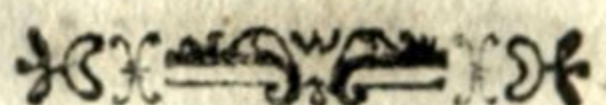
§. XLIII.

§. XLIII.

Eo consilio egerunt Imperatores.

Eo consilio convocarunt Synodum Ephesinam Theodosius, & Valentinianus Impp. his enim præliminaribus utuntur in sua *Sacra* Cyrillo Episc. Alex. & Episcopis Metropolitanis Provinciarum scribentes, “ *Pendet a Religione qua Deus colitur, nostræ Reipublicæ status, multaque inter hunc & illam cognatio ac familiaritas intercedit. Nam & connexa inter se sunt, & utrumque prosperis alterius successibus incrementa sumit.* ” (a) Eodem consilio fuit celebrata Synodus Chalcedonensis; uti colligimus ex Pulcheriæ Augustæ *Sacra* (b) ad Strategum Consularem Bithyniæ, cui Synodi curam commendabat, antequam Nicæa Chalcedonem fuisset translata, in qua notanter scribebat: “ *Intentio nostræ tranquillitatis est ante Civiles causas, sanctas Christi Ecclesias, eisque dicatos, in pace consistere, & orthodoxam fidem, quam continere judicamus nostrum Imperium, imperturbatam, & immotam ab omni hominum genere custodiri.* ” Referebant Præfecti Marciano Imp. fieri ab Hunnis ingentes apparatus ad bellum inferendum, & ob metum hostium perturbari, ac trepidare Universum Illyricum. Constituerat quidem Imperator exercitum in hostes ducere; sed voluit prius Synodo, consulere fidei, & auferri dissidia.

Cur

Cur ita ; nisi quod non crederet, se satis fortem ad occurrendum hosti, si civium animi diffideant Religione. ?

(a) *Part. 1. Conc. Ephes. cap. 32. apud Labbé. tom. III. pag. 436.* (b) *Part. 1. Conc. Chalced. apud Labbé. tom. IV. pag. 70.*

§. XLIV.

Facta probarunt Pontifices.

Curam ex eo consilio probavit Cælestinus Papa, in sua *Epist. ad Theodosium Imp.* qua laudavit sollicitudinem Imperatorum notanter ex ea causa, quod fidei puritate firmitus reddi Imperium crederent: “In hoc semper, ait, *munimen* vestri constituentes Imperii, scientes Regnum vestrum sanctæ Religionis observantia communitum firmitus duraturum.” (a) Eandem curam probavit Leo Papa, ut ex ipsius *Epist. (b) ad Marcianum Aug.* apparet: “Populceram quidem, inquit, a Gloriosissima Clementia vestra, ut Synodum quam ad reparandam Orientalis Ecclesiæ pacem etiam a nobis petitam necessariam judicatis, aliquantisper differri ad tempus opportunius juberetis: ut liberioribus ab omni perturbatione animis, hi quoque Episcopi, quos hostilitatis metus detinet, convenirent. Sed quia pio studio humanis negotiis divina præponitis, & rationally ac religiose Regni vestri viribus creditis

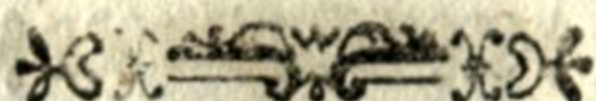
„ditis profuturum, si nulla sit in Evangelii prædicatione discordia: ego etiam vestris dispositionibus non renitor;“ quæ addunt lumen dictis §. præc.

(a) Part. 2. Conc. Ephes. Act. 11. apud Labbe Tom. III. pag. 619. (b) 73. Edit. Quenellii.

§. XLV.

Principes debent Ecclesiæ Advocatiam.

Quam hætenus potestatem Principibus vindicavimus. eam desumpsimus ex relatione, quam habet Ecclesia ad Civitatem. Sed Ecclesiæ ratione sui debent etiam Principes *Christiani* beneficium præsidii, & advocatiæ; nam imprimis est illud officium, ut tutos reddant quosvis, quos donant Civitate; sic David de filio suo Salamone (a) inquiebat: “Humiliabit calumniatorem - - - liberabit pauperem a potente: & pauperem cui non erat adiutor - - - animas pauperum salvas faciet, ex - - - iniquitate redimet animas eorum.” Ideo gladium portant, ut ait (b) Paulus, ut sint Dei ministri, vindices “in iram ei, qui malum agit.” Igitur præsidium, & advocatiam, quam debent Principes Civibus, iuribusque ipsorum; cur denegarent Ecclesiæ, a quo illam Civitate donarunt? Deinde illam potiore jure debent Ecclesiæ, quod ejus aquis baptismatis renati contraxerint debitum filialis reverentiæ erga illam, pro qua nequeunt pati vel

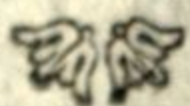
vel injuste opprimi Matrem, vel ei deesse, quod reliquis non denegant.

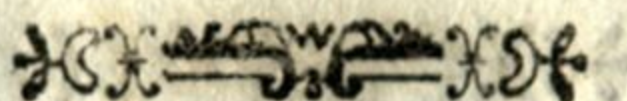
(a) *Psal.* 71. v. 4. 12. 13. 14. (b) *Rom.* XIII. 4.

* Istud Christianorum Principum officium agnovit Constantinus M. unde, ut refert Eusebius *lib. 4. de vita ejusdem cap. 24.* “ cum
 “ Episcopos aliquando convivio exciperet, se
 “ quoque Episcopum esse dixit, his fere verbis
 „ usus nobis præsentibus: vos quidem in iis
 „ quæ intra Ecclesiam, ego vero in iis, quæ
 „ extra geruntur, Episcopus a Deo sum con-
 „ stitutus. “ Constantini sollicitudinem imitari posteros ejus Imperatores, semper expetiit Ecclesia. Profecto Cælestinus Papa *Epist. ad Theodosium Junio-rem* ad custodiam fidei contra errorem Nestorii excitat ipsum exemplis Abrahamæ, Moyfis, Davidis, quam Epistolam suffragio suo probavit Synodus Ephesina *Act. 11. Vid. part. 2. Actor. apud Labbe tom. III. pag. 619.* Eodem pertinent laudes, quibus Imperatores ornat Leo Papa: affirmat eundem Theodosium Junio-rem gaudere, sibi “ non solum Regium,
 „ sed etiam Sacerdotalem, animum inesse: “ *Epist. ad eundem Aug. 21.* Attribuit Leoni Imperatori Sacerdotalem, & Apostolicum animum, *Epist. 125.* Ipsum “ ad totius mundi pacem
 „ Chalcedonenfis Synodi, Custodem “ vocat, *Epist. ad eundem Aug. 122.*, ut excitet ad defensionem ejusdem Synodi, quam retractari nonnulli pertendebant. Vocat Marcianum Custodem fidei, *Epist. ad Anatolium Episc. CP. 106.*, & ad confirmandos Eundem, & ejus Conjugem Pulcheriam Augustam affirmat, ipsis “ non so-
 „ lum Potentiam Regiam, sed etiam Sacerdo-
 „ talem --- inesse doctrinam; “ *Epist. ad Pul-*
 Pul-

Pulcheriam Aug. 90. & ait, "ipsis fervorem fi-
, dei divina inspiratione conferri; "Epist. ad
Julianum Episc. Cœnsen 88. Edit. Quenellii.

Objiciebant Donatistæ: "Non invenitur
 ,, exemplum in Evangelicis, & Apostolicis li-
 ,, teris, aliquid petatum a Regibus terræ pro
 ,, Ecclesia contra inimicos Ecclesiæ;" respon-
 det Augustinus *Epist. 93. alias 48. ad Vincen-*
tium debuisse expleri prius prophetiam: "Asti-
 ,, terunt Reges terræ, & Principes convene-
 ,, runt in unum adversus Dominum, & adver-
 ,, sus Christum ejus," hinc sequi præsidium
 Ecclesiæ a Principibus, ad quos nunc Christia-
 nos pertinet illa prophetia: "Et nunc Reges
 ,, intelligite, erudimini qui judicatis terram,
 ,, servite Domino in timore." Ceterum non
 est prætermittendum, quod scribit Augustinus
Epist. 186. alias 50. ad Bonifacium Comitem:
 ,, Quis mente sobrius Regibus dicat, Nolite
 ,, curare in Regno vestro, a quo teneatur, vel
 ,, oppugnetur Ecclesia Domini vestri: Non ad
 ,, vos pertineat in Regno vestro, quis velit es-
 ,, se sive religiosus sive sacrilegus: quibus dici
 ,, non potest: Non ad vos pertineat in Regno
 ,, vestro, quis velit pudicus esse vel impudi-
 ,, cus? Cur enim cum datum sit divinitus ho-
 ,, mini liberum arbitrium, adulteria legibus
 ,, puniantur, sacrilegia permittantur? An fi-
 ,, dem non servare levius est animam Deo,
 ,, quam foeminam viro?" Cogita alias instan-
 tias, & intelliges, Principes portare gladium,
 sicut in vindictam aliorum criminum, sic in
 vindictam criminis contra Religionem. Vid.
Natal. Alexan, Diss. III. Hist. Eccl. Secul.
XIII. & XIV.

§. XLVI.

Objectum Advocatiæ.

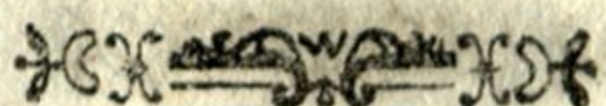
Auctoritas Ecclesiæ est spiritalis, & spirituales parit effectus; parit vero effectus temporales temporalis potestas Civilis (a). Ecclesia regitur credendis, & agendis. *Agendis* contravenitur voluntate. Igitur Principes, ut Advocati Ecclesiæ, recte adigunt sanctione civili ad observantiam agendorum. *Credendis* contravenitur vel ignorantia, vel errore contrario intellectus. Igitur quum intellectus emendetur magisterio, & non pœnis; Principes, ut Advocati, recte provident, ut ignorantes discant, quæ ignorant, & errantes dediscant, in quibus aberrarunt. Sed seu ignorantia, seu error intellectus potest esse effectus voluntatis, quæ sola pœnam patitur; fit enim, ut quidam ignorent, quia discere negligunt: ut alii errent, quia regi potius amant proprio præjudicio, quam Ecclesiæ auctoritate, quales sunt hæretici; tunc Principes Sanctionibus Civilibus tollunt torporem, & excitant discendi studium; errantium vero frangunt temeritatem, & pertinaciam ad resipiscendum.

(a) *Supra* §. X. XXXIX.

§. XLVII.

Adhibenda moderatio in usu.

Est finis potestatis Civilis pax publica. Igitur Principes vi Summi Imperii inspiciunt,
&

deduxit Theodorum Mopsvestenum ad jacienda fundamenta *Nestorianismi*; contra Nestorium deduxit Eutychen ad fundandam novam hæresim.

Contra rigor gladii Civilis dedit Donato causam inspirandi suis fanaticum martyrii, quo occupati Circumcelliones replebant cædibus Africam, & se occidendos ultro offerebant Aggressoribus. Fiebant reciprocae querelæ: conquerebantur Donatistæ, se suggestionibus Osi, & Catholicorum inauditos duci ad supplicia; a se repellebant querelas Catholici causam persecutionis, & rigoris rejicientes in Donatistas, ut constat ex Augustino *lib. 1. contra Epist. Parmeniani cap. 7.*, & tunc tandem æmulatio finem accepit, quando Genfericus Rex Wandalorum Arianus dira persecutione afflixit æque Catholicos, ac Donatistas. Aliæ quoque hæreses post anathemata Ecclesiæ, & proscriptiones Imperiales tunc tandem intermiserunt, quando fervor Legum, & anathematum cœpit versari circa aliquam novam hæresim. *Vid. infra §. XCII.*

§. XLVIII.

Unde est nexus Ecclesiæ & Civitatis.

Nexum itaque Ecclesiæ & Civitatis collige ex verbis (a) Isidori Hispalensis: “Principes seculi nonnunquam intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem disciplinam Ecclesiasticam muniant. Ceterum intra Ecclesiam Potestates necessariae non essent, nisi ut quod non prævalet *Sacerdos efficere per doctrinæ*
„sermo-

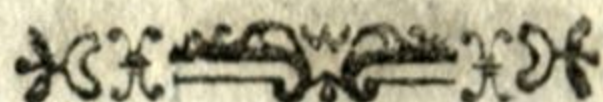
„ sermonem , id *Potestas* Principalis imperet
 „ per *disciplinæ* terrorem. Sæpe per Regnum
 „ terrenum Regnum cœleste proficit ; ut qui
 „ intra Ecclesiam positi contra fidem , & dis-
 „ ciplinam Ecclesiæ agunt, rigore Principum
 „ conterantur, ipsamque disciplinam, quam
 „ Ecclesiæ utilitas exercere non prævalet,
 „ cervicibus superborum *Potestas* Principalis
 „ imponat, & ut venerationem mereatur, *Po-*
 „ testas impertiat. “ Quæ apta cum hacte-
 nus dictis.

(a) *Lib. de Summo Bono cap. 52. relat. a Con-*
ciliis Parisiensi VI. & Aquisgranensi I.

§. XLIX.

Non sequitur esse imperfectam Ecclesiam.

Christus, inquit, non minus perfecte ordinavit suam Ecclesiam, quam sit bene ordinata quævis sibi sufficiens Respublica. Sed in ejusmodi Respublica sunt sua jura, quin necesse sit extra recurrere. Igitur Ecclesia etiam habet jura propria, nec habet necesse, recurrere ad gladium Civilis Potestatis. Verum adverte, non esse locum ratiociniis; non enim quærimus *de jure*, & quid Christus potuerit, vel debuerit ordinare; sed loquimur *de facto*, & quomodo reapse ordinaverit Ecclesiam. In hac facti quæstione Scriptura docet, regimen a Christo institutum esse spirituale (a), & ad hoc est sibi sufficientissima Ec-

clesia. Conducit quidem subinde gladius etiam Civilis Potestatis, ast docent Scripturæ, Christum reliquisse gladium in manibus Possessorum suorum (b) non absque Augusto consilio, quod decet venerari. Et omnino si præter institutum Christi hæc terrena implicent adeo multos, ut patiantur sibi elabi ex conspectu spiritualia; quanto magis offudissent animum, si forent de instituto?

(a) *Supra* §. V. VI. (b) *Supra* §. XXXVI. & seq.

§. L.

Non obest imperium Gentilium.

Sed dices: si asserta jura conveniunt Potestati Civili, eadem convenisse Tiberio, & Caligulæ, Domitiano, & Diocletiano, & ceteris Augustis, utut persecutoribus Ecclesiæ? Recte; & quale absurdum inde sequi, meditaris? Erant æque illi Gentiles, ac sunt Christiani Principes; a Deo ordinati illi, sicut a Deo ordinantur Christiani, ut pulchre tradit (a) Augustinus; proinde jura Summi Imperii, quæ vindicavimus Principibus Christianis, Gentilibus etiam conveniebant. Id judicio, & facto suo comprobarunt numerosi (b) Patres Concilii Antiocheni anno 270. dum contra Paulum Samosetanum recurrerunt ad præsidium Aureliani Imperatoris Gentilis, ut referunt (c) Eusebius, & (d) Theodoretus. Nec ob-

obstat, quod phrenesi Idololatriæ, aliorumque errorum abrepi sua potestate abusi sint persequendo Ecclesiam; nam quod ipsi phrenesi correpti & ratione, & lingua, & aliis potentiis distorte utamur; non sequitur, & rationem, & linguam, & reliquas potentias nobis non esse a Deo concessas in bonum usum, & utilitarem nostram. Sunt Principibus alia jura Advocatiæ, quæ debent Ecclesiæ, quod ipsa nunc gaudeat Civitate, & quod ipsi subjiciantur Principes per baptismum, quibus non erant obnoxii Gentiles Principes.

(a) *Lib. 5. de Civit. Dei cap. 21.* " Quæ
 „ cum ita sint, non tribuamus dandi regni at-
 „ que imperii potestatem, nisi Deo vero, qui
 „ dat felicitatem in regno cœlorum solis piis:
 „ regnum vero terrenum & piis & impiis: si-
 „ cut ei placet, cui nihil injuste placet. - - -
 „ Ille igitur unus verus Deus, qui nec judi-
 „ cio, nec adjutorio deserit genus humanum,
 „ quando voluit. & quantum voluit, Roma-
 „ nis regnum dedit: qui dedit Assyriis, vel
 „ etiam Persis: a quibus solos duos deos coli,
 „ unum bonum, alterum malum continent li-
 „ teræ istorum: - - - qui ergo Persis dedit sege-
 „ tes sine cultu deæ Segetiæ: qui alia dona
 „ terrarum sine cultu tot deorum, quos isti
 „ rebus singulis singulos, vel etiam rebus sin-
 „ gulis plures præposuerunt: ipse etiam reg-
 „ num dedit sine cultu eorum, per quorum
 „ cultum se isti regnasse crediderunt. Sic etiam
 „ hominibus, qui Mario, ipse Cajo Cæsari:
 „ qui Augusto, ipse & Neroni: qui Vespasia-
 „ nis, vel patri, vel filio suavissimis Impera-
 „ toribus, ipse & Domitiano crudelissimo. Et

„ ne per singulos ire, necesse sit, qui Con-
 „ stantino Christiano, ipse Apostatæ Juliano,
 „ cujus egregiam indolem decepit amore do-
 „ minandi sacrilega, & detestanda curiositas.“

(b) Pene infinitos fuisse, scribit Eusebius: fuisse septuaginta, scribit Athanasius *in libro de Synodis*: fuisse centum, & octuaginta, recenset libellus supplex Basilii Diaconi, & Monachorum ad Imperatorem contra Nestorium.

(c) *Lib. 7. Hist. cap. 23. & 24.* (d) *Lib. 2. hæretic. Fabular. cap. 8.*

§. LI.

Non obest divisio Regnorum.

Replicabis, quam male constituta esset hodie Ecclesia, si ipsius unitas deberet præsidium expectare a Potestate Civili, dum quot sunt Summi Principes, tot non raro adsunt rationes politicæ, quæ illos trahunt in discrepantes sententias. Verum rationes politicæ aptantur suo objecto temporali, quod tota natura differt ab objecto spirituali Ecclesiæ; & si rationes politicæ captarent occasionem ex causis Ecclesiæ; providentissima cura Auctoris Ecclesiæ, qui hunc ordinem instituit, non deerit sponsæ suæ, ut & ipsa detrimentum non capiat, & abusus recidat in damnum abutentis.

§. LII.

Non denique timendus abusus.

Sed quid, inquires, si Summi Principes juribus assertis abuterentur? aut si redirent tempora Neronis, & aliorum? Tunc esset agendum, quod actum est sub Imperio illorum Principum: quodque non caro, & sanguis, sed spiritus, quo animatur Ecclesia, suggereret. Recogitemus tempora difficiliora hæresis Eutychianæ. Observa S. Leonem, quo æstu se opponat Theodosio: “Omnes partium nostrarum Ecclesiæ, omnes Mansuetudini vestræ cum gemitibus, & lacrymis supplicant Sacerdotes, ut quia & nostri fideliter reclamant, & eisdem libellum appellationis Flavianus Episcopus dedit; Generalem Synodum jubeatis intra Italiam celebrari;” (a) & dum advertit, se nihil profecisse, Magnus Pontifex obiit vices Primatis, consolatus est (b) Flavianum, eique suam opem promisit: eundem commendavit (c) Clero, populo, Fausto, & ceteris Archimandritis Constantinopolitanis; Anastasio item Thessalonicensi, aliisque Episcopis: causam Ecclesiæ in Oriente commendavit (d) Juliano Episcopo Coensi: adhibuit (e) apud Theodosium mediationes Gallæ Placidie amitæ, Pulcheriæ sororis, Liciniæ Eudoxiæ filiæ, Valentiniani Imp. Occidentis generi. Interea in demortui Flaviani locum sufficitur in Episcopatu

tu Constantinopolitano Anatolius, inflexibilis Theodosius juxta disciplinam illius temporis petit a Leone communionem novo Episcopo; Leo alienus a vindicta, cavet fidei, & ultro indulget Imperatori, ut sic quem precibus & lacrymis nondum flexerat, Sacerdotali devinciat benignitate. Pro periculosa temporum conditione vult certiorari de fidei professione Anatolii, “ ut autem salubribus curis velocior pleniorque, auxiliante Domino, praestetur effectus, “ seu ne videretur morasnectere, misit Constantinopolim Abundium, & Asterium Episcopos, Basilium, & Senatorem Presbyteros Legatos suos, qui fidem Anatolii experirentur, eique impertirentur communionem, blande votum Concilii celebrandi rememorans (f). Confidit denique divinis promissionibus: “ Unde quia, inquiens, „ non deserit Ecclesiam suam divina protectio, „ dicente Domino: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi,* „ eodemque opere & tempore Spiritus Dei „ & Clementiae vestrae sollicitudinem & curam „ nostri cordis accendit, ut de remediis procurandis eadem utrique cuperemus. “ Ita (g) ad Pulcheriam Augustam.

(a) *Epist. ad Theod.* 39. (b) *Epist.* 42.
 (c) *Epist.* 45. 46. 47. 43. (d) *Epist.* 44. (e)
Epist. 41. item *Epistolis post Leoninam* 47. (f)
Epist. ad Theod. Aug. 52. (g) *Epist.* 48. Edit.
 Quenellii.

C A P U T III.

DE ECCLESIAE JURE CONVOCANDI CONCILIA.

§. LIII.

Ecclesia habet jus conveniendi in Conciliis.

Ecclēsiae auctoritas ex Christi institutione residet penes omnes Episcopos (a). Igitur ea auctoritate Prælati recte utuntur pro bono Ecclesiæ & sigillatim in suis Diœcesibus, & communicatis consilio, & sollicitudine cum fratribus suis. Sed communicant optime, si conveniant. Igitur ex natura, & conditione auctoritatis Ecclesiæ intelligimus, Pastores posse convenire, & formare cœtus, seu Concilia.

(a) *Supra §. XIII.*

* Recollige, quæ diximus *supra §. III.* Tribus primis Seculis convenerunt Apostoli, & ipsorum Successores Episcopi. Igitur crediderunt, se habere jus conveniendi.

§. LIV.

Conveniebant sub initium absque multis solennibus.

Primis temporibus absque multis solennibus Patres convenerunt. Legimus *Act. XV. 6.*

„Conveneruntque Apostoli, & Seniores videre de verbo hoc;“ aliam Convocationis solennitatem præcessisse, non legimus; nisi quod Paulus, & Barnabas, & quidam alii ex aliis Deputati Antiocheni retulerint subortam controversiam Apostolis, & Senioribus Hierosolymis; unde conjicimus ad relationem Antiochenorum ex mutua conspiratione convenisse Hierosolymitanos. Jam *Act. VI. 2.* legimus: „Convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum &c.“ seu a Collegio Apostolorum fuisse congregatum illud Concilium.

§. LV.

Jus convocandi est apud Primatem.

Porro *Act. I. 15.* legimus: „*Exurgens* Petrus in medio fratrum &c.“ unde illius Concilii promotorem fuisse Petrum intelligimus. Profecto a quo necessitas postulat uti solennibus in Ecclesiasticis negotiis, rite præmittitur Conciliis solennitas Convocationis, cujus jus ad quem magis convenit in Ecclesia, quam ad ejusdem Primatem, qui est centrum unitatis, & omnis motus Ecclesiæ? Eam Primatis auctoritatem agnoverunt Patres Concilii CP. I. dum scripserunt (a) ad Damasum, se convenisse, uti ipsum requisivisse postmodum intellexerunt: „Conveneramus, inquiunt, Constantinopoli *ad literas a Reverentia vestra*“

„ *stra* superiore anno post Concilium Aquile-
 „ jense ad Religiosissimum Imperatorem Theo-
 „ dosium *missas* &c. “, non defectum aucto-
 ritatis in convocante, sed temporis angustias
 duntaxat allegantes pro excusatione, quod
 vocati Romam non venerint.

(a) *Synodica* apud Theodoretum *lib. 5.*
Hist. Eccl. cap. 9. apud Labbé *tom. II. pag. 960.*

§. LVI.

Sed ipse necessario non convocat.

Primas Ecclesiæ tamen necessario non
 convocat. Nam jura Primatus sunt ad ne-
 cessitatem Ecclesiæ. Igitur si necesitas exi-
 gat Concilium, pertinet ad Primate, qui ad
 subveniendum necessitatibus jura Primatus re-
 tinet, ut subveniat necessitati, & convocet,
 vel convocari curet Concilium. Hinc dixi,
 jus convocandi Concilia esse penes Primate.
 Sed cum Ecclesiæ necesitas exigit Concilium,
 si aliorum sollicitudo præveniat officium Pri-
 matis, definit Ecclesia indigere Primatis au-
 ctoritate, Primas onere sublevatur, & legiti-
 mum manet Concilium. Unde dixi, Prima-
 tem necessario non convocare. Est enim finis
 Primatus unitas. Jura igitur Primatus exigi
 debent ad necessitatem servandæ unitatis Ec-
 clesiæ. Sed servatur unitas, si omnis motus
 Ecclesiæ vel oriatur a Primate, vel redeat
 ad Primate, tanquam centrum (a). Igitur
 est

est legitimum Concilium, quod convocavit Primas, *vel* ad quod, tanquam caput cum membris, vocatus est ad conveniendum.

(a) *Vid. supra §. XIX.*

§. LVII.

Quod confirmat praxis Ecclesiæ.

Quod affirmavimus, confirmatur praxi Ecclesiæ. Nam recolligas, velim, quæ supra (a) diximus. Concilia Hierosolymitana Apostolorum certo habentur legitima, licet certo non constet, fuisse convocata per Petrum. Sed nec per Petri Successores fuerunt convocata prima Concilia Generalia, uti deducendo probabimus.

(a) §. LIV.

§. LVIII.

Silvestrum convocasse Nicænum I. non probatur i. ex Rufino.

Concilium Nicænum I. ex prævia sententia, & auctoritate Silvestri Papæ fuisse convocatum, nullo firmo argumento probari potest. Scribit (a) quidem Rufinus, Constantinum “ex Sacerdotum sententia apud urbem, Nicæam Episcopale Concilium” convocasse. Ergo inferes ex sententia Silvestri Summi Sacerdotis? Sed fateor, me non videre connexionem hujus conclusionis. Et quare non po-

potius, ut scribit (b) Epiphanius, “Alexan-
 dri sanctissimi Alexandriae Episcopi studio,
 & hortatu,” & ut addit (c) Joannes Lau-
 nojus, adlaborante Ofio Cordubæ Episcopo,
 cujus legatio, & opera a Constantino sopiendæ
 hæresi in suo fonte adhibita in cassum cecide-
 rat? Alexandrum, & Ofium ante Synodum
 Nicænam contra Arium adlaborasse, legimus;
 Silvestrum adlaborasse, non legimus. Vero-
 similis igitur sub verbis obscuris: *Ex Sacer-*
dotum sententia, veniunt Alexander, & Ofius,
 & alii, qui frustra laborarunt, quam Silvester,
 quem necdum se causæ ingessisse, legimus.

(a) *Lib. I. Hist. Eccl. cap. 1.* (b) *Hæ-*
res. 68. (c) *Epist. ad Ludovicum Habertum*
Mommorium.

* Natalis Alex. *Diff. XI. art. 1. in Hist.*
Eccl. Secul. IV. miratur quod Launojus S. Epi-
 phanium faciat Rufini Interpretem, qui in re-
 bus ad Nicæni Concilii Historiam pertinenti-
 bus ita aberravit a vero, ut Arium in Synodo
 Nicæna post mortem suam damnatum scribat,
 qui decem adhuc annis post Synodum illam vi-
 xit. Deinde ait esse ineptum, colligere Ni-
 cænum Concilium non fuisse convocatum ex
 sententia Silvestri, idque non significari Rufini
 verbis: *Ex sententia Sacerdotum*, quia studio,
 & hortatu Alexandri Episcopi convocatum est;
 quasi vero Alexander non potuerit hortari, &
 rogare Imperatorem, ut auctoritatem suam ad
 convocandum Concilium interponeret, & Con-
 stantinus subinde rogare Silvestri sententiam,
 ut illud convocari annueret.

Verum

Verum concedamus, Epiphanium errasse in circumstantia mortis Arii; sunt tamen verifimilia, quæ scribit de illius Synodi convocatione. Miserat Constantinus Osum Cordubæ Episcopum Alexandriam, ut diffidia Arium inter & Alexandrum componeret, ut referunt Eusebius *lib. 2. de vita Constantini cap. 62.* Socrates *lib. 1. Hist. Eccl. cap. 3.* Theodoretus *lib. 1. Hist. Eccl. cap. 7.* Sozomenus *lib. 1. Hist. Eccl. cap. 15.* eamque Legationem Osum obiisse absque Silvestri auctoritate, probat *laud. Natalis Alex. Ibid. Diff. X. præc.* Quid verosimilius, quam quod non obtento fine suæ legationis & Osius Legatus & Alexander illius Ecclesiæ Episcopus renunciantes sua Acta Constantino, ipsi suggererint consilium, & addiderint preces pro Generali Synodo celebranda? Non est igitur censendus errasse Epiphanius in eo, quod scribat *studio, & hortatu Alexandri* a Constantino Nicænum Concilium fuisse convocatum, Ad illud quod addit Natalis, dico, verba Epiphani: *studio, & hortatu Alexandri*, non excludere Silvestrum, concedo, potuisse contigisse, ut ea Synodus *studio, & hortatu Alexandri*, & nonnisi ex Sacerdotum sententia, seu annuente Silvestro fuerit convocata; sed illud replico, non constare, Constantinum expetivisse consensum, & Silvestrum prævie dedisse illum; immo potius ex dictis conjecturis probabilius conjicimus contrarium, & contrarium *infra §. LXXXI.* probamus.

§. LIX.

Non 2. ex Synodo VI.

In Sermone Prosphonetico, seu Acclamatorio Synodi Generalis VI. (a) legimus:
 “Ari-

„ Arius divisor, & partitor Trinitatis insur-
 „ gebat, & continuo Constantinus semper Au-
 „ gustus, & Silvester laudabilis, magnam at-
 „ que insignem in Nicæa Synodum congre-
 „ gabant.“ Sed non male videtur observasse
 Launojus, ea verba non esse Synodi VI., sed
 illius, qui relatis verbis acclamavit Constan-
 tino Imperatori anno post Nicænam Synodum
 355., cui quanta fides sit abhibenda in refe-
 rendo facto adeo a se distante, & cujus nemo
 ante ipsum meminerit, viderit, qui vel levi
 tinctura artis criticæ tinctus sit.

(a) *Act. XVIII.*

* Natalis Alex. cit. *Diff. XI.* satis esse,
 ait, a Synodo probata illa verba, quod Accla-
 matorem illum sine reprehensione sustinuerit,
 nec fuisse necesse, ut Patres sigillatim pronun-
 ciant de ea re, quæ ad fidei dogmata, & ad
 morum disciplinam non spectat, sed ad histo-
 riam, & factum singulare. Sed inverto arma,
 & dico, ideo recte dissimulasse illam acclama-
 tionem, quod viderent, eam pertinere ad fa-
 ctum historicum, & non ad fidei dogma, vel
 morum disciplinam, maxime cum aliquem ve-
 rum sensum recipiant illa verba, seu pertinen-
 sum, seu istum: „Constantinus semper Augu-
 „ stus indicendo, & Silvester laudabilis indi-
 „ cioni consentiendo, obediendo, & legatos
 „ mittendo, magnam, atque insignem in Ni-
 „ cæa Synodum congregabant.“ Ex verbis
 igitur dictis probari nequit, Patres Synodi VI.
 in ea fuisse sententia, quod Constantinus ex
 prævia delegatione, & mandato Silvestri Sy-
 nodum Nicænam convocaverit. Demum si ver-

ba Acclamatoris Synodus VI. expresse iudicio probasset, non continerent irrefragabile argumentum; cum Synodus Generalis in definiendis factis non revelatis non sit infallibilis.

§. LX.

*Damasum convocasse CP. I. non probatur;
1. ex Synodica illius Concilii.*

Concilium CP. I. fuisse convocatum, iubente Damaso Papa, non probatur ex *Synodica* (a) *ad eundem*. Nam præviam auctoritatem convocandi non dedit sub finem anni 380., nec sub initium sequentis 381., quo illi Patres bis convenerunt, quorum *Secundus Conventus* habetur pro Concilio Oecumenico CP. I. Eodem enim tempore, quo Patres Constantinopoli secundo convenerunt, Episcopi Italiæ convenerunt Aquilejæ, unde datis literis ad Theodosium Imp. petebant, ut ad sopiendas discordias, & præsertim ad extinguendum Schisma Antiochenum cogeretur Generale Concilium Alexandriæ. Illæ Damasi, & Petrum Aquilejensium literæ exhibitæ sunt Patribus Constantinopolitanis, & lectæ in illo secundo Conventu, ad quas responderunt, sibi integrum non esse longius proficisci, miseruntque tres Deputatos, qui & de recta fide, & doctrina sua Occidentales redderent certiores, & suam ad pacem & concordiam propensionem exponerent. Sed his non contenti Occidentales datis iterum literis ad Theodosium

Imp.

unt, ergo non Romæ, quo illos vocabat Damasus cum Occidentalibus: ergo non ex iussione, sed potius occasione literarum tertio etiam convenerunt Constantinopoli.

§. LXI.

Non 2. argumentis Baronii, & Bini.

Quod auctoritate Damasi fuerit convocatum Concilium CP. I., Baronius, & Binius probant; 1. auctoritate Synodi Generalis VI., quæ *Action. XVIII.* “Macedonius, inquit, „ Spiritus negabat Deitatem, eumque con- „ fervum prædicabat; sed Maximus Theodo- „ fius Imp., & Damasus fidei adamas obstite- „ runt:” 2. auctoritate Codicum antiquis- mi Vaticanæ Bibliothecæ, & alterius sanctæ Mariæ Majoris, ubi hæc leguntur: “Senten- „ tiam de damnatione Macedonii, & Euno- „ mii Damasus confirmari præcepit, etiam „ in sancta secunda Synodo, quæ *præcepto*, „ & *auctoritate ejus* apud Constantinopolim „ celebrata est:” 3. auctoritate *Nili Rhodiorum Metropolitæ*, qui in *Synoptica Enar- ratione Conciliorum Generalium*: “Præerant, ait, „ Synodo Damasus Romæ, Nectarius Con- „ stantinopolis &c.” Sed hæc levia sunt.

* Assentior 1. Synodo VI., Damasum obstitisse Macedonio, non quod jusserit convo- cari Synodum CP. I., sed quod Macedonium in Concilio Romano damnaverit, & libellum ea de re Synodicum ad Paulinum Episcopum Antiochenum dederit. Non deferro 2. illis
Codi-

Codicibus incertæ antiquitatis, & auctoritatis contra fidem certam historicam Actorum C. CP. 3. Sibi esse ejusdem ponderis *Nili*, ac nihili auctoritatem, quem infinities hallucinatum esse in Historia Conciliorum, adnotarunt viri Eruditi, ait Natalis Alex. *Diss. XXXVI. in Hist. Eccl. Secul. IV. cujus Art. 1. demonstrat Concilium CP. 1. inconsulto Damaso fuisse convocatum.*

§. LXII.

Cælestinum convocasse Ephesinum, non probat, 1. Lupus.

Concilium Ephesinum fuisse convocatum a Cælestino Papa, probat Christianus Lupus inde; 1. quod Gelasius Papa in sua Synodo Rom. I. dicat, Concilium Ephesinum de consensu Cælestini Papæ fuisse indictum: 2. quod Synodus in variis ad varios Relationibus assidue dicat, se convenisse *secundum canones*; atqui canones Apostolici, & Divini non permittebant Synodum Generalem celebrare sine Pontificis auctoritate, & consensu: 3. Quod Hincmarus Episcopus Remensis universim (a) asserat, Generales Synodos “Apostolicæ Sedis jussione, & Imperiali convocatione semper olim fieri consueverat.” Verum Gelasius 1. asserit duntaxat, “damnatum Nestorium, consensu Beatissimi Cælestini, mediante Cyrillo Alexandrinæ Sedis Antistite.” Sunt autem disparata *damnare*, & *indicare*. Quod Hincmarus asserit, illud quæritur, & ego

nego. Ad secundum infra (b) habes solutionem.

(a) *Epist.* 33. *cap.* 20. (b) §. *LXXIII.*

§. LXIII.

Non 2. Bellarminus.

Idem probat Bellarminus inde; 1. quod Prosper (a) indicet, Synodum Ephesinam factam esse Cyrilli industria, & Cælestini auctoritate: 2. quod idem constet ex Evagrio (b): ex Epistola S. Cælestini ad Cyrillum, quæ habetur inter opera Cyrilli: ex Photio (c) qui asserit, Cyrillum, profectum esse ad Concilium, tanquam Sedis Apostolicæ Legatum, quod ait esse argumento, illud non fuisse convocatum absque Pontificia auctoritate. Verum Prosper ad annum 451. narrat quidem: “ congregata apud Ephesum plus ducentorum Synodo Sacerdotum; Nestorium cum hæresi nominis sui “ fuisse damnatum; sed non narrat, a quo fuerat convocata. Refert exordia Nestorianismi ad annum 428. & scribit: “ Nestorii impietati novum errorem “ Ecclesiis inducere molientis præcipuam Cyrilli Alexandrini Episcopi industriam, & “ Papæ Cælestini repugnasse auctoritatem; “ sed hæresi repugnare non est indicere, vel jubere indici concilium. Repugnavit Cælestinus datis primum ad Nestorium literis, dein coacta Romæ Synodo, & lata in hæreticum senten-

sententia, nisi tempore condicto resipisceret, & demandata sententiæ executione Cyrillo Alexandrino, sed Synodum Ephesinam non convocavit. Illius delegationis meminit Cælestinus in *Epist. ad Cyrillum*, quam laudat Bellarminus, nec in ea agit de convocanda Synodo. Evagrius similiter loco, quem laudat Bellarminus, non agit de Synodi convocatione. Denique ex iis, quæ scribit Photius, sequitur duntaxat Cælestinum concurrisse ad Synodum convocatam, cujuscunque demum fuerit convocata auctoritate.

(a) *In Chronico.* (b) *Lib. 1. Hist. cap. 4.* (c) *Lib. de 7. Synodis.*

§. LXIV.

Non 3. Diurnum Romanum.

Diurnum Romanum in Allocutione Romani Pontificis ad Episcopos, Presbyteros, & universam plebem Dei, præmissa mentione primorum Conciliorum Generalium, addit:
 „ Quibus duobus universalibus, venerandis-
 „ que Conciliis, tertium Generale ducento-
 „ rum Sanctorum Patrum accessit Concilium,
 „ quod sub principalis quidem memoriæ Theo-
 „ dosio Augusto factum est, ex auctoritate
 „ tamen Cælestini Apostolicæ Sedis Antistitis
 „ cum B. Cyrillo Alexandrinæ Ecclesiæ Præ-
 „ fule. “ Verum non repugno, Concilium E-
 phesinum fuisse factum auctoritate Cælestini,
 F 3 qui

qui præfuit per suos Legatos ; sed id non significat presse fuisse etiam convocatum auctoritate ejusdem. Ceterum illa Allocutio Diurni Romani composita est post annos 200. circiter ab Ephesina Synodo, adeoque non meretur ejus fides præferri iis, quæ infra (a) allegamus, coævus testimoniis.

(a) §. LXXXIII.

* Natalis Alex. Diff. VII. Quæst. I. in Hist. Eccl. Secul. V. demonstrat, Synodum Ephesinam non fuisse convocatam a Cælestino I.

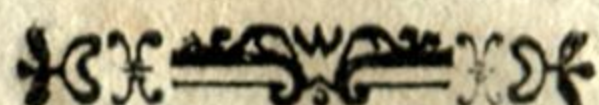
§. LXV.

Leo non convocavit Chalcedonense.

Concilium Chalcedonense fuisse convocatum mandato Leonis Papæ, affirmarunt Episcopi Secundæ Mæsiæ (a): “ In Chalcedonensium Civitate multi Episcopi conveniunt per *jussionem* Leonis Romani Pontificis, qui vere caput est Episcoporum. “ Gelasius item (b): “ Apostolica Sedes pro veritate, ut Synodus Chalcedonensis fieret, *sola* decrevit. “ Sed Acta illius Concilii cogunt nos has locutiones accipere sensu minus rigoroso ; petierat quidem Leo *Epist. ad Theod.* (c): “ Unde si Pietas vestra *suggestioni* ac *supplicationi* nostræ dignetur annuere, ut infra Italiam haberi *jubeatis* Episcopale Concilium, cito auxiliante Deo poterunt omnia scan-

„scandala, quæ in perturbationem totius Eccle-
 „siæ sunt commota, resecari.“ Hac non *jussio-*
ne, aut *mandato*, sed suggestionem, & supplica-
 tione effecit Pontifex, quod Synodus Ephe-
 si fuerit habita, quæ abiit in latrocinium, cui
 ut remedium obtineret, observa quam imperio-
 se egerit suo, & Synodi Romanæ nomine
 (d): “ Omnes partium nostrarum Ecclesiæ,
 „ omnes Mansuetudini vestræ cum gemitibus,
 „ & lacrymis supplicant Sacerdotes, ut - - -
 „ Generalem Synodum jubeatis intra Italiam
 „ celebrari. „ Sed gemitus, & lacrymæ Occi-
 dentalium non emoliverunt obduratum Theo-
 dosii animum; moverant Marcianum Augu-
 stum, cujus vix assumpti ad Imperium prima
 cura fuit illius Synodi convocatio, ita ut eo-
 dem exemplo & suam assumptionem ad Im-
 perium & Synodi convocationem Leoni (e)
 significaverit. Sedes itaque Apostolica *decre-*
vit, ut dixit Gelasius, quia Synodum neces-
 sariam judicavit; Leonis *jussione*, ut ajunt
 Mæsiæ Episcopi, convenerunt Chalcedonen-
 ses, quia ut scribit Ado in *Chronico*, “ Leo-
 „ nis Papæ *industria* celebratum est Chalcedo-
 „ nense Concilium, “ vel ut scribit, Sigeber-
 tus, quia, convocatum est, “ *instantia* Leo-
 „ nis Papæ, Jubente Marciano Imperatore. “

(a) *Epist. ad Leonem Imper.* (b) *Epist.*
ad Episcopos Dardaniæ. (c) 23. (d) *Epist. ad*
Theodos. 40. (e) *Epist. post Leoninam* 57.

§. LXVI.

Non Vigilus CP. II.

Concilii CP. II. convocationi consenserat quidem Vigilus Papa, ut constat ex ipsius *Epist.* ad Eutychium Patriarcham CP., & Episcopos sub illo constitutos: “Vestrum de-
 „ fiderium cognoscentes *annuimus*, ut de Tri-
 „ bus Capitulis, ex quibus quæstio nata
 „ est, facto singulari Conventu, servata æqui-
 „ tate, mediis sacrosanctis Evangeliiis, colla-
 „ tionem cum unitis Fratribus habeamus, &
 „ finis detur placitis Deo, & conveniens his,
 „ quæ a Sanctis quatuor sunt definita Conci-
 „ liis.” Eam Epistolam scripsit Vigilus qua-
 tuor mensibus ante Synodum. Verum quia
 Vigilus annuerat ea lege, ut exæquato Lati-
 norum Episcoporum numero Græcis Antisti-
 tibus illa Synodus haberetur, ut ipse testatur
 in *Constituto*, & Justinianus Imp. moræ im-
 patiens contra ea pacta conventa voluerit sta-
 tim Synodum, suum consensum subtraxit Vi-
 gilus, ac degens tunc Constantinopoli nec
 per se, nec per suos Legatos voluit adesse
 Synodo.

§. LXVII.

Non Agatho CP. III.

Concilii CP. III. celebrandi consilium
 concepit primum Flavius Constantinus Imp.,
 &

& ad concurrendum movit Agathonem, ut intelligimus ex ipsius (a) *Sacra ad Donum*, quæ, interea mortuo Dono, reddita fuit ejus successori Agathoni: “Adhortamur vestram
 „ paternam Beatitudinem per præsentem nostram
 „ piam Sacram dirigere viros - - - indu-
 „ tos personam vestræ Apostolicæ Sedis - - -
 „ & omnem auctoritatem habentes, quatenus
 „ convenientes cum hic posito - - - Patriarcha,
 „ & Macario - - - Patriarcha Theopolitanæ Civitatis
 „ perscrutentur &c.” Item ex ejusdem (b) *Sacra ad Georgium Patriar. CP.* “Jam
 „ enim super hoc adhortati sumus per pios
 „ nostros apices adhuc inter vivos existentem
 „ & Donum - - - & illo de hoc seculo migrante,
 „ Agatho sanctus nuper ordinatus - - - hujusmodi
 „ nostros suscipiens apices, destinavit in præsentem
 „ propriam ejus indutos personam.”

(a) *Apud Labbé tom. VI. pag. 594.* (b) *Ibid. pag. 599.*

§. LXVIII.

Non Hadrianus I. Nicænum II.

Similiter ex *Divali Sacra* Constantini, & Irene (a) ad Hadrianum Papam: “Et rogamus
 „ vestram paternam Beatitudinem - - -
 „ ut det seipsam, & nullam tarditatem faciat
 „ - - - si enim non potuerit ascendere
 „ huc - - - eligat viros - - - ut inveniantur ex

„ persona sacrae & paternae vestrae Beatitudi-
 „ nis hic; “ colligimus Nicæni II. Concilii
 promotorem non fuisse Hadrianum I., ut quid
 enim rogaretur accedere, si ipsius mandato,
 & convocatione congregabatur? Sed ipse Ha-
 drianus expresse Concilii illius promotorem
 laudat Tharasium Patriarcham CP. *Epist. ad*
eundem: “ Porro post confessionem fidei ve-
 „ strae notum factum est nobis, quod vestra
 „ venerabilis Sanctitas postulaverit ab Ortho-
 „ doxis, ac Zelatoribus, & propugnatoribus
 „ veritatis, piissimis videlicet Imperatoribus
 „ nostris, quod fieret Universalis Synodus,
 „ & repromiserint coram omni populo Christia-
 „ no *Supplicationi vestrae pie annuentes, Syno-*
 „ *dumque in Regia Urbe fieri desinientes.* Nos
 „ autem, quemadmodum & in ipsa Diva con-
 „ tinebatur iussione, dilectos nobis & appro-
 „ batos atque prudentes Sacerdotes, pro sta-
 „ tu sacrarum imaginum, ut prisco illis parti-
 „ bus ordine constituantur, cum magno de-
 „ siderio, & maximo gaudio destinavimus. “
 Quibus prodit satis Pontifex, sibi novam ac-
 cidisse illius Concilii convocationem, se in-
 scio, vel plane non cogitante, fuisse assump-
 tam & perfectam. Quod magis elucescit ex
 Tharasilii Epistola ad Hadrianum, qua signifi-
 cat Pontifici, tunc primum non fuisse suscep-
 tum consilium Synodi celebrandæ; nam “ per
 „ nutum, ait, & zelum divinum fidelissimo-
 „ rum, & piorum Imperatorum Sessio Syno-
 „ di

„ di facta est. Sed quidam ex insensatis sen-
 „ sibus moti, turbationemque intra se facien-
 „ tes, exurgere nos fecerunt e confesso: &
 „ prohibiti, uno anno taciti mansimus. At vero
 „ anno transacto, rursus Deo amabiles Epis-
 „ copi congregari in Nicænsium clara Metro-
 „ poli Bithynensium provinciæ a piis Impe-
 „ ratoribus nostris jussi sunt.“

(a) Apud Labbé tom. VII. pag. 31. 32.

* Ex his, & aliis hætenus dictis manife-
 sto apparet, quam temere asserat Severinus Bi-
 ninus apud Labbé in *notis ad Concilium Nicænum*
 II. lit. a. verbo: *Concilium*: “Hæc sacrosancta
 „ Synodus, prout in reliquis anterioribus
 „ Conciliis Universalibus observatum est, ro-
 „ gatu, auxilio, & opera Imperatorum, jussu
 „ autem, & auctoritate Hadriani Pontificis in-
 „ dicta, & celebrata fuit.”

§. LXIX.

Non Hadrianus II. CP. IV.

Concilium CP. IV. convocatum est a Ba-
 filio Augusto, jubente Hadriano II., qui scri-
 bebat *Epist. ad eundem Basilium relat. Act. 1.*
 „ Volumus autem per vestræ Pietatis indu-
 „ striam Constantinopoli numerosum Concilium
 „ celebrari,” stylo scilicet longe alio, quam
 quo usus erat Leo ad Theodosium (a). Sed
 Synodus illa celebrata fuit anno 869., quo
 Pontifices aucti temporalibus Dominiis Tri-
 regno jam eminebant, & quo spuris meriti-
 bus

bus Ifidori Mercatoris Sacra cœperat inverti disciplina ; attamen jubendo Hadrianus testatus est , illam convocationis solennitatem antecedenter fuisse exercitam ab Imperatoribus, & non a suis Prædecessoribus, unde præter stylum novum non est ausus aggredi novum etiam convocationis factum.

(a) *Supra* §. LXV.

§. LXX.

Non obstat Decretum Leonis X.

Leo Papa X. in Concilio Lateranensi V. decrevit *Sacro approbante Concilio*, “ *Solum*
 „ Romanum Pontificem, tanquam auctorita-
 „ tem super omnia Concilia habentem, *Con-*
 „ *ciliorum indicendorum*, transferendorum, ac
 „ disolvendorum *plenum jus & potestatem* ha-
 „ bere, nedum SS. Patrum, & aliorum Ro-
 „ manorum Pontificum etiam Prædecessorum
 „ nostrorum, sacrorumque canonum decretis,
 „ sed ex propria etiam eorundem Concilio-
 „ rum confessione &c. “ Non inficior, Leo-
 nem X. sicut aliorum, sic indicendorum Con-
 ciliorum auctoritatem exclusive voluisse sibi
 asserere ; ast id tunc solum jure fecisset, quan-
 do tam facile allegare, quam appellare decre-
 ta Conciliorum, Pontificum, & SS. Patrum
 potuisset. Illius Concilii Acta nunquam re-
 ceperunt Galli (a).

(a) Vid. Joann, *Doviat Prænot. canonic.*
lib. 2. cap. 7. §. 10. Joann. Opstraet de locis
Theol. Diss. IV. quæst. IV. num. 20.

§. LXXI.

Non Epist. VIII. Pelagii II.

Pelagius II. *Epist.* ad Episcopos Constantinopoli congregatos scripsit: "Relatum est,
 „ Joannem Constantinopolitanum Episcopum
 „ Universalem se scribere, vosque *ex hac sua*
 „ *præsumptione* ad Synodum convocare Gene-
 „ ralem: cum Generalium Synodorum con-
 „ vocandorum auctoritas Apostolicæ Sedi B.
 „ Petri sit tradita." Ex quibus verbis Pon-
 tificii concludunt, Papam exclusive habere
 auctoritatem convocandorum Conciliorum.
 Verum Pelagius non tam factum, quam facti
 consilium reprehendit, ut apparet ex verbis
cit. Convocaverat enim Joannes Concilium
 Generale, non ut Ecclesiæ necessitati serviret,
 sed ut sensim convocando Concilia occuparet
 jura Primatus, ad quem pertinere convocare
 Concilia, supra (a) asseruimus, & spoliaret
 Romanos Episcopos, quibus jus Primatus
 quæsitum est. Non aliam fuisse mentem Pe-
 lagii II. colligimus etiam ex facto Hadriani
 I., qui (b) laudavit Tharasium post Joannem
 ejusdem Sedis Episcopum, quod auctor fuerit
 Constantino, & Irene convocandæ Synodi
 Nicænæ II., laudavit vero, quod ex alio
 consilio egerit, videlicet non ut propriæ ser-
 viret

viret ambitioni, sed ut Ecclesiæ necessitati præstaret officium.

(a) §. LV. (b) *Supra* §. LXVIII.

§. LXXII.

Non querela Lucentii Legati.

Pro jure exclusivo Pontificii allegant passim Lucentii Legati Romani querelam, & protestationem contra Dioscorum initio Concilii Chalcedonensis, qua instabat: “Judicii sui
 „ ipsum necesse est reddere rationem, quia
 „ cum nec personam judicandi haberet, sub-
 „ repfit, & Synodum ausus est facere sine
 „ auctoritate Apostolicæ Sedis: quod rite
 „ nunquam factum est, nec fieri licuit.” Sed manifestius est, quam ut iterum cogamur probare, Lucentium non agere de Concilii convocatione; utique non ignorabat, illud Concilium Chalcedonense, in quo existerat Legatus, fuisse convocatum a Marciano Imp., & aliud Ephesinum latrocinale, de quo loquebatur, fuisse convocatum a Theodosio Imp., adeoque ex causa convocationis non poterat agere contra Dioscorum. Lucentius itaque loquebatur de celebratione Concilii Ephesini II., & conquerebatur, Dioscorum voluisse celebrare Concilium Generale, quale fuit convocatione Ephesinum II., absque auctoritate Sedis Apostolicæ; ausus enim fuit, excludere Legatos Romanos, quod in capto consilio eos
 ubi

sibi repugnatos timeret; quod, nos quoque affirmamus, “rite nunquam factum est, nec,, fieri licuit, “ nam non habetur Concilium Generale, nisi caput cum membris conveniat.

* Concilium Ephesinum 11. fuisse convocatum a Theodosio Juniore, testis est Leo *Epist. ad Theodos. Aug. 26. Epist. ad Ephes. II. Synodum 29. Epist. ad Julianum Episc. Coensem 31. Epist. ad Flavianum 32. Vid. supra §. LXV.*

§. LXXIII.

Non Canones.

Sacri Canones attribuunt auctoritatem convocandi Concilia Sedi Apostolicæ, ut habent Capitularia Regum Francorum (a): “Legitima Synodo suo tempore Apostolica auctoritate convocata, cujus jussione Domini, & meritis B. Petri Apostoli, singularis congregandorum Conciliorum auctoritas, & SS. Canonum, & venerandorum Patrum Decretis multipliciter privata tradita est potestas.” Et Gratianus in *Decreto Distinctioni XVII.* istum titulum præfixit: “Auctoritas vero congregandorum Conciliorum penes Apostolicam Sedem est;” quapropter conjicimus eam doctrinam ævo Gratiani fuisse communem, & ab omnibus receptam. Verum hæc spectant ad posteriorem disciplinam. Separato Orientis Imperio ab Occidentali, hocque posteriore insuper in plura Regna diviso, non erat amplius in unius Principis potestate omnes

omnes Christiani orbis Episcopos in unum locum congregare. Circa idem tempus invec̃tæ sunt Decretales Isidorianæ, & per illas credi cœptum est, auctoritatem convocandorum Conciliorum *exclusive* esse penes Romanum Pontificem, ita ut tandem in *Dictatu* vulgo Gregorii VII. inter speciales prærogativas Romano Pontifici competentes hæc etiam his verbis exprimatur: “ Quod nulla Synodus abs-
 „ que præcepto Summi Pontificis debet Ge-
 „ neralis vocari.” Profecto Gratianus *Dist. XVII.* suam assertionem probat ex falsis Decretalibus Pseudo-Isidori *can. I.* ex supposititia Epistola Marcelli ad Maxentium tyrannum: *can. 2.* ex corrupta a Pseudo-Isidoro Epistola Julii contra Orientales. (b).

(a) *Lib. 4. Capitul. cap. 12.* (b) De illarum Decretalium suppositione vide van Espen in *Comment. in Gratian. Dist. XVII.* Doviat *Prænot. Canonic. lib. 2. cap. 27. num. 12.*

§. LXXIV.

Non doctrina SS. Raymundi, Thomæ.

Scribit S. Raymundus de Pennafort (a):
 „ Solus Papa potest Generale Concilium con-
 „ vocare;” & S. Thomas Aquinas (b): “ Et
 „ ideo ad *solam* auctoritatem Summi Pontifi-
 „ cis pertinet nova editio Symboli; sicut &
 „ omnia alia quæ pertinent ad totam Eccle-
 „ siam, ut congregare Synodum Generalem, &
 alia

„ alia hujusmodi. “ Verum sicuti diximus ad capitulare, & ad Gratianum, sic replica-
mus, Sanctos illos loqui juxta disciplinam
illius temporis. Raymundus in Codice De-
cretalium Gregorii IX., quem compilavit,
exhibuit auctoritatem Pontificis, non qualis
reipsa erat, sed cum incrementis, quæ seu
beneficio Decretalium Isidori, seu abusu tem-
porum Pontifices acceperunt. Aquinas *cit.*
loco probat suum assertum illo argumento,
quod majores, & difficiliiores causæ pertineant
ad auctoritatem Summi Pontificis, & id affir-
mat auctoritate Gratiani referendo se ad *De-*
creti Dist. XLIII., vel potius ut recte in
margine adnotatur, ad *can. Omnis. oppressus.*
3. Caus. II. qu. 6., ex supposititia Decreta
Anacleti Papæ, qua causæ Majores Pontifici-
bus reservantur.

(a) *Lib. 3. tit. de different. Offic. num. 1.*

(b) *2. 2. qu. 1. art. 10.*

§. LXXV.

Non S. Antonini.

S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus
(a) scribit: “ Nec Concilium Generale potest
„ congregari sine auctoritate Romani Pontifi-
„ cis: nec aliquid valet ordinatum in illis,
„ nisi ordinetur a Papa, ut patet *Dist XVII.*
„ *c. 2. per totum.* Omnia prædicta dixerunt,
„ & crediderunt omnes SS. Doctores, & Pon-

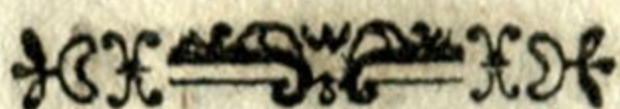
„ tifices tam Græci, quam Latini, & Con-
 „ cilia Universalia, quæ celebrata sunt tam in
 „ Oriente, & Occidente, quæ fuerunt legi-
 „ tima concilia, non Conciliabula, & Syna-
 „ gogæ Satanæ.“ Ex eodem principio, sicut
 alii, sic etiam Antoninus rejecit (b) Concilium
Pisanum: “Per Pisanum Concilium, ait, vel
 „ Conciliabulum, cum non esset alicujus eo-
 „ rum, qui se gerebant pro Pontifice, au-
 „ ctoritate congregatum &c.“ Sed Florenti-
 nus Præsul deceptus est *can. 2. Dist. XVII.*,
 ad quem refert se, quique est ex corrupta
 Julii Epistola. Ceterum accedant, quæ pro
 Concilii illius œcumenicitate Pisæ dixit Ger-
 sonius in *Sermone* coram Alexandro Papa in
 die Ascensionis Domini: “Non vocavit Pa-
 „ pa, fuit Conventiculum. O ridenda, &
 „ irrationabilis omnium ratio! Neque vero ad
 „ quatuor illa Concilia, quæ in Actis Apo-
 „ stolicis describuntur, Petrus vocasse me-
 „ moratur. Neque Synodus Nicæna jussu
 „ Silvestri, sed Constantini convenisse legitur.
 „ Ad quintum Universale Patrum Concilium
 „ contra Theodorum Nestorii discipulum,
 „ nemine convocante sese Patres exhortati
 „ sunt. Fuere ergo Conventicula? Cave di-
 „ xeris. Coluntur tanquam Evangelica.“

(a) 3. Part. *Chronic. Tit. 2. cap. 3. §. 1.* (b)

Ibid. tit. 22. §. 11.

* Observa, eo etiam tempore non ita fuisse
 creditum, pertinere exclusivè auctoritatem con-
 vocan-

vocandi Concilia ad Summum Pontificem, ut, non posse aliter subinde convocari, non crederent. In dicto Concilio Pisano *Sess. IV.* Episcopus electus Verdenfis a Roberto Bavariz Duce in Romanorum Regem electo missus inter *Quæstiones XXIV.*, quæ leguntur cum *Responsionibus* in *Actis Concilii Pisani* ex Codice Gemeticensi primum editæ *tom. VI. Spicilegii*, & apud Labbé, seu inter difficultates contra ea, quæ in Gregorium XII. a Cardinalibus gesta sunt, etiam illam posuit quod Concilium Pisanum non fuerit a Papa convocatum. Respondit *Sess. VII.* Petrus de Ancharano Doctor Bononiensis, ubi Concilium est convocandum in causa fidei, & schismatis, quæ aliter finire non potest; & *Papa unicus* illud congregare non vult, negligit, aut non potest, quia forte furiosus vel alia ratione, non esse dubium quin *Cardinales hoc possint.* Addit hanc notabilem rationem: “Nec est de *substantia Concilii*, quod
 „ convocans habeat auctoritatem super Con-
 „ cilium: sicut Archiepiscopus vocat Conci-
 „ lium,“ quod tamen ipso superius est,“ quia
 „ de eo appellatur ad Concilium. *can. Multis.*
 „ *Dist. XVII.*“ Sic duæ partes Capituli vocant
 Capitulum, & tamen Capitulum est superius. Ita de Ancharano. Patres Concilii Constantiensis *Sess. XXXIX.* celebri Decreto: *Frequens*, decreverunt celebranda Concilia, primum a fine illius Concilii in *quinquennium* immediate sequens, secundum vero a fine illius immediate sequentis Concilii in *septennium*, & deinceps de decennio in decennium *perpetuo*, in vim cuius Decreti habitum est Concilium Senense sub Martino V. post *quinquennium*; & inde post *septennium* Basileense sub Eugenio IV., quem inter & Concilium ortæ divisiones, & Pontifici non honorificæ, & Concilio graves,

recenti Constantiensis Decreti disciplinæ, finem imposuerunt. Jam hodie excussis imposturis Isidorianis, evanuit prorsus hoc Pontificis Reservatum.

C A P U T IV.

DE CIVTATIS JURE CONVOCANDI CONCILIA.

§. LXXVI.

*Principes convocant Concilia jure Summī
Imperii.*

Principes jure Summi Imperii, & Regiminis Civilis student procurandæ paci, ac tranquillitati suæ Civitatis (a). Sed pax publica Civitatis propter intimum nexum cum Ecclesia (b) non est firma, nec diu salva perseverat, si dissidiis Ecclesia ferveat. Quemadmodum igitur Principes jure Summi Imperii recte aggrediuntur, quæ sunt ad conservandam, & restituendam pacem Civitatis; sic eodem jure curant, ut dissidia Ecclesiæ tollantur mediis idoneis; sunt vero dissidiis tollendis remedium opportunum Concilia; „ Compluries enim, inquit (c) Constantinus „ Pogonatus, Ecclesia impressionibus hære- „ seon periculose ægrotavit: at non aliter, or-
tho-

„ theodoxiæ accepit medicinam, quam piorum
 „ & Christi amantium Imperatorum adhorta-
 „ tione, Sacerdotum vero a Deo institutorum
 „ consensionibus, ac Cætibus.“ Igitur jure
 Summi Imperii recte cogunt Concilia.

(a) *Supra* §. XXXIX. (b) *Supra* §. XL. XLI.

(c) *In sua Diva ad Leonem Papam missa
 per Legatos Romam apud Labbé tom VI.
 pag. 1100.*

§. LXXVII.

*Eodem jure gerunt curam quorumvis Con-
 ventuum.*

Est semper visum, pertinere ad jura
 Summi Imperii Civilis providere, ne in Civi-
 tate fierent quæcumque Collegia, & Conven-
 tus absque Principis præscitu, & venia, novi
 præsertim, & tumultuosi. Est creditum sem-
 per, nullam esse magis capitalem Reipublicæ
 pestem frequentibus, inordinatis, & pro libi-
 tu celebratis cætibus, quod ex iis conjuratio-
 nes in Rempublicam, seditiones, aliaque in-
 fanda incommoda procederent, vel timeren-
 tur, quamobrem summo jure stricte prohiben-
 tur sub pœna vis publicæ *L. 1. 2. & 3. ff. de
 Collegiis, & Corp. & L. Conventicula 15. Cod.
 de Epif. & Cler.*

§. LXXVIII.

Non eximuntur Concilia Ecclesiæ.

Adjuvantur vincula, & adminicula Civitatis per Ecclesiam, nec habet, quod a puris Ecclesiæ principiis, sibi timeat Civitas; quia tamen, ut ait (a) Constantinus Pogonatus Imperator, “in Republica Christus Deus, noster, tanquam propriam domum, suam, construxit Ecclesiam,“ neque diminuit (b) Imperii jura; evidens est, Concilia, & Conventus Ecclesiæ, qui nec sine motu congregantur, nec sine strepitu celebrantur, voluisse subjici Legibus Civitatis; unde non solum Principes jure Summi Imperii cogunt Concilia, quando postulat ratio Reipublicæ; sed eodem jure habent arbitrium concedendi, vel impediendi, dum suo motu Sacerdotes confluent in eadem.

(a) *In Edicto Confirmatorio Concilii CP. III. post Act. XVIII. apud Labbé tom. VI. pag. 1084.* (b) *Supra §. XXXVI. XXXVII.*

* Inquies: pignantia scribis. Nam *supra §. LIII.* dixisti, Ecclesiam habere jus conveniendi in Conciliis; hic vero Principibus attribuis arbitrium legitimandi, admittendi, vel prohibendi Concilia. Verum hæc non amplius repugnant, quam repugnet Ecclesiam connecti & Civitatem: eosdem esse Sacerdotes, Christianos, quos Cives. Habet Ecclesia jus conveniendi; sed etiam Princeps habet jus cognoscendi de motibus, qui fiunt in sua Civitate, neque illi per hoc, quod fiant ex causa spiri-
tuali,

tuali, magis subtrahuntur ipsius jurisdictioni, quam licet fiant ex causa spirituali, iidem non cessent esse spectabiles, & non cessent commovere Civitatem; unde sicut ad alios motus, conventusque Princeps tenetur attendere; sic tenetur attendere ad motus, & Concilia Ecclesiæ. Fateor, longe abesse doctrinam Ecclesiæ, & ea in abstracto, quæ circa eam haberi possunt, Concilia, ut afferant ullum præjudicium Civitati; attamen practice Civitati multiplex imminet periculum ab abusu auctoritatis, qui possibilis est, a Sacerdotum infirmitate, qua circumdantur, a Reipublicæ temporibus, quibus subinde non expediunt Concilia. Hujus juris Civitatis tot sunt argumenta, quot extant Ecclesiæ instantiæ pro habendis Conciliis, quot pro iisdem habendis concessa sunt Indulta a Principibus, quot denique extant Patrum gratiarum actiones pro concessis Indultis. *Vid. infra §. XCIV.*

§. LXXIX.

Eadem convocant Principes jure Advocatiæ.

Principes Christiani gaudent jure præsidii, & advocatiæ Ecclesiæ (a). Eodem igitur jure indicunt, & cogunt Concilia, quoties id exigit Ecclesiæ necessitas.

(a) *Supra §. XLV.*

§. LXXX.

Item jure Oeconomiciæ.

Sed motiva etiam Oeconomica, quorum curam gerunt Principes, obligant eosdem ad

interponendam fam auctoritatem convocandis Conciliis. A pace Ecclesiae reddita cepit incrementa externa Ministerium Ecclesiae; unde ad decore conveniendum, & convenientes ad cum splendore subsistendum Sacerdotes indiguerunt, & indigent non contemnendis sumptibus; quare Augusta Imperatorum munificentia ab initio huic necessitati subvenit; Sic Constantinus Augustus (a) Aelasio demandabat, proficiscentibus ad Concilium Arelatense I. dari subsidium: “ Sed etiam aliquos, qui
 „ contra eundem Cæcilianum dissentiunt,
 „ *data evectioe publica*, per Africam, & Mauritani-
 „ ritaniam, inde ad Hispanias brevi tractu
 „ facias navigare. Et inde nihilominus his in
 „ singulis Episcopis singulas *Tractorias* tribuas,
 „ ut ipsi ad supra dictum locum intra diem
 „ Kalendarum Augustarum possint pervenire.”
 Hodie Principes gravantur sumptibus præsidii Conciliorum, si in ipsorum terris fiant, Legationum, quas ad eadem mittunt, subsidiorum, quæ indulgent Prælatis, patiuntur exportationem pecuniæ, si Concilia fiant extra Statum, quæ gravamina ipsis inferri, non est æquum, nisi præveniat ipsorum arbitrium, & consensus.

(a) *In sua Sacra apud Labbé tom. I. pag. 1421.*

* Jacobus Sirmondus in *notis posthumis* ad verba: *Singulas Tractorias tribuas*, apud Labbé tom. I. pag. 1565. observat: “ *Tractoriæ*
 „ dice-

„ dicebantur diplomata, ceu Codicilli, qui-
 „ bus copia fiebat usurpandi cursus publici.
 „ Glossæ juris: Tractaria, Jussio Præfecti, si-
 „ ve Combina, vel Systema de Cursalibus ani-
 „ malibus, Angarialis etiam dicitur in Episto-
 „ la Præfectorum ad Celsum Vicarium Africæ,
 „ de Donatistis, qui in Gallias Cæcillianum
 „ accusaturi venerant ad Constantinum: Anga-
 „ rialem his cum annonaria competentia usque
 „ ad Avelatensem portum secundum imperatum
 „ Clementissimi Principis dedimus. Ceterum
 „ ut ad Synodum postea Nicænam evocatis,
 „ concessam a Constantino evectionem publi-
 „ cam, auctores sunt Eusebius lib. 3. de ejus
 „ vita cop. 7. & Theodoretus lib. 1. cap. 7.
 „ Constantini vero exemplum alii deinceps,
 „ qui Synodos coegerunt, Principes imitati
 „ sunt. “

§. LXXXI.

*His juribus innixi convocarunt Concilia;
 Constantinus M. Nicænum I.*

His juribus innixi Imperatores, non man-
 dato (a) Pontificum; sed propriis motu, con-
 silio, & auctoritate convocarunt prima octo
 Concilia Generalia. Nicænum I. convocavit
 Constantinus M. motu proprio, teste (b) Eu-
 sebio: “ Deinceps igitur Concilium Genera-
 „ le - - - in unum locum coegit, & Episcopos
 „ undique per literas honorifice scriptas, ut
 „ eo maturarent, accivit. “ Accivit, coegit
 impulsus improspere successu Legationis Ofii
 Alexandriæ, ut innuit (c) Theodoretus, qui

post relatam illam Legationem scribit: “Ve-
 „ rum *ubi spes* eum fefellerat, celebre illud
 „ Nicænum Concilium cogit;“ consilio pa-
 cis restituendæ Ecclesiæ, & Imperio, ut col-
 ligimus ex Socrate (d): „ *Cum* igitur Impe-
 „ rator *videret* his duabus contentions tem-
 „ pestatibus *Ecclesiam* vehementer *jaclari*, Ge-
 „ nerale Concilium *convocat*:“ & ex Gelasio
 Cyziceno (e): “ *Cum videret* Imperator per-
 „ turbatam Ecclesiam, Concilium Generale
 „ convocat.”

(a) *Supra §. LVII. & seqq.* (b) *Lib. 3. de vita
 Constantini cap. 6.* (c) *Lib. 1. Hist. Eccl.
 cap. 7.* (d) *Lib. 1. Hist. Eccl. cap. 5.* (e)
Lib. 2. Actor. Conc. Nic. cap. 5.

§. LXXXII.

Theodosius I. CP. I.

Concilium CP. I., inconsulto Damaso,
 congregavit Theodosius I. ex Episcopis So-
 lius Orientis, teste (a) Theodoreto: “Theo-
 „ dosius Episcopos duntaxat Imperii sui Con-
 „ stantinopolim jussit convenire.” Patres illi-
 us Concilii in sua Synodica (b) ad Theodo-
 sium confitentur, se ab ipso fuisse convocatos:
 „ Quod ex quo tempore, *juxta literas tuæ*
 „ *Pietatis* Constantinopolim convenimus.”

(a) *Lib. 5. Hist. Eccl. cap. 7.* (b) *Apud Lab-
 bē tom. 11. pag. 945.*

§. LXXXIII.

§. LXXXIII.

Theodosius II. & Valentinianus III. Ephesium.

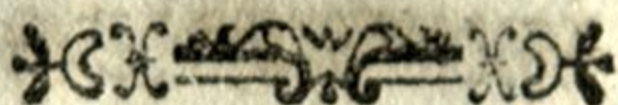
Concilium Ephesinum ex consilio restituendæ pacis publicæ convocarunt Theodosius II. & Valentinianus III. Impp. ut apparet ex ipsorum Sacra (a) data Cyrillo Alex. & Episcopis Metropolitanis, in qua notanter: “Nunc vero, „ajunt, tam *Ecclesiasticarum*, quam quæ hisce „cohærent, publicarum rerum controversia eam „(Synodum) usque adeo necessariam declarat, „ut omitti nullo modo queat. Quamobrem ne „illa, quæ ad præsentem rerum tantopere „utilium inquisitionem spectant, si negligenter „curentur; in pejus incrementa sumant „(id quod a temporum nostrorum pietate „alienum est) tua pietas - - - operam dabit, „ut - - - ad Ephesiorum Asiæ Civitatem accurrat. “

(a) *Part. I. Conc. cap. 32. apud Labbé tom. III. pag. 436.* Observa, Epistolas hujusmodi vocari *Generales*, quia uno exemplo paucis mutatis ad diversos mitterebantur.

§. LXXXIV.

Valentinianus III. & Marcianus Chalcedonense.

Concilium Chalcedonense fuisse convocatum a Valentiniano III. & Marciano Impp., loquuntur *Acta* illius Concilii, *Sacra Marciani*

ni (a) ad Leonem Papam, qua ipsum vocat ad Concilium, *Sacra* item eorum Impp. (b) ad omnes ubique Episcopos, qua ipsos adesse jubent in Nicæa Bithyniæ Civitate, quæ primum destinata fuit illi Concilio celebrando. Marcianum convocasse illud Concilium consilio potissimum politico, intelligimus ex iis, quæ alibi (c) diximus.

(a) *Part. I. Conc. Chal. cap. 34. & post Leonis Epist. LXI.* (b) *Ibid. cap. 46. apud Labbé tom. IV. pag. 67.* (c) *Supra §. XLIV.*

§. LXXXV.

Justinianus CP. II.

Concilium CP. II. convocasse Justinianum Imp., constat ex ipsius *Sacra* (a) ad illud Concilium, in qua sic suum exponit consilium: “Semper studium fuit orthodoxis, & piis Imperatoribus patribus nostris pro tempore exortas hæreses per congregationem religiosissimorum Episcoporum amputare, & recta fide sincere prædicata, *in pace* Sanctam Dei *Ecclesiam custodire*” Productis exemplis Constantini M., utriusque Theodosii, Marciani, ita prosequitur: “Nos igitur sequentes sanctos Patres, & volentes rectam fidem sine quadam macula in Dei Ecclesiis prædicari, & impiorum conatum refecare - - - *vocavimus vos ad Regiam Urbem, hortantes communiter convenire &c.*”

Impe-

Imperator igitur, cujus memoria perennis in juris communis Codicibus est, convocavit Concilium CP. II., usu, & consuetudine Imperatorum Antecessorum suorum probavit, suam convocationem esse legitimam, illius sollicitudinis Imperialis consilium declaravit esse pacem Ecclesiæ, quam inter & Civitatem est scilicet tanta armonia, ut altera alterius morbos non sentire non possit.

(a) Collat. I. apud. Labbé. tom. V. pag. 419.

* Imperatores Christiani ad initio multam assumpserunt sollicitudinem negotiorum Ecclesiasticorum. Non desunt, qui affirmant, Constantinum M. ex motivo politico non illibenter vidisse controversias Ecclesiæ, eo quod sic alio distraherentur animi Subditorum antea proclivium ad factiones, & rebelliones Civiles, quibus plerique Imperatorum & Imperium & vitam finiverunt. Arbitrantur quidam, Imperatores sibi expetivisse controversias Ecclesiasticas, tanquam occasiones, quibus ob res gestas nomen suum celebre, & immortale ad posteros transmitterent. Afferunt, motu perpetuandi sui nominis Justinianum tulisse Edictum de Tribus Capitulis, tum convocasse Concilium: Philippicum suscepisse protectionem Monothelitarum: Anastasium se ingessisse causis Ecclesiasticis; Leonem Isauricum excitasse Bellum sacris imaginibus. Vid. Pluquet nel Dizionar. dell' Eresie ec. art. Iconoclasti, e nel cap. 2. e 4. sul Secolo IV. tom. V. Justiniani studium Religionis, tanquam nimium & cum neglectu pene rerum Imperii, reprehendit Procopius lib. 3. de bello Gotthico. Fateor, esse amplas phialas odoramentorum, & laudum incensa oblata Imperatoribus, quæ pas-
sim

sim exhibent vel sola Acta Conciliorum. Sed omnes Imperatores vanæ gloriæ motu gessisse curam negotiorum Ecclesiasticorum, non assentior; non enim cohæret vana gloria cum pietate, qua commendantur Constantinus, Theodosii, Valentinianus, Marcianus, Pulcheria. Imperatores vero affectasse motu politico Schismata Ecclesiæ, nos credere vetat *Sacra Constantini ad Melchiadem Papam apud Labbé tom. I. Conc. pag. 1405.* qua graviter conqueritur de dissidiis exortis in Africa in causa Donatistarum: *Sacra Constantini ad Alexandrum, & Arium apud Eusebium lib. 2. de ejus vita cap. 63.* qua illos reprehendit propter dissidia excitata Alexandriæ: *Sacra Theodosii, & Valentiniani ad Cyrillum Episc. Alex. apud Labbé tom. III. pag. 436. cap. 31. part. I. Conc. Ephes.* qua acriter omnino reprehendunt illum Antistitem propter acta contra Nestorium cum perturbatione Ecclesiæ, & Imperii. Imperatores denique se ingessisse negotiis Ecclesiasticis motu veræ politicæ, svadet mens ipsorum consultissima, cujus vestigia deprehendimus in spiritu Legum Justinianearum, utut sit, quod omnium plane facta non possint salvari a reprehensione.

§. LXXXVI.

Constantinus Pogonatus CP. III.

Concilium CP. III. convocavit Constantinus Pogonatus, ut constat ex ipsius *Sacra* (a) ad Donum, reddita ejus Successori Agathoni, & *Sacra Divali* (b) ad Georgium Patriarcham CP.. Convocasse vero se Concilium publicæ pacis studio, satis declarat, dum

dum in Edicto (c) Confirmatorio Synodali-
um Decretorum: “ *Firmamentum*, ait, ac funda-
mentum superno nutu creditæ nobis Christia-
nissimæ existit *Reipublicæ fides* in Deum in-
flexibilis, & inconcussibilis; “ item dum
in sua *Diva Sacra* (d) ad Leonem Papam:
“ *Ad pacem, & concordiam*, ait, adducere stu-
demus nostram Christi amantissimam Rem-
publicam; “ asserta scilicet fide per cele-
bratum Concilium.

(a) Apud Labbé tom. VI. pag. 594. (b) Ibid.
pag. 599. (c) Ibid. post Act. XVIII. pag.
1084. (d) Ibid. pag. 1100.

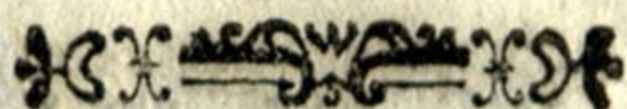
§. LXXXVII.

Constantinus & Irene Nicænum II.

Nicænum II. convocarunt Constantinus,
& Irene, ut constat ex *Divali Sacra* ipsorum
(a) ad Hadrianum Papam, & *Sacra* eorun-
dem (b) ad Concilium, qua profitentur, se
studio pacis publicæ, quæ fuit ex pace, &
tranquillitate Ecclesiæ, illud Concilium con-
vocasse: “ *Confligimus*, ajunt, pro veritate,
“ & ad pietatem contendimus, & Ecclesia-
stico Ordini consulimus, antiquam legisla-
tionem confirmare volentes, ut & militari-
bus consiliis detenti, & *Reipublicæ* curis
vacantes, primum opus habeamus *paciferam*
observantiam Ecclesiæ Catholicæ. “

(a) Cap. 3. Conc. Nic. II. apud Labbé tom. VII.
pag. 32. (b) Ibid. Act. I.

§. LXXXVIII.

§. LXXXVIII.

Basilii CP. IV.

Concilium CP. IV. convocasse Basilium Imp., testantur Patres illius Concilii in sua *Synodica* ad Hadrianum (a), in qua notanter ajunt, “qui - - - tam magnam, & Universalem „ Synodum congregare dignatus est &c.” Sed ut alibi (b) observavimus, juribus Imperatoris præstitit testimonium Pontifex, qui licet imperiose ageret, detulit tamen Concilii convocationem Imperatori, cujus jura manifesta erant.

(a) *Act. X. Concilii apud. Labbé tom. VIII.*

(b) *Supra §. LXIX.*

§. LXXXIX.

Facta Imperatorum probarunt Concilia.

Convocationes Conciliorum per Imperatores, tanquam legitimas, & solennitates necessarias agnoverunt Concilia. Consule Acta Conciliaria, & loca, quæ hætenus laudavimus; & observabis, *Sacras* Imperatorum convocatorias Conciliorum octo primorum fuisse religiose productas in Conciliis, fuisse lectas, propositas tanquam normas agendorum pro parte Civitatis, fuisse insertas Actis ad legitimandos Conventus; immo auctoritatem Imperialem adeo salubrem reputarunt Concilia, ut singulas suas Actiones inceperint illa de-
clara-

claratione , seu formalitate ex. gr. “ Synodo
 „ congregata in hac Metropoli ex *Decreto*
 „ Religiosissimorum , & Christianissimorum Im-
 „ peratorum ; “ vide signanter *Act. I. Concilii*
Ephesini , *Actione I. Chalced. Act. I. II. &*
seq. CP. III. Act. I. & seq. CP. IV.

§. XC.

Item Pontifices.

Easdem convocationes legitimas agnove-
 runt & facto & verbo Pontifices Romani. Pa-
 ruit Constantino Silvester, Theodosio, & Va-
 lentiniano Cælestinus, uti etiam verbo profi-
 tetur (a): “ Huic Synodo, quam esse *jussistis*,
 „ nostram præsentiam in his, quos misimus.
 „ exhibemus. “ Paruit Valentiniano, & Mar-
 ciano Leo ; sic scribit (b) Marciano Aug.
 „ Mox tamen ut mihi Pietatis vestræ scripta
 „ sunt tradita, - - - direxerim - - - qui vicem
 „ meam sufficienter implerent. “ Paruit Aga-
 tho Constantino, & ejus Collegis, qui notan-
 ter (c) scribit: “ Ideoque Christianissimi Do-
 „ mini, & Filii secundum piissimam *jussionem*
 „ a Deo protegendæ Mansuetudinis vestræ
 „ pro obedientia quam debuimus, non pro con-
 „ fidentia eorum scientiæ, quos dirigimus &c. “
 Paruit Constantino, & Irene Hadrianus I.,
 qui in sua *Epistola* (d) ad Tharasium signan-
 ter habet: “ Nos autem quemadmodum & in
 „ ipsa *Diva* continebatur *Jussione*, dilectos
 „ nobis - - - Sacerdotes - - - destinavimus &c. “

- (a) *Epist. ad Theodos. Imp. Aët. II. part. 2. Conc. Ephes. apud Labbé tom III. pag. 519.*
 (b) *Epist. 74. Add. Epist. 73. Epist. ad Pulcheriam Aug. 75. Epist. ad Synod. Chalc. 72.* (c) *Epist. ad Constantinum Imp. Heraclium, & Tiberium Augg. Aët. IV. apud Labbé tom. VI. pag. 630.* (d) *Relat. Aët. II. Conc. Nic.*

§. XCI.

Juris Civitatis recentiora vestigia.

Vestigia quædam juris Imperialis recentiora manent. Sic Otho M. Imp. ex plerisque Romanæ Diæcesis, & Italiæ Episcopis Romæ congregavit Synodum ad reformandam Urbem, & Ecclesiam Joannis XII. regimine turbatam. Henricus IV. in suis diffidiis cum Gregorio VII. congregavit Synodos Wormatiensem in Germania, Brixientem in Longobardia, Moguntinam apud S. Albanum. Fredericus I. Ænobardus ad tollendum schisma ex electione duorum Pontificum Alexandri III., & Victoris IV. indixit Concilium Papiense ex Episcopis, & Abatibus Imperii, & aliorum Regnorum. Non disferam hic de merito, & exitu illarum Synodorum; illud tamen observo, non obstantibus fuscis nebulis præjudiciorum, & novæ disciplinæ, perseverasse in Italia, in Germania, & alibi judicium quoddam de antiquo jure Civitatis.

§. XCII.

§. XCII.

Non obstat factum Valentiniani I.

Sed jus convocandorum Conciliorum, in-
 quies, sibi competere negavit Valentinianus I.
 Rem ita refert (a) Sozomenus; cum defuncto
 Joviano Imp. Valentinianus I. Augustus salu-
 tatus Constantinopoli discedens per Thraciam
 iter ageret Romam, “ Episcopi Hellesponti,
 „ & Bithyniæ, & alii omnes, qui Filium
 „ Patri consubstantialem asserendum putabant,
 „ mittunt ad eum pro se Legatum Hypatia-
 „ num Heracleæ Episcopum, oratum, ut si-
 „ bi de doctrina fidei rite constituenda in
 „ unum conveniendi potestas permetteretur.
 „ Qui cum venisset ad Valentinianum, & E-
 „ piscoporum postulata ei exposuisset, respon-
 „ dit ille: *sibi* qui unus e laicorum numero
 „ erat, *non licere se ejusmodi negotiis interpo-*
 „ *nere*: & ideo Sacerdotes, & Episcopi, in-
 „ quit, quibus hæc curæ sunt, seorsum per
 „ se ubicumque eis libitum fuerit, in unum
 „ conveniant. “ Verum quæro, an hoc loco
 magis credendum sit Imperatori, qui singula-
 ri exemplo a se rejicit jus sacrorum, quam
 Episcopis, quorum instantia habet testimonium
 & ab anterioribus, & a posterioribus exem-
 plis? Arbitror itaque, fuisse Valentiniani il-
 lud primum insigne specimen consilii politici,
 quo statuerat moderari assumptum Imperium.
 Etenim erat singularis Valentiniani fides, &

pietas erga Religionem, propter quam sustinuit exilium sub Juliano Imp., sed vidit frequentes Synodos in causa Arianismi, vidit motus, qui contigerunt non sine perturbatione pacis Publicæ, & Civium detrimento sub Imperio Constantini, & filiorum ejus; unde Valentinianus censuit distingui characteres Christiani, & Imperatoris, censuit, Christiani esse, fidem puram, & religionem tueri; sed æque esse Imperatoris, paci publicæ non deesse; cepit alia consilia, & quod Ecclesiæ concedi postulabant, præsidium denegavit, ne concedendo invitaret ad plura postulanda, & ad æmulationem, & indignationem concitaret dissidentes; & non improbo *successu*; nam tunc intermisit febris *dissidentium* animorum, finis positus fuit tot Synodis, declinavit Arianismus. Susceptum consilium retinuit Valentinianus, unde permisit, ut quisque quam vellet, religionem coleret: nocturna duntaxat Sacra Ethnicis prohibuit (b): falsorum Numinum Sacerdotibus immunitates, & privilegia concessit (c): sed curam Ecclesiæ plane non deposuit, nam ex ipsius mandato anno 367. post annos tres circiter a facto, de quo disserimus, fuit habita Synodus in Illyrico, teste (d) Theodoreto, in qua fuit asserta fides Nicæna, cujus summam decretorum inferuerunt Valentinianus, & Valens Impp. suæ Epistolæ ad Asianam Diæcesim, quam refert (e) *laud.* Theodoretus.

- (a) Lib. 6. Hist. Eccl. cap. 7. (b) L. 7. & 9.
de Maleficis, & Mathemat. Cod. Theod.
(c) L. 75. de Decurionib. Cod. Theod. (d)
Lib. 4. Hist. Eccl. cap. 6. (e) Ibid. cap. 7.

§. XCIII.

Nec factum Synodi Palmaris.

Patres in Synodo Romana Palmari, convocati a Theodorico Rege, renuebant procedere in causa Symmachi Papæ, antequam Rex “*ipsum quoque Papam* in colligenda Synodo voluntatem suam literis demonstrasse significasset, “*easque ad ipsorum petitionem dari Sacerdotibus sine tarditate constituisset*; “*ut constat ex Actis illius Synodi.* Sed laudati Patres renuerunt procedere non ex ea causa absolute, quod Rex illam Synodum convocaverit; sed *respective*, quod convocaverit ad cognoscendum in causa Symmachi contra Laurentium Antipapam, eique adhærentes Schismaticos, & ad inquirendum non solum, an Symmachus fuerit legitime electus, sed an vera sint quoque crimina, quæ ei obiciebant Schismatici. Unde cum illius “*Sedis Antistitem minorum subjacuisse iudicio.* “*nullo exemplo probaretur*, Patres illi, Synodum Provinciale, minusque iudicium constituentes, ob Sedis, & Primatus præminetiam non prius voluerunt aggredi causam, quam constaret, *ipsum quoque Papam consensisse*, idque

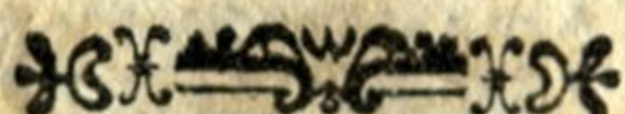
que Symmachus Conventum ingressus palam non declarasset.

§. XCIV.

Abest denique periculum Ecclesiæ.

Omne denique prudens periculum Ecclesiæ abesse, intelligimus ex institutione Christi Domini, cui placuit non everti Imperia, & Civitates, in quibus suam fundabat Ecclesiam usque ad consummationem Seculi duraturam. Pertinet ad Institutoris providentiam curare, ut Principes sint faciles, mollesque in necessitatibus Ecclesiæ; & si obdurescant, ne Ecclesiæ suæ noceant, sed ut serviant solum ad Ministrorum probationem. Manifestam Dei providentiam vidimus in causa Eutychianorum, in qua post latrocinium Ephesinum Ecclesiæ necessitas postulabat Concilium; sed ad supplicationes Sacerdotum obduruerat Theodosius. Christus exercuit Sacerdotes; sed non deseruit Ecclesiam; quidque in simili casu esset agendum, exemplum dedit in S. Leone, de quo alibi (a). Ad retractandam Synodum Chalcedonensem, qua illi necessitati subvenerat Marcianus, ejus successor Leo Imperator voluit congregare Synodum, quod divino Consilio permissum videtur, ut in exercitatissimo Leone appereret, quid in oppositis casibus esset agendum. S. Pontifex itaque opposuit se Imperatori demon-

monstrando (b) ejusmodi Synodum fore fidei perniciosam, “ non esse in aliquam disceptationem pie & plene definita revocanda, ne ad arbitrium damnatorum ipsi de his, in quiebat, videamur ambigere, quæ manifestum est per omnia prophetis, & Evangelicis, & Apostolicis auctoritatibus consonare. “ Æstus sollicitudinis suæ temperavit scribens laudibus, & blanditiis Imperatoris. Et quod animo conceperat Imperator, ne opere compleret, ad constantiam hortatur omnes ubique Episcopos: “ Certus enim sum, aiebat, quod Clementissimus Imperator, & vir magnificus Patricius, cum omni cœtu illustrium Potestatum nihil in perturbationem Ecclesiæ patientur obtinere hæreticos, si Pastorales animos in nullo viderint fluctuare. “ Ita scribebat (c) Basilio Episcopo Antiocheno. Ita Episcopis Anatolio Constantinopolitano, Juliano Coensi, Euxitheo Thessalonicensi, & Juvenali Hierosolymitano, Ætio Presbytero Constantinopolitano. Sed quid tandem si Imperator Episcopos convenire cogisset? Convenientes laudassent definitiones Chalcedonenses, & eadem quam præsetulerunt, constantia declarassent, se convenisse, ut Imperatori morem gererent, & non quod dubitassent de definitis; sicque & irrefragabilitati Conciliorum, & auctoritati Imperiali testimonium reddidissent.

(a) *Supra* §. LII. (b) *Epist. ad Leonem August.* 132. 133. (c) *Epist.* 118. *item Epistolis ad laudatos* 116. 117. 119. 120. 121. *Edit. Quenellii.*

C A P U T V.

DE ECCLESIAE JURE PRÆSIDENDI CONCILIIS.

§. XCV.

Primas de jure præsudet Conciliis.

Auctoritas Ecclesiae residet penes omnes Pastores. Ea igitur rite repræsentatur in Sacro Conciliorum confessu. Jam quoties negotia Societatum in publicis Confessibus, & Comitibus geruntur, nisi turbata velimus omnia, esse aliquem necesse est, qui Confessus dirigat, iisque præsideat. Igitur Concilia Ecclesiae quoque vi sacri Systematis habent suum Præsidem, ac Directorem; quem autem ipsum esse potius, necesse est, quam Ecclesiae Primatem, qui centrum est unitatis Ecclesiae?

§. XCVI.

Id confirmant exempla Apostolorum.

Eo jure usus est D. Petrus in Conciliis Hierosolymitanis; legimus enim *Act. I. 15.*
„Ex-

„ Exurgens Petrus in medio fratrum dixit &c.“
 Item *Act. XV. 7.* „ Surgens Petrus dixit ad
 „ eos &c.“ in quibus locis voces: *Exurgens*,
Surgens, innuunt motum quendam singularem;
 non enim erat necesse, Petrum *surgere*, ut lo-
 queretur; nec id referri a Sacro Historico
 absque consilio, necesse erat. Retulit igitur,
 ut significaret S. Petri motum Primatialis soli-
 citudinis, motum præsidii, quo primus res
 tractandas aggressus est.

§. XCVII.

Item Acta Conciliorum.

Prærogativam Primatis exhibent Acta
 Conciliorum. Ad Concilium Marcianus, &
 Pulcheria Augusti vocabant (a) Leonem, ut
Te auctore, aiebant, Synodus celebretur, &
 quæ fides, & pietas Christiana exigebat, de-
 cernantur. Leo misit (b) in Orientem suos
 Legatos, in quibus „ me, inquiebat, Syno-
 „ do vestra Fraternitas æstimet *præsidere*.“
 Ipsum præsedisse, in suis Legatis, testantur
 Patres Chalcedonenses (c), dum scribunt Leo-
 ni: „ Quibus tu quidem, sicut membris ca-
 „ put, *præeras* in his, qui tuum tenebant or-
 „ dinem.“ Ejusdem prærogativæ testes sunt
 Patres Concilii CP. II., dum expetunt (d),
 Vigiliam sibi præsidere: „ Et ideo petimus,
 „ præsidente nobis vestra Beatitudine &c.“

- (a) *Epistolis post Leonis Epist. 57. 58. (b) Epist. ad Syn. Chal. 72. & apud Labbé tom. IV. pag. 70. (c) In Synodica ad Leonem Rom. Pontif. post Leoninam 77. (d) Eutychius Patriar. CP. epist. ed Vigilium Papam Collat. I. apud Labbé tom. V. pag. 424.*

§. XCVIII.

Sed necessario non præsidet.

Sed quemadmodum Primatus institutus est ad necessitatem, & ædificationem Ecclesiæ; ita in ejusdem jurium, seu honoris, seu jurisdictionis, exercitio semper attentum est, ut servivetur necessitati, & ædificationi Ecclesiæ. Unde licet non esset unquam dubitatum, prælationem deberi Primati; attamen respectum est, non ad jura, sed ad habilitatem agentium. Hinc ipsi Primates ægre non tulerunt, dirigi negotia Ecclesiæ ab iis, qui vel fama, vel agendorum experientia habiliores viderentur; immo ultro suas delegarunt partes iis, quos rebus gerendis pares agnoverunt.

§. XCIX.

Osius præsedet Nicæno I.

Gelasius Cyzicenus (a) affirmat, *Osium* Cordubæ Episcopum præsedisse Concilio Nicæno I., tanquam Legatum Silvestri Papæ; atqui id non legimus apud Eusebium, ex quo id dicit se exscripsisse. Legimus, *Osium* sub-

scrip.

scripsisse primum Concilio : se subscripsisse simpliciter Episcopum Cordubæ, dum Victor, & Vincentius Romani Presbyteri subscripserint se post ipsum cum addito, tanquam Legatos Silvestri (b). Nec obstat, quod observat (c) Natalis Alexander, Osium cum Presbyteris Romanis fuisse prælatum Patriarchis Alexandrino, Antiocheno, Hierosolymitano, neque illi fuisse deferendum hunc honorem, nisi cum Presbyteris illis vices Primatis sustinuisset. Nam id est, quod quærimus, an scilicet sicuti ceteri Patriarchæ, sic Primas Ecclesiæ, fuerint adeo tenaces suarum prærogativarum, ut non paterentur, quenquam etiam ex causa sibi præferri. Ego arbitror negative. Profecto laudatus Natalis Alexander (d) demonstravit, Osius fuisse a Constantino, & non a Silvestro missum Alexandriam. Osius Alexandriæ Synodum celebravit; neque ægre tulerunt Alexander Patriarcha cum ceteris Episcopis Ægyptiis subjici Osius, Legato quidem Imperiali, nullo tamen propterea Ecclesiastico gradu ceteris eminenti; quid igitur vetat, quominus dicamus, id attributum fuisse peritiæ, & experientiæ agendorum Osi, quod ipsum, sicut Ægyptii Alexandriæ, sic postea Nicææ universi sibi præferri sustinuerint.

(a) *Lib. 2. Actor. Conc. Nic. cap. 5.* ita exscribere se dicit ex 3. lib. de *Vita Constantini*: “Ipse etiam Osius ex Hispaniis, nominis, & famæ celebritate insignis, qui Silvestri Episcopis

„ piscopi maximæ Romæ locum obtinebat, una
 „ cum Romanis Presbyteris Vitone, & Vin-
 „ centio, cum aliis multis in confesso illo ad-
 „ fuit. “

(b) Legimus, subscripsisse ita: “ Osius
 „ Episcopus Civitatis Cordubensis Provinciæ
 „ Hispaniæ dixit. Ita credo, sicut superius
 „ scriptum est. “ Deinde sequitur: “ Victor,
 „ & Vincentius presbyteri Urbis Romæ pro
 „ Venerabili viro papa, & Episcopo nostro
 „ Sancto Silvestro subscripsimus, ita creden-
 „ tes, sicut supra scriptum est. “ Apud Labbé
 tom. II. pag. 50.

(c) *Diff. XII. in Hist. Eccl. Sec. IV.* (d)
Ibid. Diff. X.

§. C.

Cyrillus Ephesino, Tharasio Nicæno. II.

Cælestinus ultro vices delegavit suas Cy-
 rillo Alexandrino in Concilio Ephesino, ut
 apparet *ibid. Act. II.* & Hadrianus I. Tharasio
 Constantinopolitano in Concilio Nicæno II.,
 ut apparet ex *Act. I. & II.* quod in causa,
 de qua agebatur, ipsorum peritiam, agendo-
 rum experientiam, studium, & sollicitudinem
 agnoverint.

* Opera Chrisaphii Eunuchi Theodosius Ju-
 nior præsidium in Concilio Ephesino II. detulit
 Dioscoro Episcopo Alexandrino *Edicto ad eun-*
dem, quod incipit: *Cunctis constitit manifestum,*
 & extat *Act. I. Conc. Chalc. & Sacra ad eundem,*
 in qua notanter legimus: “ Necessarium duxi-
 „ mus his Sacris literis uti ad tuam Reveren-
 „ tiam, per quas manifestum facimus tuæ Bea-
 „ titu-

„titudini, & universæ sanctæ Synodo, quod
 „nos *regulas SS. Patrum secuti*, non solum
 „propter Theodoretum, sed etiam alios om-
 „nes, qui ad congregatam Sanctam Synodum
 „pertinent, auctoritatem, & primatum tuæ
 „præbemus Beatitudini.“ Fateor, ut observat
 Ill. Petrus de Marca, subreptum fuisse Principi,
 dum decrevit *secundum canones* præsidium
 Synodi Dioscoro, quum *secundum eosdem* sit
 Primatis Ecclesiæ, etsi ipse necessario non præ-
 fideat. Sed occasione quæstionis, quam agita-
 mus, quæres, quo animo tulerint Romani il-
 lam Dioscori prælationem? Liberatus in Bre-
 viario cap. 12. affirmat. adeo ægre tulisse, ut
 non voluerint assidere illi concilio: „Vices ha-
 „bentes Papæ Leonis, ait, assidere non passi
 „sunt, eo quod non fuerit data *præcessio* San-
 „ctæ Sedi eorum.“ Ast id ex veritate non
 videtur scripsisse Liberatus; nam non assederunt
 potius, quod non potuerint obtinere, ut lege-
 rentur Epistolæ Leonis: ut legerentur ipsorum
 Literæ Credentiales, & recognoscerentur ipso-
 rum personæ; etenim Leo ejectus est, nullus
 suscepit nomen Leonis, uti reclamarunt Orien-
 tales Episcopi Act. 1. Conc. Chalc., quanquam
 non negem, in casu potuisse Legatos Pontificios
 obstare Dioscori prælationi, quod ea *secundum*
canones, ac legitima a Principe decerneretur;
 attamen quia per Principis subreptionem juri
 manifesto Primatis non derogabatur, propter
 præsidium simpliciter neque Sapientissimus Leo,
 neque ejus Legati causam Dioscoro moverunt;
 sed solum, quod præsidio fuerit abusus, vehe-
 menter doluerunt. Certe in Concilio Ephe-
 sino II. tota Legatorum Pontificiorum cura
 fuit, ut Leonis Auctoritas, ipsiusque Epistolæ
 reciperentur, neque est disputatum de præce-
 dentia. In Concilio Chalcedonensi (vid. *supra*
 §.

§. LXXII.) Lucentius Legatus non movit Dioscoro actionem ; quod præfederit Synodo ; id enim Decreto Principis fecit , & Principis subreptioni condonavit Leo , nec voluit moveri quæstionem ; sed movit illi actionem , quod „ Synodum ausus fuerit facere sine auctoritate „ Sedis Apostolicæ , “ hoc est , plane exclusis Legatis , & nomine Leonis ; id non decreverat Imperator , qui iussit Synodo adesse Leonem , id sua fecit præpotentia Dioscorus , & erat culpabilis , atque puniendus. Ceterum quod attinet præsidium , quid , & quantum possint Principes ? collige ex his , quæ sequuntur.

C A P U T VI.

DE CIVITATIS JURE PRÆSIDENDI CONCILIIS.

§. CI.

Constantinus M. præsedet Niceno I.

Constantinum M. præsedisse Concilio Nicæno I., constat ex fide historica. Refert enim Gelasius Cyzicenus (a) *consedisse in medio Imperatorem* ; affirmat (b) Synodus , „ perquisita esse „ impia , perversaque Aarii dogmata , & Sæctatorum ejus , *coram Sanctissimo Imperatore* ; ” affirmat (c) Eusebius Episcopus Cæsareæ Palæstinæ , Catholicorum formulam „ *coram Imperatore Sanctissimo perlectam esse*. ” Jam Imperatorem *in medio* consedisse , *coram* ipso fuisse exa-

examinatos errores, conclusam fidei definitionem, innuunt Constantini Imperatoris attentionem, curam, præsidium. Constat igitur ipsum præsedisse Concilio.

(a) *Lib. 2. Act. Conc. Nic. cap. 8.* (b) *Epist. ad Universam Ecclesiam apud Cyzicenum ibid. cap. 33.* Socratem *lib. 1. cap. 19.* Theodoretum *lib. 1. cap. 9.* (c) In sua *Epist. publica apud Cyzicenum ibid. cap. 34.*

§. CII.

Conciliis aliis alii Imperatores.

Reliquis Conciliis præfederunt alii Imperatores. Sic legimus in Libello (a) Synodico: „Secunda Oecumenica 150. divinorum Patrum congregata est Synodus: cui præfuerunt, & præfederunt, Timothæus Alexandriæ, Cyrillus Hierosolymorum - - - & Christi amans Imperator *Theodosius.*” Ephesino præedit *Candidianus*, ut apparet ex Sacra (b) Impp. ad Synodum. Chalcadonenſi Marcianus, tum per se, ut apparet *Act. VI.* (c) tum per suos Judices. Constantinopolitanum III. habitum est cum expressa declaratione: „*Præsidente eodem piissimo, & Christo amabili Imperatore Constantino*” qui in persona propria præedit undecim Actionibus, septem vero per suos Judices, ut constat ex Actis (d). Nicæni II. Actiones septem habitæ sunt, „*præsentibus, & audientibus*” Gloriosissimis, & magnificentissimis Principibus “ *Petrona Exconsule &c, & Joanne Imperiali*

riali Ostiario &c. ut apparet ex Actis; Actio vero VIII. (e) habita est “ *præsidente ipsa Irene cum simul regnante filio Constantino.* “ Constantinopolitani IV. Actiones VI. VII. VIII. X, habitæ sunt *præsidente Imperatore Basilio; reliquæ vero præsentibus. & audientibus Patriciis,* ut (f) in Actis. Ad exemplum antiquorum Conciliorum in Constantiensi die 4. Julii 1415. *Sess. XIV.* „ Sede Vacante, in cujus quidem „ Sessionis principio Sigismundus Romanorum „ Rex, indutus Regalibus vestibus, recessit de „ sua sede solita, & transivit ad aliam Sedem „ positam in fronte altaris, tanquam *Præsidentis* „ pro tunc in Concilio, “ ut in Actis, & præfedit usque ad cessionem Papatus factam per Carolum de Malatestis nomine Gregorii XII.

(a) Apud Labbè tom. II. pag. 974. Adde ibid. pag. 960. uti in Synodica ad Damasum & Occidentales. (b) Ibid. tom. III. p. 441. (c) Ibid. tom. IV. p. 574. (d) Ibid. tom. VI. (e) Ibid. tom. VII. p. 591. (f) Ibid. tom. VIII.

* Legimus can. Continua 5. Caus. XI. qu. I. „ Constantinus Imperator præsidens in Sancta „ Synodo, quæ apud Nicæam congregata erat &c “ quem canonem Gratianus attribuit Valentiniano, Theodosio, & Arcadio Imppp. sed verba quæ laudavimus, sunt desumpta ex Rufino lib. 10. His. Eccl. cap. 2. & solum quæ præcedunt in dicto can. habentur in Cod. Theod. l. 16. de Audien. Episc. Item legimus can. Futuram. 15. Caus. XII. qu. 1. „ Idem vero præsidens in Sancta Synodo apud Nicæam congregata &c, “ quem Gratianus attribuit Melchias di

di Papæ, qui præmortuus est Concilio Nicæno; ex quibus utut partim corruptis, partim supposititiis colligimus, fuisse communem persuasionem initio Seculi IX., quo editæ sunt Isidorianæ Decretales, & Seculo XII. quo compilavit suam Concordiam Canonum Gratianus, Imperatores posse præfidere Conciliis, & Nicæno I. præsedisse Constantinum M., eamque probarunt Correctores Romani, utpote quum in correctione Decreti cit. canonibus nullam deteriore notam apposuerint. Et omnino quis audeat reprehendere præsidium Imperatorum, quod Concilia Generalia, tanquam legitimum, constanter Actis suis adnotari voluerunt.

§. CIII.

Non præfederunt, ut Iudices.

Imperatores non præfederunt Conciliis, ut iudices. Nam auctoritatis Ecclesiasticæ aliud est subjectum, alia sunt media, alius finis, quam quæ sunt Potestatis Civilis (a) Est igitur auctoritas Ecclesiæ penes eos, quibus Christus fundator Ecclesiæ claves tradidit. Atqui tradidit illas suis Discipulis, voluitque transmitti ad ipsorum Successores, ut alibi (b) ostendimus. Ea igitur auctoritas est penes Ministros Ecclesiæ, nec in ipsorum Confessibus Principes sedent, ut iudices.

(a) *Supra §. V. VI. XXXIX.* (b) *Supra §. XII. XIII.*

* Cave igitur, ne prætereas limites in asserenda Ecclesiæ auctoritate; si enim illam exclusive arguimus esse penes Ministros ex differenti

renti objecti natura ab objecto Civilis Potestatis; qui salvabis, quod Ecclesiæ est, si usurpaveris aliena, si confuderis objecta, si auctoritatem Ecclesiæ extenderis ad ea, quæ Principum Potestati subjacuisse, & subjacere dignoscuntur?

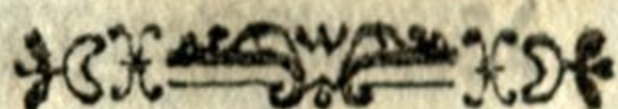
§. CIV.

Id professus est Constantinus M.

Id professus est Constantinus M. quod eo libentius allegamus, ut confundamus Novatores, qui initia potestatis Ecclesiasticæ referunt ad Seculum IV., eamque, ajunt, sensim usurpasse Sacerdotes, abusus Principum inexpertorum Clementia, & favore. Donatistæ itaque non contenti judicio Synodi Arelatensis I. appellarunt ad Constantinum, & Principi adhuc catechumeno detulerunt judicium suæ causæ. Ille Recursus Schismaticorum excitabat Augusti attentionem, si quas fraudes, & usurpationes meditati fuerunt Catholici; quid ergo egit Augustus Princeps? Cape: reprehendit graviter Donatistas, rejecit eorum instantiam, & professus est, causarum Ecclesiasticarum naturam esse sublimiorem, a Principum cognitione subtractam, & solum perviam, & cognoscibilem Sacerdotibus, quos Christus Institutor constituit Depositarios suæ doctrinæ, & Judices causarum inde fluentium; sic rescripsit in *sua Epist. ad Episcopos post Synodum Arelatensem* (a) „Meum judicium postulant, qui ipse judicium Christi expecto. Dico enim ut se veritas habet, Sacerdotum

„dotum iudicium ita debet haberi, ac si ipse
 „Dominus residens iudicet. *Nihil enim licet his*
 „*aliud sentire, vel aliud iudicare, nisi quod Chri-*
 „*sti magisterio sunt edocti.* Quid igitur sentiunt
 „maligni homines, officia ut vere dixit diabo-
 „li? Perquirunt secularia, relinquentes cœle-
 „stia. O rabida furoris audacia! sicut in can-
 „tis gentium fieri solet, appellationem inter-
 „posuerunt. “ Exacte ad meum iudicium.
 Constantinus defert, & deferri vult iudicio Mi-
 nistrorum, quia alterius sphæræ sunt causæ,
 quas iudicant, quia vindicant solum spiritualia,
 quæ Christi magisterio didicerunt. Auctoritati
 Ecclesiasticæ dedit testimonium Constantinus
 etiam in Concilio Nicæno, dum receptis accu-
 sationis contra nonnullos libellis, “ ita ad Epif-
 „copos loquitur: Postea quam Deus vos Sacer-
 „dotes, & *Judices* designavit ad disceptandas,
 „& dijudicandas populi controversias, vosque
 „deos scribendos censuit, tanquam hominibus
 „ceteris longe præstantiores (dictum enim est,
 „Ego dixi, dii estis, & filii Excelsi omnes:
 „& Deus stetit in Synagoga deorum) certe vul-
 „garia ista negligere oportet, omnique cura,
 „& studio in res divinas incumbere. “ Ita Ge-
 lasius (b).

(a) Apud Labbé tom. I. Eam edidit pri-
 mum Petrus Pithæus. Extat item in appendi-
 ce ad Optatum Milevitanum. Eam esse ge-
 nuinam, colligimus ex laud. Optato, qui ad
 dictam Epistolam respexit lib. I. advers. Parme-
 nian. Donatis. dum refert, ad Donati post plu-
 res sententias appellationem Constantinum re-

spondisse: "O rabida furoris audacia! sicut in
 „causis Gentilium fieri solet, appellationem in-
 „terposuerunt." Item dum refert, Constanti-
 num lectis Donatistarum libellis, quibus sibi da-
 ri iudices de Gallia petebant, "plenum livore
 "respondisse, - - - Petitis a me in seculo ju-
 „dicium, cum ego ipse Christi iudicium expe-
 „ctem." (b) *Lib. 2. Act. Conc. Nic. cap. 8.*

* Sed inquires: Recursus Donatistarum, &
 libelli accusatorii Nicææ oblatis arguunt tamen
 auctoritatem Imperatoris in causis, de quibus
 agebatur; alias quamobrem recurrissent? Re-
 spondeo, illas instantias non arguere, nisi jus
 Præsidii, unde libellus primus Donatistarum sic
 sonabat: "Rogamus te, o Constantine Optime
 „Imperator, - - - Nam in Africa inter nos
 „& ceteros Episcopos contentiones sunt, ut de
 „Gallia nobis iudices dari præcipiat Pietas tua;"
 quem refert Optatus *lib. 1. advers. Parmen.* &
 laudat Labbé *tom. I. pag. 1403.* in quo a Con-
 stantino, tanquam pacis Ecclesiæ Vindice pe-
 tunt iudices. & non causæ decisionem. Quod
 si Donatistæ postmodum amplius aliquid postu-
 laverint, illud inordinati zelus, & Schismatis
 debet reputari effectus.

§. CV.

Idem professi sunt alii Imperatores.

Constantino consentiunt alii Imperatores.
 Sic Theodosius, & Valentinianus Impp. in sua
 Sacra (a) ad Synodum Ephesinam scribebant:
 „Candidianum - - - ad sacram vestram
 „Synodum abire iussimus, sed ea lege, & con-
 „ditione, ut cum quæstionibus, & controver-
 „siis, quæ circa fidei dogmata incidunt, nihil
 „quid-

examine invigilarent, ut jura, & singulorum judicii libertatem defenderent, Id apparet ex *laud. Sacra* ad Synodum Ephesinam, in qua, Candidianum, ajunt Imperatores, “ ad sacram vestram Synodum abire jussimus; - - - ut diligenter prospiciat, ne qua dissensio ex mutuo repugnandi studio exorta increbescat, & sævæ tempestatis instar debacchata, sanctissimæ Synodi vestræ consultationem, exactioremque veritatis indagationem forte obturbet: sed ut iis quæ dicuntur, rite perceptis, singuli inoffense quod visum fuerit in medium proponere, vel ab aliis propositum refutare queant: ut ea tandem ratione, ubi per singulas propositiones, exceptionesque inquisitio citra ullam omnino turbam, contentionemque habita fuerit, quod omnibus placitum, probatumque erit, communi vestræ sanctitatis sententia constituatur, decernaturque. “ Similiter committebat Pulcheria Augusta in sua *Sacra* (a) Stratego Consulari Bithyniæ: “ ut cum omni disciplina confidente sancta Synodo; sine aliqua commotione, quæ a Domino Christo *revelata* fuerint, communiter ab omnibus confirmantur. “

(a) *Apud Labbé tom. IV. p. 70.*

§. CVII.

Item, ut externi ordinis Moderatores.

Neque otiosi ad cautelam hærebant solum; sed ipsi quoque maxime industrii, & laboriosi rerum

rerum ordinem moderabantur, & præ ceteris
 sua opera concurrebant, ut ad optatum exitum
 Concilia deducerentur; sic suam sollicitudinem
 significat Constantinus in *Epist.* ad Alexandrinos
 adversus Arium, & ad omnes Orthodoxos, (a):
 „ Unum igitur Deum omnes & nomine vene-
 „ ramur, & esse credimus. Ut autem istud fie-
 „ ret, Dei voluntate magnam Episcoporum tur-
 „ bam Nicæam convocavi: quibuscum ego ipse
 „ tanquam unus ex vestro numero (nam me con-
 „ servum vestrum esse supra modum gaudeo)
 „ operam dedi, ut veritas diligenter investigare-
 „ tur.“ Constantinus igitur sua opera concurrat,
 tanquam alter Episcopus, ut fides Catholica
 Nicææ assereretur.

(a) Apud Gelasium *lib. 2. Act. Nic. cap. 36.*
 Labbé *tom. II. Socratem lib. 1. Hist. Eccl.*
cap. 9.

§. CVIII.

Modus ordinandi Constantini M.

Ordinem Constantini M. in Concilio Ni-
 cæno ita nobis depingit Eusebius (a): “ Cum
 „ igitur multa essent ex utraque parte propo-
 „ sita, magnaque controversia in ipso disputa-
 „ tionis ingressu a quibusdam concitata; Im-
 „ perator ille celeberrimus omnes benigne au-
 „ diebat, intentissimo studio utriusque partis
 „ propositiones excipiebat: interdum etiam
 „ ferens opem alterutri disceptantium parti,
 „ eos magna cum contentione digladiantes pau-

„ latim reconciliabat , cum singulis comiter,
 „ & benigne sermonem conferebat græce : nam
 „ ne hujus quidem linguæ ignarus erat. Sva-
 „ vis erat & blandus , dum aliis persuadere,
 „ aliis sermone pudorem exprimere, alios qui
 „ diserte dixissent , collaudare, omnes denique
 „ ad concordiam reducere contendebat : us-
 „ que eo donec tandem eos tum conspirantes
 „ animis, tum opinionibus consentientes red-
 „ deret : ut pium dominicæ gloriæ studium
 „ principatum uno consensu obtineret, & præ-
 „ valeret fides salutaris vere a Spiritu Sancto
 „ per omnes prædictos sanctos Patres nostros
 „ promulgata. “

(a) *Lib. 3. de vita Constantini cap. 13. relat.*
a Gelasio cit. lib. 2. cap. 28. Labbé tom. II.

§. CIX.

Non dissimilis Marciani.

Marcianus Imp. in sua (a) Allocutione ad
 Synodum Chalcedonensem, “ Nos enim , ait,
 „ ad fidem confirmandam, non ad potentiam
 „ aliquam exercendam , exemplo Religiosi
 „ Principis Constantini, Synodo interesse vo-
 „ luimus. “ Solitudinem ipsius distinctis co-
 loribus depictam nobis non exhibent Acta Con-
 ciliaria; ast minime ambigo, fuisse imitatum
 Constantinum , cujus exemplo se Synodo præ-
 fidere affirmabat. Multæ ipsius solitudinis
 testimonium reddunt Patres Chalcedonenses in
 sua

sua *Synodica* (b) ad Leonem Papam: “Impe-
 ,, ratores, inquiunt, fideles ad *ordinandum* de-
 ,, centissime *præsidebant*, sicut Zorobabel, &
 ,, Jesus, Ecclesiæ tanquam Jerusalem, *ædifica-*
 ,, *tionem renovare circa dogmata annitentes.*”

(a) *Act. VI.* apud Labbé tom IV. p. 575. (b)
Ibid. tom. IV. & post Leonis *Epist.* 77.

§. CX.

Singularis Pogonati.

Singulariter distincta apparet sollicitudo
 Constantini Pogonati in Concilio CP. III. *Act.*
I. rogatus a Macario Antiocheno jussit *Acta*
Synodorum Generalium ex Patriarchico Con-
 stantinopolitano per Chartophylacem ad medium
 deduci, & relegi. *Act. II.* jussit relegi *Acta*
Synodi Chalcedonensis, miscuit verba cum
 Macario Antiocheno, & ejus fidem est scruta-
 tus, posuit finem *Actioni*: “Sufficit & nunc
 ,, præsens lectio.” *Act. III.* jussit reassumi le-
 ctionem *Actorum Chalcedonensium* per Lecto-
 rem Antiochenum; direxit illam *Actionem*,
 sicut & reliquas vel per se, vel per suos Le-
 gatos usque ad finem, ut exhibent *Acta* illius
 Concilii. Absit, ut Imperatoris sollicitudinem
 carpamus, quam multis laudibus Patres extule-
 runt; *Act. XVIII.* in *Serm. Prosphnetico* me-
 ritum Concilii Imperatori attribuerunt: “Sed
 ,, audenter, ajunt, dicimus tanquam per orga-
 ,, na Spiritus *per nos, & una nobiscum*, quod

„ excisum erat, *retexuisti*, & ad soliditatem
 „ *compaginasti*, integritatique *restituisti*; “ in
 Synodica vero ad Agathonem, per ipsius con-
 fessionis literas ad Imperatorem datas nos “ ex-
 „ ortam, ajunt, nuper multiplicis erroris hæ-
 „ reticam sectam depulimus, *Constantino nobis*
 „ *ad decernendum hortatore*, qui divine imperat,
 „ sceptraque Clementissime regit, quo *Adjutore*
 „ impietatis errorem evertimus, hæreticorum
 „ nefariam doctrinam quasi obsidione adorti.”

* Vid. Labbé tom. VI. Conc.

§. CXI.

Congruit Constantini, & Irene.

Prædecessorum exempla, in Concilio Ni-
 cæno II. imitati sunt Augusti Constantinus, &
 Irene. Act. VIII. jusserunt legi coram se, &
 cuncto adstante populo definitionem a Patribus
 editam, qua lecta per Cosmam Diaconum &
 Cubuclesium scrutati sunt judicia omnium, &
 singulorum, & ita interrogaverunt: “ Dicat
 „ Sancta & Oecumenica Synodus, num lecta
 „ definitio vestrum omnium consensu sit edita?”
 Præcedentibus Actionibus non deerant per
 suos Legatos, ut Acta loquuntur (a). Habes
 igitur facta, eaque legitima, & modum juris,
 nunc ad alia transeamus.

(a) Apud Labbé tom. VII.

CAPUT

CAPUT VII.

DE JURE CONVOCANDORUM AD
CONCILIA-

§. CXII.

Vocandi sunt omnes Episcopi.

Ad Concilia Generalia vocandi sunt omnes Episcopi; sunt enim omnes Pastores, & Doctores Ecclesiæ (a), omnes positi a Spiritu Sancto *regere Ecclesiam Dei* (b), ad omnes pertinent dogmata, quæ definiuntur, & disciplina, quæ stabilitur in Conciliis. Igitur omnes accessum habent ad Concilia, ut suam, suorumque fidelium, & Dei causam agant.

(a) Ephes. IV. 11. (b) Act. XX. 28.

§. CXIII.

Nulli hætenus adfuerunt omnes.

Verum nulli Concilio hætenus adfuerunt omnes Episcopi. De Conciliis Apostolorum legimus Act. I. 15. Petrum exsurrexisse in medio fratrum: Act. VI. 2. convenisse duodecim Apostolos cum multitudo discipulorum: Act. XV. 6. convenisse Apostolos, & Seniores. Sed sunt hæ locutiones indefinitæ, & significant, vel omnes omnino convenisse, vel convenisse plerosque, & quot sufficiebant ad repræsentandum
Con.

Concilium, vel saltem neminem fuisse exclusum volentem accedere. Concilio Nicæno adfuerunt Patres 318. Osius ex Hispania, Vitus & Vincentius Presbyteri Romani, Episcopus unus ex Gallia, unus ex Africa, ceteri erant Orientales. Constantinopolitano I. adfuerunt Patres 150. omnes Orientales. Ephesino I. Episcopi 274. ex Occidente soli Legati Romani. Similiter ex Actis aliorum Conciliorum colligimus non fuisse servatam proportionem, neque quoad numerum, neque quoad nationes, & provincias diversas.

§. CXIV.

Accedebant, quos eligebant Metropolitan.

Atque ut a temporibus, quibus Ecclesia fruitur favore Civilis Præsidii, rem aggrediamur, Arelatenſi I. quod primum a pace Ecclesiæ data celebratum fuit, non omnes Episcopi adesse sunt jussi; sed ii duntaxat, quos ex suis Provinciis opportunos, & utiles futuros credidissent Primates, uti constat ex Diva (a) Constantini Aug. ad Æladium: “Injundum solertiæ tuæ duxi, ut mox has literas meas acceperis, cum Cæcilianum supra dictum cum aliquibus ex his quos ipse delegerit; sed & de Byzacenæ, Tripolitanæ, Numidiarum, & Maritaniarum provinciis, singuli quique aliquantos ex suis perducere debebunt, quos ipsi putaverint eligendos.”

(a) Apud Labbé tom. I. pag. 1422.

§. CXV.

§. CXV.

Alii curam absentium supplebant.

Qui domi manebant, suarum, & aliorum, qui ad Concilia discedebant, Ecclesiarum curam interea supplebant, uti utrumque magis constat ex Theodosii, & Valentiniani Sacra ad Cyrillum Episc. Alex. & Episcopos Metropolitanos Provinciarum: “Tua Pietas - - - ad
 „ Ephesiorum Asiæ Civitatem accurrat, non-
 „ nullosque, quos nimirum idoneos judicabit,
 „ Sanctissimos Provinciæ suæ Episcopos simul
 „ eodem secum adducat: ita ut neque qui satis
 „ sint sanctissimis ejusdem Provinciæ Ecclesiis,
 „ desint, neque ii rursus, qui ad eam rem
 „ apti censebuntur, in sacra Synodo deside-
 „ rentur.”

* Ibidem rememorant Patres Ephesini in sua Synodica ad Impp. Aët. I. apud Labbé tom. III. pag. 567. “Vestra Majestas - - - ex
 „ omni Metropoli piissimos Metropolitanos,
 „ qui Episcopos adducerent, & aliquos aliarum
 „ Civitatum Episcopos ad diem Pentecostes
 „ convenire jussit.”

§. CXVI.

Eligebantur habiliores.

Aptiores, & magis idoneos eligi, & ad Concilium adduci jusserunt Valentinianus, & Marcianus Impp. in sua Sacra ad omnes ubique Episcopos: “Unde tua Sanctitas, ajunt,
 „ cum

„ cum quantis approbaverit Reverendissimis E-
 „ piscopis sub suo Sacerdotio constitutis sancta-
 „ rum Ecclesiarum expertas habentibus divinas
 „ Scripturas, & id scientia, & doctrina ortho-
 „ doxæ, & veræ fidei præ cunctis eminentibus,
 „ ad memoratam Nicænam Civitatem proxi-
 „ mis Kalendis Septembris advenire festinet. “

§. CXVII.

Subinde mittebantur minus habiles.

Attamen quando alii non habebantur, mit-
 tebantur etiam minus idonei, ut si non Magi-
 stri, saltem testes essent fidei, & morum sua-
 rum Ecclesiarum, ut intelligimus ex Agathonis
 Papæ Epist. (a) ad Constantinum Imp., He-
 racium, & Tiberium Augg. “ Ideoque - - - se-
 „ cundum piissimam iussionem - - - pro obe-
 „ dientia, quam debuimus, non pro confidentia
 „ eorum scientiæ, quos dirigimus, præsentes
 „ confamilios nostros - - - curavimus demanda-
 „ re. Nam apud homines in medio gentium
 „ positos, & de labore corporis quotidianum
 „ victum cum summa hæsitazione conquiren-
 „ tes quomodo ad plenum poterit inveniri
 „ scripturarum scientia, nisi quæque regulariter
 „ a Sanctis, atque Apostolicis Prædecessoribus,
 „ & Venerabilibus quinque Conciliis definita
 „ sunt, cum simplicitate cordis, & sine ambiguita-
 „ te a Patribus traditæ fidei conservamus, unum
 „ ac præcipuum bonum habere semper optan-
 „ tes

„ tes , atque studentes , ut nihil de eis quæ
 „ regulariter definita sunt, minuatur , nihil aut
 „ mutetur, vel augeatur, sed eadem & verbis
 „ & sensibus illibata custodiantur ? “ Hæc
 placuit producere, ut & statum Ecclesiæ Ro-
 manæ Seculo VII. intelligas , & cognoscas im-
 pedimenta literaturæ, & assequaris tandem etiam
 apud illiteratos conservari fidei , & morum
 probitatem.

(a) Aët. IV. Conc. CP. III. apud Labbé tom.
 VI. pag. 630.

§. CXVIII.

Accedebant cum instructione absentium.

Antequam discederent ex suis Provinciis,
 de causa in Concilio tractanda cum suis Com-
 provincialibus Episcopis Synodum celebrabant,
 in eaque suum dicebant iudicium , quod in li-
 teris authenticis per eos , qui discedebant, Con-
 cilio trans mittebant. Illius disciplinæ passim
 leguntur exempla ; sic Cælestinus *Epist. ad*
Theod. Imp. (a) se suo , & Synodi nomine Le-
 gatos misisse nunciat: “ Per fratres, & Coepis-
 „ copos meos - - - quos misimus, *intimamus.* “
 Eosdem totius Occidentis Legatos esse signifi-
 cant Patres Ephesini in sua Synodica (b) ad
 Impp. “ Quia ergo viri isti , qui venerunt,
 „ totius Occidentis Sanctæ Synodi sententiam no-
 „ stræ huic Synodo per literas exposuerunt,
 „ sensumque de fide & pietate nobis consonum
 „ decla-

„ ni utilitate eorum &c. “ Igitur ne sumptus augerentur, præscribit illum moderatum numerum mittendorum. Profecto Constantinus M. in sua Divali ad Chrestum Episcopum Syracusanum (a), qua eum vocabat ad Synodum Arelatensem I., ita scribebat: “ Quoniam ergo plurimos ex diversis compluribus locis Episcopos in Arelatensium oppido ad Kalendas Augusti convenire præcepimus, tibi etiam per literas significandum duximus, ut accepto a Clarissimo viro Latroniano Correctore Siciliae publico vehiculo, cum duobus aliis secundæ sedis, quos ipse delegendos judicaveris, tribusque una famulis, qui vobis in via ministrent, adscitis, designatum in locum ad diem prædictum te conferas. “ Præscribebat itaque sibi eligi duos Suffraganos, & accipi tres famulos, singulos singulis Episcopis, motu utique œconomico.

(a) Apud Labbé tom. I. pag. 1423.

§. CXXI.

Universalitas Concilii desumitur a iudicii universalitate.

Ex dictis colligo; convocari debere ad Concilia Generalia omnes Episcopos; sed adesse eos tot necesse est, quot ad repræsentandam Universalem Ecclesiam sufficiunt. Sufficiunt vero tot, quot necessarii sunt ad suo testimonio, & judi-

judicio contestandam doctrinam Universalis Ecclesiæ, ita ut, singulis testantibus de singulis Ecclesiis, manifestus fiat sensus totius Universitatis: manifesta fiat fides Universæ Ecclesiæ, quæ sicut Ecclesia constat ex membris, & singularibus Ecclesiis, sic est universalis, unanimis, una, si eadem sit in singulis membris.

§. CXXII.

Quod non desumitur a numero convenientium.

Oecumenicitatem igitur Synodi non reponimus in numero præcise Episcoporum; possunt enim congregari ingenti numero Sacerdotes ex una quadam Episcopatibus fertili Provincia, quin repræsentent universam Ecclesiam; sic præcise ob magnum numerum Prælatorum Concilia Lateranensia ex plerisque Episcopis, & Abatibus Italis conflata minime nobis licet præferre Nicænis, Constantinopolitanis, aliisque.

§. CXXIII.

Sed ab ipsorum conditione.

Sed Oecumenicitas desumitur a convenientium conditione; sic œcumenica totius Ecclesiæ sunt Concilia in Oriente habita, licet ex Orientalibus potissimum fuerint composita,

quod pauci Occidentales *sua conditione* sufficienter repræsentaverint Ecclesiam Occidentis; solebant enim Conciliis Generalibus, ut observavimus (a), præmitti Synodi Provinciales, aut nationales, & ex iis Synodis cum authentico iudicio, & testimonio domi manentium mitti, qui ad Concilia Generalia accedebant; unde in illis paucis loquebantur universi absentes etiam, nec deerat quidquam ad iudicii, & testimonii œcumenicitatem.

(a) *Supra* §. CXVIII.

§. CXXIV.

Quæ suppletur aliis argumentis.

Quod si contigisset, eos qui residebant in Conciliis, non habuisse speciale mandatum absentium, vel abfuisse quandam spectabilem Ecclesiam; subinde non præjudicabatur Oecumenicitati Concilii, idque toties, quoties fides absentium erat manifesta per eos, qui erant præsentés. Fides vero absentium toties erat manifesta per præsentés, quoties præsentium, & absentium erat manifesta & fidei professio, & illorum communio, quæ non dabatur, nisi inter eos qui eodem fidei spiritu animabantur. Unde meo iudicio Patres Concilii Constantinopolitani I. vocarunt suum Concilium Generale, licet ei nullus adfuerit ex Occidente, eo quod fuisset manifesta communio Orientales inter et Occidentales, manifeste-

nifesta Occidentalium fides de dogmate asserto ab Orientalibus; hinc Occidentales iudicium Orientalium, uti Generale, statim colaudarunt.

* Non præstant obsequium Ecclesiæ Vindices Romanarum prætensionum, dum cæci impetunt Concilia, ita ut si ictus non aberrarent, rueret totum sacrum systema. Sunt vero tot ictus reprehensibiles, quot insubstantia incaute sparguntur principia de natura, & proprietatibus Conciliorum. Exhibet nobis exemplum P. Zacharias *part. 2. del. suo Anti-Febronio lib. 4. cap. 3. §. 13.* ubi postquam de Concilio Basileensi insigni immoderatione ita scripsisset: “ Non negatur, quod hoc Concilium *in signi*
 „ *audacia*, & *impostura* explicuerit decreta
 „ Constantiensia etiam de auctoritate Synodo-
 „ rum Generalium supra Pontifices certos, &
 „ indubitatos; “ ut derogaret illius Concilii auctoritati, ita fodit aliis universim Conciliis cuniculos: “ Sed plura essent demonstranda;
 1. Quod illud Concilium fuerit Generale omnium Patriarchatum, & non Generale solius Patriarchatus Occidentalis, & id ego dico, non quod Generale non illud credam, sed quod tale dubium proposuerit Cardinalis Cusanus *lib. 2. cap. 20.* 2. esset quoque secundum ideas Cusani demonstrandum, quod fuerit Generale etiam huius solius Patriarchatus, quando fecit illa decreta; 3. quod illa decreta fuerint legitime promulgata; 4. quod fuerint ab Eugenio IV. confirmata. Ita non Cusanus duntaxat, sed ex Cusano etiam Zacharias, alias si Cusani doctrinam non probabat, cur illam opponebat Adversario? Anti-Febronius Zachariæ editus fuit Pefauri in statu Pontificio. Zachariæ applauserunt

runt Zelatores incrementorum Pontificiorum. Jam incauti exigant ad conditiones ipsius Concilia, quæ venerantur Generalia, & deprehendent laqueos, quibus irretiuntur.

§. CXXV.

Non sunt excludendi, quorum causa agitur.

Porro cum auctoritas Ecclesiæ exerceatur per doctrinæ sermonem; Conciliis adesse eos oportet, quorum causa agitur, ut Ecclesia scilicet ignorantes instruat, inobedientes corripiat, ac nonnisi pertinaces a suo corpore anathemate præscindat. Id semper servavit Ecclesia; sic in Concilio Nicæno I. vocavit, admisit cum sua corona Philosophorum, audiuit, & nonnisi convictum, & pertinacem damnavit Arium; sic in Ephesino Nestorium, in Chalcedonensi Eutychen, vocatos, auditos, admonitos damnavit, ut loquuntur Acta Conciliorum.

* Vid. infra §. CXXVII.

§. CXXVI.

Sunt vero arcendi non necessarii.

Procul abesse a Conciliis jubebantur, quos adesse nulla necessitas postulabat; unde Theodosius, & Valentinianus in laud. Sacra ad Synodum Ephesinam significabant, jussu esse Candidianum adire Synodum, “ut Monachos, & Seculares, qui hujus spectaculi causa vel eo nunc confluxerunt, vel im-

poste-

„ posterum confluent, ab eadem illa Civitate
 „ modis omnibus submoveat : quandoquidem
 „ non licet, illos qui omnino necessarii non
 „ sunt ad sacrorum dogmatum examen, tu-
 „ multus excitare, & iis quæ cum tranqui-
 „ litate a vestra Sanctitate constitui, defini-
 „ rique debent, obstaculum aliquod afferre.“

* Similiter non necessarii exclusi sunt chal-
 cedone, ut colligimus ex Sacra Pulcheriæ Au-
 gustæ ad Strategum apud Labbé tom. IV.
 pag. 70.

C A P U T VIII.

DE FORMA JUDICII CONCILIORUM.

§. CXXVII.

Partes Judicii.

Constituitur judicium ex judice, actore, &
 reo, quos & Conciliis adesse necesse est.
 Sed sicuti in aliis judiciis, sic in Conciliis,
 actor suppletur publica voce, & fama; reus
 non confessus, aut non convictus non dam-
 natur; verum supplet confessionem contuma-
 cia judicio se sistere non volentis.

* Hinc caute agendum cum adversariis,
 ne ipsorum absentiam causent effectum, non
 contumaciæ, sed alterius causæ. Verum quan-
 do Ecclesia contra hæreticos procedit, duo agit,

vindicat scilicet doctrinam Ecclesiæ & coercet temeritatem hæreticorum; unde si contingeret irregularitas quædam in processu contra personas, illa non præjudicaret definitionibus, quas ederet ad vindicandam doctrinam.

§. CXXVIII.

Rei non adsunt, ut Judices.

Quemadmodum in nullo Tribunali, ita neque in Conciliis sedent, ut Judices, ii de quorum reitate quæritur. Id confirmant Acta Chalcedonensia. Commiserat Leo Papa suis Legatis, “ut Dioscorus non sedeat in Concilio, sed audiendus intromittatur.” Quod quum Paschasius Legatus Romanus se in mandatis habere exposuisset, Judices, & Commissarii Imperiales dixerunt: “Quid enim specialiter objicitur Dioscoro Reverendissimo Episcopo?” Vicarii Romani insistebant: “Necesse est judicii sui eum dare rationem. Non patimur tantam injuriam nec vobis fieri, nec nobis, ut iste sedeat, qui judicandus advenit.” Tandem post plures altercationes interlocuti Gloriosissimi Judices dixerunt ut Dioscorus *in medio sederet*, ita ut reo similis magis, quam *judici* haberetur.

§. CXXIX.

Sedent, ut Judices, qui jam in causa Judicarunt.

Recte sedent, ut Judices, qui in causa, de qua quæritur, antea suum judicium dederunt.

runt. Sic Hierosolymis *Act. XV.* in causa Antiochena inde missi Paulus, & Barnabas in Petri sententiam locuti sunt. Affidebant Nicæno I. Alexander Episcopus Alexandrinus, & Ofius Episcopus Cordubæ, etsi uterque antea in causa iudicium dixerit Alexandriæ. Affidebant Ephesino Cyrillus Episcopus Alexandrinus, & Cælestinus Papa per suos Legatos, licet uterque in suis, Synodis prædamnaverit Nestorium. Præfedit Chalcedonenfi Leo Papa per Legatos in causa Eutychetis, quem sæpe antea damnaverat. Profecto non est insolitum, ut iudices primæ instantiæ sedeant cum aliis iudicibus in secunda instantia.

§. CXXX.

Episcopi sunt Iudices.

Episcopi sunt Iudices in Concilis. Nam est Ecclesiæ auctoritas penes omnes Pastores, ut alibi (a) differuimus. Igitur omnes ex ea auctoritate procedunt in Conciliis, omnes sunt Iudices. Id constanti praxi Ecclesiæ docemur. Hierosolymis *Act. XV.* Petrus quidem primus dixit suum iudicium, & iudicavit *indefinite*, non esse *imponendum jugum legis super cervices discipulorum* (b); attamen illud iudicium, nec ultimum, nec irreformabile, habitum est; etenim iudicavit deinde Jacobus: *Ego iudico &c.* & limitavit Petri sententiam,

& conditionis Episcoporum, qui ex remotissimis terris debuerunt Tridentum convenire: se jam quinque mensibus Tridenti substituisse ea in persuasione, peræque illi Synodo applicandum esse, atque Hierosolymitanæ ab Apostolis celebratæ, illud *Act. XV. 28. Visum est Spiritui Sancto, & nobis* “ quod si aliter credidisset, se tam longo, ac difficili itinere Segnia non fuisset venturum, & si aliter esset, magnum omnino esse ausum illius Conventus, qui humano, eoque fallibili iudicio judicans audet a corpore Ecclesiæ abscindere eos, quos putat hæreticos, in eosque vibrare anathematismos speciosa quadam auctoritate.

§. CXXXI.

Frui debent libertate.

Episcopi debent frui res fidei, & morum examinandi, & decidendi libertate. Id intelligimus ex forma Concilii Hierosolymitani *Act. XV.* In eo Concilio commendatur multa Apostolorum, & Seniorum sollicitudo: “ Cum „ autem *magna conquisitio* fieret “ (a), quæ manifesto innuit inquirentium libertatem; sollicitudo enim non patitur consilii, examinis, suffragii impedimenta. Petrus usus est sua libertate, uti conjicimus ex verbis: “ Surgens „ Petrus dixit ad eos &c. “ (b). Ad Petri sententiam confirmandam de suis progressibus apud gentes libere locuti sunt Barnabas, & Paulus: “ *Tacuit* autem omnis multitudo; & „ *audiebat* &c. “ (c); *tacuit*, ne impediret loquentes, *audiebat*, ut de narratorum pondere arbi-

Cardinale de Lotharingia, quod non caruit sua Crisi, si fides sit adhibenda Sarpio. Ceterum Conciliorum libertatis Vindices esse Principes Civiles, supra §. CVI. diximus.

§. CXXXIII.

Apostolorum Concilio adstitit Spiritus S.

Apostoli, & Seniores congregati Hierosolymis *Act. XV.* crediderunt, sibi adstiteri Spiritum Sanctum; ea enim fide pronunciarunt suam definitionem his formalibus: “ Visum est Spiritui Sancto, & nobis &c. ” (a); dixerunt: *Visum est Spiritui Sancto*: igitur illud iudicium Spiritus S. crediderunt. Dixerunt item: *Visum est - - - nobis*: igitur illud iudicium etiam suum agnoverunt. Suum itaque, & Spiritus Sancti, quia Spiritus Sanctus per ipsos, tanquam viva organa, locutus est.

(a) *ψ. 28*:

§. CXXXIV.

Similiter sibi adstiteri, crediderunt Concilia.

Exemplo Apostolorum Patres in Conciliis semper crediderunt, sibi adesse Spiritum S. Sic Arelatenses in sua Synodica (a) ad Silvestrum: “ Placuit ergo, ajunt, *præsente Spiritu Sancto &c.* ” Patres Concilii CP. III. in sua (b) Synodica ad Agathonem: “ Sic nos, ajunt, *Sancto Spiritu illustrati - - - infesta dogmata impietatis depulimus - - & cor-* ” de

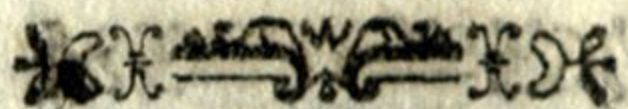
„ de nos & lingua & manu convenientes,
 „ omnis erroris expertem, certamque nec fal-
 „ lentem definitionem *vivifici Spiritus* ope, e-
 „ didimus; “ & per Oratorem in *Serm. Accla-*
matorio ad Pogonatum: “ Sed *audenter* dici-
 „ mus, *tanquam per organa Spiritus* per nos - - -
 „ quod excisum erat, retexuisti. “ Patres
 Concilii Nicæni II. (c) fundamentum suæ de-
 finitionis in eo reponunt: “ Christus despon-
 „ fata sibi sancta sua Catholica Ecclesia - - -
 „ hanc se conservaturum promisit, sanctisque
 „ discipulis suis asseverabat dicens: *Vobiscum*
 „ *sum omnibus diebus.* Hanc autem repromif-
 „ sionem, non solum illis donavit, *sed etiam*
 „ *nobis,* qui per eos credidimus in nomine
 „ ipsius &c “ qua promissione fundamenti lo-
 co posita procedunt ad definitionem: “ *Propter*
 „ *quod Dominus Deus noster - - - nos Sacerdo-*
 „ *tii Principes beneficio suo undique convo-*
 „ *cavit,* quatenus Deifica Catholicæ Eccle-
 „ siæ traditio *communi decreto* recipiat firmita-
 „ tem. “

(a) *Apud Labbé tom. I. pag. 1426.* (b) *Act.*
XVIII. apud Labbé tom. VI. (c) *Act.*
VII. Conc. Nic. Ibid. tom. VII.

§. CXXXV.

Idem professi sunt Rom. Pontifices.

Idem professi sunt Romani Pontifices.
 Hinc eo argumento Patres Ephesinos confir-
 mabat Cælestinus in sua *Epist.* (a) *ad Synodum:*
 „ Spi-

„ Spiritus Sancti testatur *præsentiam* congrega-
 „ tio Sacerdotum. Verum est enim ; quod
 „ legimus, quia nec potest veritas mentiri,
 „ cujus in Evangelio ista sententia est : *Ubi*
 „ *duo, aut tres congregati fuerunt in nomine meo:*
 „ *ibi & ego sum in medio eorum.* Quod cum
 „ ita sit, si nec huic tam brevi numero Spi-
 „ ritus Sanctus deest : *quanto magis eum nunc*
 „ *interesse credimus,* quando in unum conve-
 „ nit tanta turba Sanctorum, Sanctum nam-
 „ que est pro debita sibi veneratione Conci-
 „ lium, *in quo utique nunc Apostolorum fre-*
 „ *quentissimæ illius, quam legimus, Congre-*
 „ *gationis aspicienda reverentia est.* Nunquam
 „ his defuit Magister, quem receperant præ-
 „ dicandum, adfuit his semper Dominus, &
 „ Magister, sed nec docentes a suo Doctore
 „ deserti sunt unquam &c.“ Eodem argumen-
 „ to opposuit se contra novæ Synodi celebratio-
 „ nem S. Leo *Epist. (b) ad Leonem Aug* dum
 „ affirmat, in Concilio Chalcedonenfi “ per Spi-
 „ ritum Sanctum congregato tam plenis, at-
 „ que perfectis definitionibus cuncta firmata
 „ esse, ut nihil ei regulæ, *quæ ex divina in-*
 „ *spiratione prolata est,* addi possit aut minui.“

(a) *Act. II. Conc. Ephes. apud Labbé tom. III.*
pag. 614. (b) 115.

§. CXXXVI.

Decreta igitur Conciliorum sunt Oracula Spiritus Sancti.

Definitiones igitur, & decreta Conciliorum statim atque edita sunt, cœlestis Oraculi vim habent. Id intelligimus ex sæpe laudato Concilio Hierosolymitano *Act. XV.*, in quo statim atque Patres acceſſerunt iudicio Jacobi, controversiamque definiverunt, cogitaverunt de definitionis executione, decreverunt, rescribere per Paulum, & Barnabam, ipsisque adjungere Judam, & Silam, viros primos in fratribus, “qui & ipsi vobis verbis referrent eadem” (a), quæ scilicet scripto continebantur. Uti decretum fuit, ita & effectum est. Missi Apostolici, & Synodales descenderunt Antiochiam, & congregatæ multitudini tradiderunt Epistolam (b), quam legerunt Antiocheni, & de definitione, tanquam de Oraculo divino consolati sunt: “quam cum legissent, gavisi sunt super consolatione,” inquit Sacer (c) Historicus. Eo exemplo decreta ceterorum Conciliorum suscepta sunt, tanquam oracula S. Spiritus.

(a) *ψ. 27.* (b) *ψ. 30.* (c) *ψ. 31.* Adde *ψ. 41.*
item *cap. XVI. ψ. 4.*

C A P U T IX.

DE PONTIFICIS JURE CONFIRMANDI
CONCILIA.

§. CXXXVII.

Unde non indigent confirmatione Papali.

Unde consequitur definitiones, & decreta Conciliorum non indigere Summi Pontificis confirmatione. Profecto Concilia Apostolorum non confirmavit B. Petrus, neque ejus Successores confirmarunt notanter octo prima Concilia Generalia.

§. CXXXVIII.

Non fuit confirmatum Nicænum I.

Concilium Nicænum I. non fuit confirmatum. Extat quidem *Synodica* (a) illius Concilii ad Silvestrum Papam, quam primum edidit Surius ex vetusto libro Bibliothecæ Conventus Patrum Dominicanorum Colonienfis, & quæ reperitur etiam in antiquis Codicibus MSS. Cresconianæ Collectionis, qua Patres petunt, ut quicquid constituimus, „precamur vestri oris consortio confirmetur.“ Verum Eru-
diti passim, uno quasi consensu, eam tanquam supposititiam rejiciunt, & Labbæus in margine illi apponit hanc notam: „Stylus arguit suppo-
sitio-

„fitionem cum temporis nota.“ Ejusdem farinae est Rescriptum Silvestri ad Synodum, cui ibidem Labbæus apponit hanc notam: “Nec „fincerius est hoc responsum, quod commen- „titium, & mendosissimum *vere* dixeris, & „non tantum *fere*, ut ait Binius.“ Suppositio- nem utriusque illius Epistolæ adstruit Riche- rius (b), & observat, Dionysium Exiguum notasse quidem hujus Synodi acta omnia fuisse Romam missa, sed una monet, *aliud esse dicere*, ut ait Dionysius, *omnia acta Synodi Romam ab- solute, & simpliciter missa, & asserere conditio- naliter fuisse illuc missa*, ut a Silvestro proba- rentur, atque ita confirmarentur, ut robur, & vis illorum omnino ab ejusmodi acceptione, & confirmatione haberetur, prout illa fictitia monumenta indicant; sed ideo Romam acta il- la missa fuerunt, ut Episcopus Romanus more aliorum sese illorum observationi, atque exe- cutioni conformaret.

(a) *Apud Labbé tom. II. (b) Lib. I. Hist. Conc. cap. 2. num. 6.*

§. CXXXIX.

Non Constantinopolitanum I.

Extat Synodica Concilii CP. I., quam su- pra (a) laudavimus, & ex qua arguunt non- nulli, illos Patres a Damaso petiisse Synodi confirmationem. Sed ibidem observavimus, Patres scripsisse illam Synodicam ad se purgan- dos a querelis, quas contra se detulerunt ad

Theodosium Occidentales. Profecto ipsa Synodica est nobis argumento, quod Orientales sui Concilii confirmationem a Damaso non petiverint; 1. eo quod non fuerit scripta ad solum Damasum; sed ad Synodum Romanam, ut apparet ex ejus (b) inscriptione: 2. quod Synodo illi Romanæ minime detulerint tantam auctoritatem, ut voluerint sui Concilii vigorem pendere ab illius judicio, quin illum vigorem jam habere satis significaverint, dum suum *libellum fidei*, seu fidei professionem, vocant *libellum Synodi Universalis* (c): 3. quod insuper a se constitutis petierint quidem ab Occidentalibus consensum, & approbationem, non qua ipsorum definitio firmaretur; sed qua tanquam legitima, & canonica laudaretur, & debito fidei obsequio reciperetur; sic enim agebant in *laud. Synodica*: “Quibus rebus, tanquam legitime, & secundum Ecclesiæ canones a nobis constitutis, obsecramus vestram Reverentiam, ut *congratuletur* &c.” Congratulari solemus de bono perfecto. Perfectam igitur judicarunt suam definitionem, nec ejus firmitatem suspenderunt ab Occidentalium auctoritate, & confirmatione.

(a) §. LV. & LX. (b) Inscríbítur: “E-
 „ pistola Episcoporum qui Constantinopoli con-
 „ venerunt, Dominis honoratissimis, & cum
 „ primis Reverendissimis fratribus, ac colle-
 „ gis, Damaso, Ambrosio, Brittoni, Vale-
 „ riano, Acholio, vel Ascholio, Anemio,
 „ Basilio, & ceteris Sanctis in magna Urbe
 Roma

„ Roma convocatis Sanctum Concilium Or-
 „ thodoxorum Episcoporum in ampla Urbe
 „ Constantinopoli congregatum in Domino fa-
 „ lutem. “ Spirat eminentiam præ Occiden-
 talibus.

(c) Sunt verba *ibid.* “ Quæ igitur ad fidem
 „ attinent, quam aperte prædicamus, in sum-
 „ ma sunt hujusmodi, de quibus amplius ani-
 „ mis vestris satisfacere poteritis, si *tomum* Sy-
 „ nodi Antiochenæ, & *eum* qui superiori anno
 „ Constantinopoli a Synodo Universalis est edi-
 „ tus, inspicere dignamini. “ Observa solum
 fidei definitionem fuisse missam Occidentalibus.

* Baronius apud Binium *tom. III. Concil.*
 profert ex *libello Photii de 7. Synodis* verba:
 „ Quibus haud multo post Damasus Episcopus
 „ Romæ eadem *confirmans*, atque idem sen-
 „ tiens accessit. “ Sed hæc non aliud signifi-
 cant, quam Damasum ad Concilium accessisse,
 quemadmodum accedunt Conciliorum definitio-
 nibus Episcopi, qui iisdem non interfuerunt,
 tacito scilicet consensu, suscipiendo, veneran-
 do, exequendo, quæ definita sunt. Vid. quæ
 diximus *supra* §. CXXIV.

§. CXL.

Non Ephesinum.

Patres Ephesini scripserunt quidem *Syno-
 dicam* (a) ad Cælestinum, in eaque, necesse
 est, ajunt, “ ut omnia, quæ consecuta sunt,
 „ Sanctitati tuæ significantur; “ sed non ut ro-
 bur adderet definitis; sed ut eadem cognosce-
 ret duntaxat, executionique mandaret, unde
 addunt: “ Ut autem omnia, quæ gesta sunt,

„ *clare cognoscas*, etiam commentarios misimus,
 „ & Synodi subscriptiones. “ Nec verbum
 legitur, quo petiissent Synodi confirmationem.

(a) *Act. V.* apud Labbé *tom. III. pag. 659.*

§. CXLI.

*Chalcedonense petiit confirmationem solius
 Can. XXVIII.*

Patres Concilii Constantinopolitani I. decreverant *can. III.*, ut “ Constantinopolitanus
 „ Episcopus habeat prioris honoris partes post
 „ Romanum Episcopum eo quod sit ipsa no-
 „ va Roma. “ Chalcedonenses eandem præ-
 rogativam Episcopi CP. *Act. XV.* absentibus
 Legatis Romanis *can. XXVIII.* confirmarunt,
 & cum *Act. XVI.* relegeretur, Romani con-
 tradixerunt, tanquam canoni adversanti Nicæ-
 nis canonibus, & quum vidissent, se contra-
 dicendo nihil proficere, postularunt, ut *sua*
contradictio gestis inhæreat, & protestati sunt,
 se ad Papam relatu-ros. Chalcedonenses itaque
 scripserunt *Synodicam* (a) ad Leonem, in ea-
 que retulerunt Pontifici, quæ ad fidem, fi-
 dei-que causam, & Dioscori depositionem per-
 tinebant, & uti insipientibus patet, eorum
 nullam confirmationem petiverunt, quod in iis
 definiendis Leonem in ipsius Epistola ad Sy-
 nodum prælucentem, “ ut membris caput præ-
 „ fidentem, ac spiritu præsentem, ac pene in
 „ suis Legatis visum “ habuissent. Retulerunt
 dein-

deinde, quæ de prærogativa Episcopi CP. stabiliverunt *can. XXVIII.*, & eorum duntaxat ratihabitionem, confirmationemque petiverunt, eo quod ipsius Legati repugnaverint: “Qui enim locum, inquiebant, vestræ Sanctitatis obtinent - - - his ita constitutis vehementer resistere *tentarunt* - - - Rogamus igitur & tuis decretis nostrum honora iudicium.” Iudicio igitur Patrum Chalcedonensium, quæ communi consensu decreta fuerunt, Pontificis novo non indiguerunt consensu, decreto, & confirmatione.

(a) *Apud Labbé tom. IV. & post Leonis Epist. 77.*

§. CXLII.

Quod non obest principiis stabilitis.

Neque inferas, vel ita consequi, Romanum Pontificem habere auctoritatem confirmandorum Conciliorum, quum absque ipsius auctoritate canones non valeant, immo ab ipso ex *Beati Petri auctoritate cassentur*. Nam subinde, uti & hic in casu, Conciliis deest Oecumenicitas ob dissensum etiam paucorum, & licet dissentire, quoties Concilia canonice non procedunt. Canonice agunt Concilia, dum, exigente necessitate, vel gravi Ecclesiæ utilitate, vindicant fidem, morumque disciplinam, & promonent Ecclesiæ unitatem. Orientales *can. XXVIII.* Chalcedonensi non providebant fi-

dei, non reformationi morum, non schismati, sed infrangebant non pridem stabilitum Nicænum *canonem VI.*; immo & Constantinopolitanum *canonem II.*; contra illum canonem elevantes Constantinopolitanum supra Alexandrinum, Antiochenum Episcopos; contra istum vero extendentes ipsius jurisdictionem extra Thraciam per Asiæ, & Ponti Diœceses, eo motivo, ut augerent splendorem Episcopi CP., & indulgerent Principi id expetenti. Licuit igitur in eo puncto refragari Chalcedonensibus, censuit Leo, sibi esse refragandum, quod, utpote Primas Ecclesiæ, esset Vindex Canonum, neque intelligeret, adesse causam derogandi iisdem. Canon igitur Chalcedonensis non ideo caruit suo effectû, quod Concilio Generali defuisset auctoritas decernendi, quod decerni canonice poterat; sed quod Concilio Chalcedonensi in puncto Canonis defuerit Oecumenicitas tum ob dissensum expressum Occidentalium, tum fors ob causæ legitimæ defectum. Hinc Occidentalium postulabant consensum.

* Collige ex hoc facto Ecclesiæ Romanæ olim studium inviolabilis custodiæ Canonum. Canoni XXVIII. Chalcedonensi immutabiliter se opposuit S. Leo, ut patet ex ipsius *Epistolis* 78. 80. 81. 84. 87. 101. Edit. Quenellii, cujus constantia victus Anatolius Episcopus CP. a jure illius canonis videtur abstinuisse, uti colligimus ex ipsius *Epist. ad Leonem Papam post Leonis Epist. 105.* Illi prærogativæ Constantinopolitanorum se opposuerunt etiam alii Pontifices ex zelo disciplinæ, uti potius arbitror;

tror; sed se opposuerunt etiam fors ex consilio politico; intelligebant enim, esse quidem de jure divino Primatum in Ecclesia; attamen æque de jure divino illum non esse penes Romanos Episcopos; consequenter intelligebant, a gradu secundo proxime ascendi ad primum, posseque Episcopo Græco suboriri appetitum Primatus cum exclusione Episcopi Romani. Illa tandem prærogativa Patriarchæ CP. agnita est a Latinis *can. V. Concilii Lateranensis IV.* sub Innocentio III. quando, spectatis decrementis Græcorum, & incrementis Romanorum ipsis nihil restabat timendum.

§. CXLIII.

Sicuti nec consequens Confirmatio Leonis.

Confirmavit quidem S. Leo Synodum Chalcedonensem quoad fidei definitionem; attamen id non est factum propterea, quod Concilia *absolute* indigerent Papali confirmatione; sed quod propter novi casus emergentiam expediret novus consensus Leonis Synodo Chalcedonensi. Nam Anatolius, ardens ira in Leonem, ceu auctorem, a quo fuit impedita sua exaltatio supra Patriarchas Orientis, non solum Epistolam Leonis ad se datam, qua suam arrogantiam reprehendebat, suppressit; sed insuper occultis technis in eum insurrexit, primo clam, dein palam spargendo, quod Synodum Chalcedonensem respueret. Cui particuloso rumori, ut mature obviam iret Marcianus Imp., petiit (a), ut Leo publicis literis Synodum

confirmaret; quod fecit Leo *Epist.* (b) *ad Episcopos*, qui in *Synodo Chalcedonensi* congregati fuerant, in qua, “Ne ergo, ait, per malignos
 „ *Interpretes* dubitabile videatur, utrum quæ
 „ in *Synodo Chalcedonensi* per *unanimitatem*
 „ *vestram de fide* statuta sunt, approbem, hæc
 „ ad omnes fratres & coepiscopos nostros, qui
 „ prædicto Concilio interfuerunt, scripta di-
 „ rexi, quæ Gloriosissimus & Clementissimus
 „ Princeps, sicut poposcit, in notitiam ve-
 „ stram mittere pro Catholicæ fidei amore di-
 „ gnabitur, ut & fraterna universitas & om-
 „ nium fidelium corda cognoscant, me non
 „ solum per fratres, qui vicem meam executi
 „ sunt, sed etiam per approbationem gestorum
 „ Synodaliū, propriam vobiscum iniisse sen-
 „ tentiam: in sola videlicet causa fidei &c.”
 Igitur si malignorum Interpretum non fuisset os
 claudendum: si de suo consensu non fuisset du-
 bitatum: si Imperator non poposcisset; Leo
 non declarasset illa Epistola suum consensum.
 Igitur teste Leone, Synodis non est *absolute*
 necessaria confirmatio Papalis.

(a) *Epist. post Leonis Epist.* 88. (b) 87.

* Inquies, quod ædificas, ruit: Igitur ru-
 mor, quod Leo non probaverit Synodum etiam
 quoad res fidei, potuit derogare Synodi aucto-
 ritati: ergo iudicatum est, a Pontificis con-
 sensu pendere Synodi auctoritatem. 2. Leo
 probabat Synodum notanter quoad *solam cau-*
sam fidei: ergo ruit tota disciplina statuta ab
 illa Synodo ob defectum solius consensus Pon-
 tifi-

tificii. Verum non perspicis, unam esse fidem, unamque fidei professionem in Ecclesia; proinde posse vel unum Episcopum quemcumque derogare auctoritati cujuslibet Synodi, si eidem liceat, salva communione, & gradu, Synodo refragari; quanto magis fuisset derogatum auctoritati Synodi Chalcedonensis, si ejus definitio adeo non fuisset Universalis, neque una, ut impune, servato gradu, ei refragaretur Primas Ecclesiæ, qui centrum est unitatis; hinc fuit necesse, ipsum obsequi definitionibus, declarare suum consensum, id exigente & Synodi auctoritate & fidei unitate. 2. Declaravit se Leo quoad solam fidei causam ex multiplici ratione; primum quod tantum poposcisset Imperator, & exegisset hæresis Eutychiana, propter quam habita fuit Synodus, & nihil amplius; deinde ne similiter approbando canones disciplinæ cogeretur approbare *can. XXVIII.*, quem non patiebatur, vel illum reprobando publica Epistola approbatis reliquis exulceraret magis Anatolium, offenderet item Imperatorem, qui eum honorem Episcopo suæ Urbis expetebat. Profecto pertinebat ad disciplinam depositio Dioscori; quis tamen dixerit, eam fuisse reprobata a Leone, eo quod se pro sola fidei causa declaraverit?

§. CXLIV.

Confirmatoria Synodi V. aliis est supposititia.

Extat apud Collectores Conciliorum, apud Labbé (a) in fragmentis ad V. Synodum Epistola Decretalis Vigilii Papæ pro confirmatione Synodi V. Eandem refert Harduinus (b), & in margine ad ipsam notat: „supposititiam esse
„ se

„ se hanc Epistolam probari a Joanne Garnerio
 „ Soc. Jesu in notis ad Breviarium Liberati.“

(a) Tom. V. pag. 595. ex MS. Codice Bibliothecæ Regiæ. (b) Tom. III. Col. 213.

§. CXLV.

Aliis authentica.

Eandem esse authenticam, affirmat Natalis Alexander (a). Scribit, ipsam fuisse a Dno. Petro de Marca in lucem editam ex Regia Bibliotheca; fuisse vero exscriptam ex MS. quod jam ab anno 753. servabatur in veteri Bibliotheca Ecclesiæ Romanæ; a Leone Cinnomo homine græco anno 1276., & ab eodem repositam in Bibliotheca Imperiali Græcorum cum aliis pluribus, & præsertim Actis Synodi V., quibus subjecta fuit.

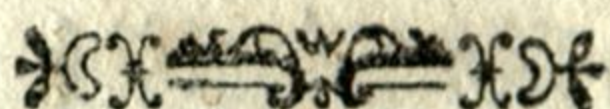
(a) In Synopsi Hist. Eccl. Sec. IV. cap. 2. art. 9.

§. CXLVI.

Non obstat.

Demus, esse authenticam, non præjudicat principiis positis. Nam in casu Synodi V. occurrebant singulares circumstantiæ, quæ postulabant illam Vigili Decretalem. Fuit enim Synodus V. celebrata, renitente Papa. Ipsius contradictio non fuit irreprehensibilis, attamen neque extremis remediis corrigenda, quod bona fide restitisset; neque toleranda, quod schif-

schisma induceret. Oportuit igitur Pontificem instrui, recognoscere errorem, præstare consensum Synodo, quem subtrahendo schisma inducebat, dare communionem Patribus, qui illam celebraverant, quod præstitit sua Decretali. Istud consilium illius Decretalis ex ipsa intelligitur; in ea enim data *ad Eutychium*, & *præjacentem Synodum* Vigilius minime confirmat Synodum V., aut dat robur definitis; sed recepit duntaxat ejusdem definitionem profitendo, quod Synodus definivit: “ Unde condemnamus, & anathematizamus - - - Theodorum olim Mopsvestiæ Episcopum, & impia ejus scripta, - - - Epistolam ad Marim Persam hæreticum, quæ ab Iba scripta dicitur - - - & quæcumque impie Theodoretus scripsit; “ & declaravit, se communionem habere cum iis, qui eam Synodum, vel celebraverunt, vel probabant: “ Quoscumque vero, qui rectam fidem servantes - - - memorata Tria Capitula condemnaverunt, vel etiam condemnant, fratres, & sacerdotes esse definimus; “ tum retractavit omnem suam contradictionem, qua illi Synodo restitit: “ Quæ vero aut *a me*, aut ab aliis ad defensionem prædictorum Trium Capitulorum facta sunt, præsentis hujus Scripti definitione evacuamus.” Ita Vigilius. Igitur Constantinopolitani, si authentica est illa Epistola, schisma tolli solum expetiverunt, & sua declaratione, & reditu ad sanam mentem sustulit Pontifex.

§. CXLVII.

Non obstat petitio Synodi VI.

Patres Synodi CP. III. in sua *Synodica ad Agathonem* scribebant: “ Orthodoxæ autem fi-
 „ dei splendendam lucem vobiscum clare prædi-
 „ cavimus: quam *ut iterum* per honorabilia
 „ vestra Rescripta *confirmetis*, vestram oramus
 „ paternam Sanctitatem. “ Verum recollige,
 quæ supra (a) ex eadem Synodica laudavimus.
 In eadem pagina sibi contradixisse illos Patres,
 non assentior. Ibidem laudarunt suam defini-
 tionem irrefragabilem, certam, & tanquam ora-
 culum Spiritus Sancti: igitur petiverunt solum
novum testimonium observantiæ, executionis, uti
 innuunt verba: *Ut iterum - - - confirmetis*, in-
 timandæ per Rescripta Ecclesiis Occidentis, uti
 postea petiverunt Patres Concilii CP. IV. (b)

(a) §. CXXXIV. (b) *Infra* §. CLI.

§. CXLVIII.

Non suffragium Imperatoris.

Iidem Patres supplicarunt etiam Imperato-
 ri, ut, mortuo interea Agathone, scriberet ad
 ejus Successorem Leonem II., ut ex Diva (a)
 Constantini ad eundem intelligimus: “ Omnes
 „ vero *scriptis* precibus Serenitatem nostram
 „ communiter precati sunt; ut *eos* ad vestram
 „ Beatitudinem mitteremus, “ Legatos scilicet.
 Sed causa supplicandi fuit, quod timuerint, ne
 Maca-

Macarius Episcopus Antiochenus, quem cum ejus hæreseos sociis Pontificali habitu nudaverant, Leoni novo Pontifici imponderent, seque illegitime damnatos persuaderent; sicque Pontifex male informatus decretorum executioni impedimenta poneret, pacem turbaret, quæ erat restituta. Id consilii intelligimus ex *laud. Diva* Imperatoris, qua Pontifici significat seriem Actorum, condemnationem Macarii, & sociorum, quorum causam permittit quidem ipsius judicio; sed etiam significat, se definitioni subscripsisse, eamque suis Edictis sancivisse. Jam quorsum hæc scribebat Imperator; nisi ut auctoritate sua Pontificem de Actorum legitimitate edoceret, & ab aliquid innovando deterreret? Similem Constantinus misit per Legatos *Divinam Jussionem* (b) ad Synodum Romanam, qua non robur definitis petebat, sed significabat, se Concilii definitioni subscripsisse, & illam per pia Edicta sua comprobavisse; proinde innuebat, se velle observantiam, & executionem.

(a) *Missa per Legatos Romam apud Labbé tom VI. p. 1100.* (b) *Ibid. p. 1104.*

§. CXLIX.

Non Relatio Leonis.

Ad Synodicam Patrum, & Divam Imperatoris Leo II. dedit *Relationem* (a) ad eundem confirmatoriam Synodi VI., quæ adeo non obest, ut confirmet potius hætenus dicta. Nam
Ponti-

„ stolicæ Sedis Legati narrauerant , scriptis
 „ consonantibus convenire reperimus &c. “
 Sed illud examen non nocet auctoritati Con-
 ciliarum. Certe quum Hispani non interfuis-
 sent Occidentali Synodo sub Agathone habitæ,
 & præmissæ illi Concilio VI., neque fuissent
 vocati ad ipsum Concilium VI.; Leo II., de
 quo loquimur, ad Hispanos scripsit Epistolam,
simul definitionem Sanctæ fidei, & acclamatio-
nes mittit; acta quoque totius Concilii directu-
rus, si ipsis delectarentur; Quæ cum recepissent,
 sub Leonis Successore Benedicto II. placuit ce-
 lebrare totius Hispaniæ Concilium Generale, To-
 letanum XIV., in quo decretum est: “ Gesta
 „ synodalia, & cum gestis quoque Leonis an-
 „ tiquæ Romæ Pontificis invitatoria Epistolaris
 „ gratiæ consulta suscepimus; qua Epistola Præ-
 „ sules Hispaniæ invitati erant, ut prædicta
 „ Synodalia instituta nostri vigoris manerent
 „ auctoritate suffulta; “ ast nonnisi “ post-
 „ quam, ut ajunt, Synodica iterum examinatione
 „ decocta, vel communi Conciliarum omnium
 „ iudicio fuerint comprobata. “ Vid. Ill. Bos-
 suet *Defens. Declar. Cleri Gallic. part. 3. lib. 7.*
cap. 29. Jam examen Hispanorum non deroga-
 vit auctoritati Synodi VI., nec eidem addidit
 robur ipsorum confirmatio; similiter igitur ne-
 que Leonis II.

Sed inquires: hæc nimium probant; conse-
 quitur enim non solum Pontificis, sed etiam
 particularium Synodorum exanimi, & iudicio
 subiacere Concilia Generalia. Respondeo, Uni-
 versalium Conciliarum, quæ ut talia agnita
 sunt, doctrinam, ac fidem nemo unquam exa-
 mini, aut retractationi submitit; hinc observat
 Ill. Bossuet, Hispanos examinasse quidem Acta
 Synodi VI., sed simul studiose abstinuisse a vo-
 canda tanquam Generali, antequam illam ap-

probassent. Priusquam vero recipiantur Synodi Generales, non dedecet illas examinari; expedit potius; 1. quod auctoritas Ecclesiæ exerceatur per persuasibilis doctrinæ sermonem: igitur debemus quidem intellectum subijcere in obsequium auctoritatis; sed non nisi instructi; instruimur vero examine defnitorum: rite ergo examinatur definita: 2. quod Conciliorum acceptatio, & executio consequens sanet quoscunque defectus in ipsis commissos, nosque reddat certos de defnitorum veritate; *vid. meam Diss. de Fontib. Theol. §. LXXVII.* sed si cæce, & absque prævio examine Synodos recipiamus; non majus argumentum veritatis suppeditabit executio, quam celebratio Conciliorum: igitur recte examinantur Concilia ante receptionem. Ceterum in verbo Confirmationis vim non esse ponendam, docet multis Ill. *Bossuet ibid. lib. 8. cap. 2. & seq.*

§. CL.

Nicæni II. confirmatio, nec petita, nec data est.

Post Concilium Nicænum II. Tharasius CP. dedit quidem Epistolam ad Hadrianum Papam (a), sed est adnumeranda Epistolis, quæ *Synodi relationes* appellantur. Refert Acta, & Actorum executionem in Oriente; sed nec verbum apparet, quo peteret confirmationem. Hadrianus I. suscepit quidem illud Concilium; attamen solenni aliquo testimonio, aut Rescripto ad Imperatorem, vel ad omnes Ecclesias nunquam laudavit, ut ipse testatur
in

in *Epistola Apologetica* pro cultu imaginum ad Carolum Magnum: “Nos vero adhuc pro eadem Synodo nullum Responsum hactenus eidem Imperatori reddidimus, metuentes, ne ad eorum reverterentur errorem,” scilicet Iconomachorum. Eandem Synodum neque Galli, neque Britanni multo tempore susceperunt. Fuit celebrata anno 787., & anno 863. Nicolaus I., & cum ipso Synodus Romana sex tantum numeravit Synodos Generales: “Auctoritate Principum Apostolorum Petri, & Pauli, atque venerandorum, sex *Universalium Conciliorum*, omni charitatis officio exutus sit.” (b) Igitur nondum Synodo VII. tunc reddebatur obsequium, veneratio, obedientia; sed subinde sensim apud Occidentales Oecumenicitatem executionis consecuta est.

(a) *Apud Labbé tom. VII.* (b) *Vid. Natal. Alex. Diff. VI. §. 8. in Hist. Eccl. Sec. VIII.*

§. CLI.

Synodus VIII. demandavit solum executionem.

Patres Concilii CP. IV. dederunt Synodicam Epistolam Encyclicam, seu *Synodi Relationem*, ad Episcopos universos Christi fideles. Dederunt similiter ad Hadrianum Papam II., qua illi commendabant Synodi receptionem, publicationem, confirmationem, qua

non robur Synodo, sed executio, & debita observantia accederet, uti legentibus obvius apparet; inquiunt enim: “Igitur libenter op-
 „ pido & gratanter imitatrice Dei *Sanctitate*
 „ *vestra* omnium nostrum Conventum, & Uni-
 „ versalis hujus, atque Catholicæ Synodi con-
 „ sensum & consonantiam *recipiente*, *prædica*
 „ eam magis, ac veluti propriam & sollicitius
 „ *confirma* coangelicis *præceptionibus*, & *admo-*
 „ *nititionibus* vestris, ut *per* sapientissimum *magi-*
 „ *sterium* *vestrum* *etiam* aliis Universis Eccle-
 „ siis *personet*, & *suscipiatur* veritatis verbum,
 „ & justitiæ decretum.” (a) Est enim Papa
 etiam Patriarcha Occidentis, ut Patriarchæ
 commendabatur, ut Synodi illius decretum
 communicaret Occidentalibus, quæ ei sub-
 sunt, Ecclesiis.

(a) Refertur Act. X. apud Labbé tom. VIII.

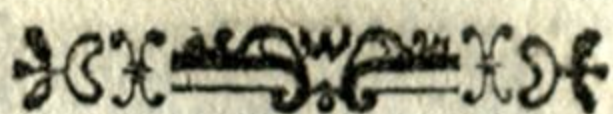
§. CLII.

Etsi non obesset Confirmatio.

Habetur Hadriani II. Epistola ad Basilium
 Imp. de receptione Synodi VIII., in qua ni-
 hil est, quo ea Synodus quasi nullum prius
 vigorem habuisset, firmaretur. Sed esto,
 quod Patres ad plenam firmitatem illius Syno-
 di petiverint confirmationem, seu consensum
 Pontificis, & Pontifex illum dederit; non
 obstat nostris principiis; nam ex causa emer-
 gente ad plenam unanimitatem, & consensum
 pote-

poterat videri deesse consensus Pontificis. Igitur ad tollendum omne dubium Patres illum consensum petere, & Pontifex dare poterat, præsertim cum de re disciplinari ageretur in illa Synodo, in qua major consensio commendatur.

* Casus erat, quod antequam Legati Pontificii subscriberent Synodo, quia Græcam linguam non callebant, timebant autem deceptionem, & fraudem aliquam in Actis, voluerint ea revideri ab Anastasio Bibliothecario Sedis Apostolicæ; Anastasius non poterat legere in Epistola Hadriani textum, qui laudem Imperatoris continebat; quamobrem Legati summis clamoribus conquerebantur, Epistolam Hadriani fuisse fraudulenter corrosam, protestantes se nullo modo subscripturos Synodalibus Actionibus, nisi totius Epistolæ integritas gestis Synodiciis jungeretur. Hoc modo Romanis certantibus, Græcis vero, non esse in Synodo de laude Imperatoris, sed de solius Dei gloria tractandum, altisone respondentibus, tandem conventum est, ut interposita conditione voluntatis Apostolicæ subscriberent definitis sententiis minus definite; unde hac formula subscripsisse leguntur Act. X. “ Ego - - - locum obtinens Domini mei Hadriani Summi Pontificis, & Universalis Papæ, omnia quæ superius leguntur, huic Sanctæ & Universali Synodo præsidens, usque ad voluntatem ejusdem eximi Præfulis promulgavi, & manu propria subscripsi. “ Ad hanc conditionem purificandam poterat videri necessarius consensus Pontificis. Ceterum non mirare, quod tam levi cavillationi Romanorum tunc detulerint Græci; etenim declinante Græcorum Imperio, diffi-

diffimularunt & alios fastus auctæ tunc potentia Pontificiæ; uti sunt, quod Hadrianus jussit Imperatorem convocare illud Concilium: quod Romani se subscripserint Legatos *Universalis Papæ* titulo splendido, quem Magnus Gregorius non minus politice, quam religiose a se rejecerat, dum egisset cum Græcis robustioribus, ne scilicet exemplo suo similis titulaturæ appetitum vehementiorem Episcopis Constantinopolitanis moveret, quando appetitui Græcorum reprimendo sibi non erant vires pares.

§. CLIII.

Cautela circa Concilia Occidentis.

Quod attinet hactenus sparsa principia, quæres, quid universim sit sentiendum, si qua fors adversa in Synodis Occidentalibus occurrant? Respondeo, esse duas regulas attente observandas; prima est: Ne putes, omnia esse Conciliorum decreta, & definitiones, quæ insunt Actis, & Decretis Conciliorum (a). Altera est: Ut reflectas, Concilia Occidentalia fuisse celebrata post incrementa Papatus Romani. Enimvero post invectas imposturas Isidorianas, post obfuscationem, & caliginem genuinorum jurium Ecclesiæ non poterant non cœspitare agentes; quanquam fidenter affirmem, salvam semper perseverasse veram fidei, & morum doctrinam.

(a) *Vid. meam Diss. de Fontib. Theol. §. LXVII. & seq.*

§. CLIV.

§. CLIV.

Aliquibus nullo colere poterat dari confirmatio.

In Conciliis Occidentalibus, quibus Papa ipse præfuit, Lateranensibus, Lugdunensibus, Viennensi, Florentino, Decreta lata sunt auctoritate Pontificis, *Sacro approbante*, vel *præfente Concilio*; unde quum crederent, Papæ auctoritatem non esse majorem extra Concilium, & nemine inspectante, quam in Concilio, & in conspectu Patrum, nullo colore illis Conciliis poterat addi, neque addita est nova quædam extraconciliaris confirmatio.

§. CLV.

Aliquibus data est confirmatio executionis.

Confirmatio, quæ data est Synodis Pisanae, Constantiensi, Basileensi, debet accipi pro testimonio reverentiæ, obedientiæ, executionis, & rati habitionis debitæ Conciliis, & non pro judicio, quo firmaretur, quod antea infirmum esset. Ita accipi debet confirmatio Synodi Pisanae; nam alias si antequam confirmaretur ab Alexandro V., non fuisset firma, & valida; tunc depositio *Sess. XV. Benedicti XIII. & Gregorii XII.* infirma, & invalida fuisset, uti & consequens electio Alexandri V. Ita accipi debet confirmatio Synodi Constantiensis, nisi velimus invalidam

fuisse depositionem Joannis XXIII. *Sess. XII.* abdicationem Georgii XII. *Sess. XIV.*, depositionem, & excommunicationem Benedicti XIII. *Sess. XXXVII.*, damnationem Wicleffi *Sess. VIII.* Joannis Hussii *Sess. XV.* Hieronymi Pragensis *Sess. XXI.* iniquam executionem sententiæ, & combustionem Hieronymi Pragensis, & Joannis Hussii, quæ facta est ante confirmationem Pontificiam, quæ robur debuisset dare definitis: nisi velimus, invalidam fuisse creationem Pontificis Martini V. *Sess. XLI.*, quæ non potuit esse valida, nisi valida fuerit antecedens in ceteros sententia. Ita accipi debet confirmatio eorum, quæ Synodus Basileensis egit primis sedecim Sessionibus, reluctante, & contradicente Eugenio IV.; nam alias quomodo Eugenius *Sess. XVI.* declarasset, illud “Generale Concilium Basileense *legitime* inchoatum, a tempore prædictæ inchoationis suæ *legitime* continuatum fuisse - - - perinde ac si nulla dissolutio facta fuisset; “si Conciliorum auctoritas esset a Pontifice? quomodo factum potest esse legitimum, quod exercetur contra legitimam potestatem? quomodo omnes quascumque suas literas, gesta, decreta “in præjudicium, aut derogationem prædicti Sacri Concilii Basileensis, seu contra ejus auctoritatem facta, & attentata, seu asserta nulla & irrita fuisse, & esse “declarasset; si ex supposito nulla est auctoritas Conciliorum, nisi a Papa sibi concedatur? §.

§. CLVI.

Tridentino fuit petita, & data Confirmatio.

In fine Sess. XXV. Concilii Tridentini legimus : “ Patres, placetne vobis, ut - - -
 „ omnium, & singulorum, quæ tam sub fel.
 „ rec. Paulo III. & Julio III., quam sub SS.
 „ D. N. Pio IV. Romanis Pontificibus in ea
 „ decreta, & definita sunt, confirmatio nomi-
 „ ne Sanctæ hujus Synodi per Apostolicæ
 „ Sedis Legatos & Præsidentes a Beatissimo
 „ Rom. Pontifice petatur ? Responderunt :
 „ Placet. “ Suam commissionem executi
 sunt Legati Cardinales Moronus, & Simoneta
 in Concistorio Secreto Romæ die 26. Januarii
 1564. Pius IV. eadem die Synodum confir-
 mavit Bulla : *Benedictus Deus*, in qua notan-
 ter legimus : “ Cum autem ipsa Sancta Syno-
 „ dus pro sua erga Sedem Apostolicam reve-
 „ rentia, *antiquorum etiam Conciliorum vestigiis*
 „ inhærens, decretorum suorum omnium - - -
 „ confirmationem a nobis petierit - - -
 „ Nos - - - in Concistorio nostro Secreto illa
 „ omnia & singula auctoritate Apostolica ho-
 „ die confirmavimus; & ab omnibus Christi
 „ fidelibus suscipienda, ac servanda esse de-
 „ crevimus. “

* Ea Sessio habita fuit die 4. Decembris
 1563., deliberatio vero petendæ confirmationis
 facta est die 20. Novembris 1563. Archiepisco-
 pus

pus Granatensis monuit posse præjudicari auctoritati decretorum sub Paulo III. & Julio III. si ipsorum etiam confirmatio peteretur, dum absque illa prævia Confirmatione executionem ipsorum commendaverit Synodus Sess. XVI. & ult. sub Julio III. in Decreto Suspensionis Concilii die 28. Novembris 1552., cui respondit Archiepiscopus Hydruntinus, Decretum illud favere potius, quod in eo Patres exhortarentur, & non mandarent executionem, ad quod subticuit Granatensis, & Patres consenserunt in petendam confirmationem. Vid. Sarpi *lib. 8. della Storia*. Sed Hydruntino poterat reponi, leges & decreta non cessare esse talia propterea, quod ad ipsorum observantiam hortemur. Jam quæ præcesserunt Sessionem XVI., absoluto judicio decreta erant, & non hypothætico, & sub conditione Pontificii consensus. Ergo ex mente Patrum vim habebant decretorum, & definitionum, ipsis debebatur executio, nec obstabat, quod Synodus illam solum commendaverit.

§. CLVII.

Quid de illa sentiendum.

Arbitror, illam petitionem confirmationis fuisse effectum præjudicii, quo non pauci Patres Tridenti crediderunt, Episcoporum auctoritatem esse a Papa; proinde non infior, eosdem, multos saltem, consensisse in petendam confirmationem, qua robur accederet definitis; sed sic disponente divino Spiritu, sicut alibi sæpe, sic ibidem illi decreto non est insertum consilium, quo petebant confirma-

* *Concepista Bullæ: Benedictus Deus*, voluit persuadere a Conciliis fuisse semper petitam, & a Pontificibus datam confirmationem: “ Pro
 „ sua, ait, erga Sedem Apostolicam reveren-
 „ tia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis
 „ inhærens. &c. “ Sed quam imperite id dixe-
 rit, intelliges, si ad retro dicta respicias. Ce-
 terum dat etiam testimonium veritati, dum ait,
 decreta “ *confirmavimus*, & ab omnibus Chri-
 „ sti fidelibus *suscipienda* esse decrevimus; “
 sicque confirmationem refert ad decretum obser-
 vantia, & executionis Concilii.

§. CLVIII.

*Dissensus Pontificis arguit solum fuisse illegi-
 timum Concilium.*

Synodos, inquires, non haberi oecume-
 nicas, & legitimas, quibus Pontifices nega-
 runt suam approbationem, sic Ariminensem,
 & Ephesinam II. non haberi pro oecumenicis,
 eo quod Pontifices illas reprobaverint. Verum
 dico, non ideo aliquas Synodos esse illegiti-
 mas, quod illis suum consensum Pontifices
 denegaverint; sed contra ideo consensum de-
 negarunt, quod fuerint illegitimæ; sic Arimi-
 nensis fuit illegitima, quod contra canones
 cum exclusionem Pontificis, & aliorum Epis-
 coporum, & absque causa fuerit celebrata,
 quo pertinebat illud Athanasii: *Quæ nova hæ-
 resis? Cur nova Synodus?* Ephesina II. item
 ipso jure fuit nulla, quod contra canones ce-
 lebrata fuerit præpotentia Dioscori Episcopi
 Alex.

Alex. cum exclusione Pontificis, & aliorum bonorum. Unde dissensus Pontificis, sicut etiam dissensus aliorum, arguit quidem Concilium esse illegitimum, non vero illegitimum facit.

C A P U T X.

DE CIVITATIS JURE CONFIRMANDI CONCILIA.

§. CLIX.

Principes recte confirmant Concilia.

Principes optimo jure confirmant Concilia. Nam est nexus Ecclesiam inter & Civitatem, nec turbata Ecclesia, licet Civitati diutius frui perfecta pace, & tranquillitate. Hinc diximus, Principes, non solum jure advocatiæ, sed etiam jure Summi Imperii Civilis conservare pacem Ecclesiæ, & si turbetur, ad restituendam congregare Concilia, iisdem præsidere, eadem dirigere, & ad optatum exitum perducere. Atqui non juvat, defini-ri veritatem, controversiasque terminari, nisi stetur definitis. Igitur Principes eodem jure, quo cetera curant, immo potiore, confirmant decreta, & definitiones Conciliorum, ipsisque dant vim legis, & Civilis executionis.

§. CLX.

(a) *Apud Labbé tom. II. pag. 945.* (b) *Lib. 7. Hist. Eccl. cap. 9.*

* Solitudinis Christianæ Theodosii I. vestigia habemus in Codice Justiniano. Eodem enim quo assumptus est ad Imperium, ann 379. Imppp. Gratianus, Valentinianus, & Theodosius dederunt Edictum ad Hesperium Præfectum Prætorii, quo districte prohibentur omnes hæreses, iique declarantur hæretici, qui “ vel
 „ levi argumento a iudicio Catholicæ Religio-
 „ nis, & tramite detecti fuerint, deviare. “
l. omnes 2. Cod. de hæret. Idem Imppp. anno sequenti 380. dederunt Edictum ad populum Urbis Constantinop., quo sibi subditos *cunctos populos in tali jubebant Religione versari*, quam D. Petrus Apostolus tradidit, ejusque Successor Damasus, & Petrus Alexandriæ Episcopus profitebantur, a quorum fide quicumque essent alieni & divina vindicta & Imperiali ultione, tanquam infames hæretici, plectendi edicebantur. *l. cunctos 1. Cod. de Summ. Trin.* Anno sequenti 381. dederunt item Edictum ad Eutropium Præfectum Prætorium, quo “ Nicænæ
 „ fidei dudum a majoribus traditæ, & divinæ
 „ Religionis testimonio, atque assertione firma-
 „ tæ observantia semper mansura “ demandabatur, fidei Nicænæ professio exponebatur, hæreticis illicitas agere intra Oppida Congregationes vetabatur *sub pœna exilii*, & Catholicis reddi Ecclesias toto orbe præcipiebatur. *l. Nullus. 2. Cod. de Summ. Trin.*

§. CLXIII.

Ephesini.

Patres Ephesini in sua Synodica (a) ad Theodosium, & Valentinianum Impp. relatis actis

actis contra Nestorium , “ Vestram ergo ,
 „ ajunt , Majestatem iterum atque iterum ro-
 „ gatam cupimus , ut universam illius *doctrinam*
 „ a Sanctissimis Ecclesiis submoveri , ejusdem-
 „ que *libros* ubicumque locorum repertos flam-
 „ mis tradi jubeat - - - Quod si quis vestras
 „ sanctiones spreverit , ille vestrae dominatio-
 „ nis indignationem formidet. Sic enim A-
 „ postolica fides per vestram Pietatem *munita* ,
 „ persistet illæsa , & nos omnes intentas pro
 „ vestra Majestate preces fundemus , per quam
 „ & Christus glorificatur , & fides roboratur ,
 „ & gratia Dei omnibus hominibus illustris
 „ redditur. “ Ad Patrum petitionem Impera-
 tores (b) Lege sanciverunt , Nestorii sequaces
 Simonianorum nomine appellandos esse. De-
 creverunt “ præterea ne quis impios nefarii ,
 „ sacrilegique Nestorii *libros* , quos de sacra
 „ Orthodoxorum religione & adversus dog-
 „ mata Episcoporum , qui in Sacra Ephesina
 „ Synodo convenerunt , edidit , *habeat* , aut
 „ *transcribat* : quos omni studio ac diligentia
 „ undequaque conquisitos publice concrema-
 „ ri “ voluerunt. Prohibuerunt , ullam “ do-
 „ mum , aut agrum , aut suburbanum , aut a-
 „ lium quemcumque locum Conventus causa
 „ occulte , aut manifeste eisdem concedi. “
 Demum decreverunt , Nestorianos “ omni
 „ Conventus habendi facultate privatos esse , “
 addentes sanctionem : “ Cum neminem omnino
 „ latere debeat , quod quicumque nostram
 N
 „ hanc

„ hanc legem transgressus fuerit, & Nesto-
 „ rium imitatus omnium bonorum amissione mul-
 „ tabitur. “

(a) *Act. I. Conc. Ephes. apud. Labbé tom. III. pag. 567.*

(b) *Edicto ad Leontium Præfectum Urbi anno 435. Extat part. 3. cap. 45. Conc. Ephes. apud Labbé ibid. pag. 1209. item inter Leges Justinianas l. Damnato. 6. Cod. de Hæret.*

* Theodosius II. & Valentinianus III. dederunt etiam anno 449. Edictum Hormisdæ Præfecto, sancientes, “ de cetero nulli paten-
 „ te licentia præter expositam fidem (ut dixi-
 „ mus) tam Nicææ, quam Ephesi, aliud quid
 „ vel dicere vel docere, transgressoribus nimi-
 „ rum hujus nostri divini præcepti, ei pœnæ,
 „ quæ continetur lata adversus impiam Nestorii
 „ fidem lege subjiciendis; “ scripta quoque, non
 fecus ac Constantinus Arii, majore rigore ju-
 bent extradi, & comburi sub pœna ultimi sup-
 plicii Extat *l. Decere. 3. Cod. de summ. Trin.* Alios
 quoscumque hæreticos represserunt Edicto, quod
 extat *l. Ariani 5. Cod. de Hæret.*

§. CLXIV.

Chalcedonensis.

Patres Chalcedonenses *Act. IV.* (a) re-
 ferunt Pulcheriæ Augustæ damnationem Dios-
 cori, & petunt judicii sui confirmationem:
 “ Unde præsumentes, ajunt, ea quæ placue-
 „ runt, vestro infinuamus Imperio, ut illum
 „ pro suis erroribus execretur, nostram vero
 „ sen-

dum Impp. Valentinianus, & Marcianus idibus Augusti anno 457. dederunt Edictum Palladio Præfecto Prætorio, quo eos, qui non recipiebant quatuor Synodos eousque celebratas, edicunt hæreticos, & tanquam hæreticos puniendos. Prohibent novas ordinationes Eutychianorum *sub pœna exilii cum facultatum suarum amissione*: Conventicula eorundem *sub pœna* addicendi orthodoxæ Ecclesiæ domos, vel possessiones, in quibus convenerint. Eutychiana hæresi infectos milites *militia*, Cives *civitate* prohibent. Insuper edicunt: “ Nulli etiam
 „ contra venerabilem Chalcedonensem Synodum liceat aliquid vel dictare, vel scribere,
 „ vel edere, atque emittere, aut aliorum scripta vel dicta super eadem re proferre. Nemo hujusmodi habere libros, & sacrilega scriptorum audeat monumenta *servare*. Quod si qui in his criminibus fuerint deprehensi, *perpetua deportatione* damnentur. “ De ea hæresi disputantes discendi causa puniuntur *pœna* decem librarum auri Fisco inferendarum; docentes vero puniuntur *ultimo supplicio*. Scripta & Chartæ hæresi Eutychiana infectæ extrahi, & comburi jubentur. Moderatores denique Provinciarum, aliique, ad quos cura Legum earumque executio pertinet, ad illius Edicti observantiam obligantur *sub pœna infamiae*, & decem librarum auri Fisco inferendarum. Exstat Edictum illud inter Leges communes l. *Quicumque*. 8. Cod. de Hæret. Vid. quoque l. *Nemo* 4. Cod. de Summ. Trin. in qua notanter Servi severissimis animadversionibus plecti jubentur.

§. CLXV.

Constantinop. II.

Quantum concurrerit Justinianus Imp. ad celebrationem Synodi V., loquuntur Acta illius Synodi. Condemnationem Trium Capitulorum prævenit suo Edicto adversus Tria Capitula.

* Justiniani Imp. studium circa Sacra manifestant tot Leges, quas tulit de personis, & rebus Ecclesiasticis. Hactenus laudavimus nonnulla ipsius Prædecessorum Edicta, quibus dedit locum inter suas Leges. Ipse fidem Catholicam Ephesini, & Chalcedonensis Concilii profitetur, & damnat atque anathematizat Nestorium, & Eutychen. l. 5. & 6. Cod. de Summ. Trin. inculcat fidem quatuor Oecumenicorum Conciliorum, & eos, qui illa non recipiunt, tanquam hæreticos damnat, & anathematizat l. 7. Cod. eodem.

§. CLXVI.

Constantinop. III.

Patres Concilii CP. III. Act. XVIII.

(a) Imperatorem excitant notanter ad *morem*, & temporum præcedentium consuetudinem:
 “ His quæ a nobis definita sunt, ajunt, *signaculum* tribue, vestram in *scripto* Imperialem ratihabitionem, & per Edicta Divalia
 „ atque pias Constitutiones *ex more* eorum
 „ omnium firmitatem, quatenus nullus his
 „ quæ gesta sunt, aut contradicat, novamve

„ quæstionem machinetur. “ Annuit Imperator petitioni, subscripsit Synodo, tulit Edictum (b), in quo “ His omnibus ita, ait, a
 „ Sancto hoc & Universali VI. Concilio constitutis (& per subscriptionem nostræ fortitudinis confirmatis) sancimus, ut nullus
 „ quoque omnino aliud quidquam de fide sagat - - Siquis vero hominum - - - præsentem nostram piam Constitutionem non recipit, siquidem Episcopus est, vel Clericus, aut Monachico circumdatus est habitu, *deportationis* pœnam exsolvet. Si vero in ordine Dignitatum insertus est, *supplicio proscriptio* mulctabitur, eique cingulum adimetur. Si autem Idioticæ sortis est, ex hac *Regia*, omnique penitus nostra *Civitate* *ex* *torris* addicetur. “

(a) In Serm. Prosphœnetico apud Labbé tom. VI. (b) Ibid. Act. XVIII. pag. 1084.

§. CLXVII.

Nicæni II.

Concilii Nicæni II. *Acti*oni VIII. & ultimæ (a) in Palatio, quod *Magna*ura vacatur, præsidens Irene simul cum regnante filio Constantino VI. iussit legi clara voce illius Concilii definitionem, quam lectam a Cosma Diacono quum Patres unanimi acclamatione probassent: “ Ita credimus, ita omnes sentimus; omnes consentiendo subscripsimus - - -
 „ Pa-

„ Patriarcha offert Imperatoribus lectum De-
 „ finitionis tomum , *postulavitque cum universa*
 „ *Synodo* , ut consignaretur, & communiretur
 „ piis eorum subscriptionibus. Et accipiens ---
 „ Imperatrix subscripsit, dabatque simul reg-
 „ nanti Filio, ut & ipse subscriberet. Quod
 „ ubi factum , reddita est Patriarchæ defini-
 „ tio per Stauracium - - - Patricium & Logo-
 „ thetam Dromi.“

(a) *Apud Labbé tom. VII. pag. 591.*

§. CLXVIII.

Constantinop. IV.

Demum Concilii CP. IV. *Act. X.* (a) le-
 gimus : “ *Basilus, Constantinus, & Leo per-*
 „ *petui Augusti* - - - Sanctam hanc & Uni-
 „ versalem Synodum suscipientes , & omni-
 „ bus quæ ab ipsa definita , & scripta sunt,
 „ concordantes , subscripsimus manu propria.“
 Post *Actionem X.* legitur exemplar Rescripti
 trium Imperatorum ad omnes particulares Se-
 des, in quo referunt judicium Synodi, &
 laudant.

(a) *Apud Labbé tom. VIII.*

* *Basilio Imperatori honoris causa oblatus*
 fuit a Synodo primus subscribendi locus. Ve-
 rum ille recusavit , dicens sibi quidem in ani-
 mo fuisse , post omnes Episcopos subscribere ex-
 emplo Constantini M. , Theodosii , Marciani ;
 sed quando ita placeret Patribus , se subscriptu-
 rum post Legatos Sedis Apostolicæ, & aliorum

Patriarcharum, uti & post illos subscripsit. Magis probo postremum subscribendi locum; accedit enim iudicio Ecclesiæ perfecto auctoritas Civitatis. Hodie vero dum Imperium est divisum in plures Civitates, ex ordine subscribendi meo iudicio non esset conjicienda præminencia Civitatis; sed studium duntaxat donandi Civitate Decreta Conciliorum; sicuti arbitror, Rempublicam Venetam suum studium præfetulisse solum, dum prima in suo Dominio publicavit Concilium Tridentinum. Demum observa, quam acuto scilicet, ac simul vero consilio Legati Pontificii Tridenti judicaverint, omittendas esse subscriptiones Legatorum Civitatum, eo quod illæ essent insolitæ; contra antea fuerint soliti subscribere solum ii, qui gaudent voto deliberativo, ut refert Sarpi *lib. 8. Hist.* Sed neglectarum subscriptionum effectus docuit difficultas, quam reperit publicatio Concilii Tridentini quamque exhibet Appendix annexa Historiæ Sarpianæ Edit. anni 1761. in Helmstat presso Jacopo Mulleri.

§. CLXIX.

Ex dictis concluditur.

Si hactenus deducta attento animo perpende-
 ris, tot erues principia, quot concipi
 possunt reflexiones. Illud manifesto confici-
 tur, quod agebamus, a tempore videlicet,
 quo Ecclesia donata est Civitate, fuisse illud
 iudicium universale, unanime, & constans us-
 que ad tempora mutatæ disciplinæ, & incre-
 mentorum Papalium, recte confirmari aucto-
 ritate Civitatis definitiones, & decreta Con-
 cilio.

ciliorum. Id egerunt Imperatores. Id optavit, postulavit, laudavit Ecclesia.

* Referunt Adriani lib. 18. Thuanus lib. 36. fuisse offensos Romanos, quod publicatio, & acceptatio Concilii Tridentini facta fuerit in Hispania, & Belgio auctoritate Philippi II. Regis Hispaniarum, nulla facta mentione auctoritatis Summi Pontificis; an merito? colligo ex dictis.

§. CLXX.

Effectus Confirmationis Civilis.

Porro illius constantis praxis Ecclesiæ, & Civitatis illum colligo effectum, quod Ecclesia, a quo donata est Civitate, evaserit legitima, legitimaque evaserint, quæque ad ipsam pertinent; attamen illa moderatione, quod quum ea, quæ Principi placent, Legis habeant vigorem; siqua noviter definit, aut decernit, fiant legitima, si donentur Civitate: si placitum, consensus, auctoritas Principis accedat. Habuit semper, & conservat Ecclesia suam auctoritatem, quam a Christo recepit, eaque recte utitur, quoties expedit, vel oportet; sed ea auctoritas non est de hoc mundo, parit duntaxat effectus spirituales, neque inducit effectus Civiles, nisi quos placet, & prout placet Civitati. Unde in eo est summa totius intellectus & discretionis utriusque Potestatis, quod iidem sint Cives & Christiani; Christiani vero sint membra canonica, & legitima

Ecclesiæ. Ecclesia judicat de controversiis, easque definit, declarat hæreticos, pronunciat anathematismos vulgo in eos, qui prius & canonice & legitime ipsius membra habebantur. Post iudicium Ecclesiæ anathematizati cessant *secundum conones* esse membra Ecclesiæ, nec capiunt amplius fructum communionis. Sed per solum iudicium Ecclesiæ non cessant *secundum leges* esse membra Ecclesiæ, nec privantur effectibus, quibus beneficio Civitatis alii Christiani fruuntur, nisi iudicium Ecclesiæ confirmetur Civili auctoritate. Hinc adverte in allegatis; Theodosium I. definivisse, qui sint habendi hæretici, Justinianum dixisse anathema Nestorio, & Eutychi, utrumque inseruisse suis legibus fidei definitiones, Imperatores universim Synodos recepisse, latis Legibus confirmasse, ut quod obtinuit *canonice* per Ecclesiæ iudicium, obtineret *legitime* per Legem Imperii; non tamen nisi quoad Civiles effectus, uti colligimus ex Sanctionibus, quæ consistunt in pœnis mortis, exilii, pecuniariis, & similibus.

• Ex laudatis testimoniis colliges religiosam limitum Ecclesiæ observantiam. Patres primitus satis habuerunt, vibrare suos anathematismos contra hæreticos, & siquid amplius exegisset pax publica, reliquerunt iudicio Civitatis. Si qui privandi fuissent beneficiis, eorumque temporalitate, quia temporalia promptius vindicantur gladio, Patres solícite iudicii sui confirmationem petiverunt a Civitate. De-
mum

num adeo abstinnerunt a quolibet corporali effectu, ut sortem librorum hæreticorum permiserint curæ Civitatis, seu quoad usum, seu quoad prohibitionem, aut combustionem.

§. CLXXI.

Ejusdem Consilium.

Sed ratio Status Politici exigebat, nequid decerneretur ab Ecclesia absque Civitatis auctoritate; præterquam enim expediret, ut sancte observarentur, quæ Ecclesia commendabiliter decernebat; erat Imperii providere, ne Decretis minus necessariis, vel minus expedientibus Cives gravarentur, ne contra reos nimia severitate procederetur, ne demum inopportune decernerentur, quibus poterat, vel absolute, vel ad tempus carere Ecclesia, ipsam carere exigebant forte tempora Civitatis.

* Eodem argumento observa Regii Placeti usum legitimum, rationabilem, commendabilem.

7026/pma.

ASSERTTIONES

EX

UNIVERSA THEOLOGIA
DOGMATICA,

QUAS

IN ARCHIDUCALI ACADEMIA
LABACENSI

DIE AUGUSTI ANNO MDCCLXXIX.

PUBLICE DEFENDENDAS SUSCEPIT

Rev. Erud. & Perdoctus Dominus

JOSEPHUS KALLAN,

Carn. Locopolitanus, Archidiœcesis Gori-
tensis Subdiaconus, ex Sem. Episc. Funda-
tionis Schiffrianæ.

SS. Theologiæ Auditor.

SUB PRÆSIDIO

JOSEPHI GREGORII LENAZ,
CANONICI ECCLESIAE CATHEDRALIS
PETENENSIS, PROTONOTARII APOSTOLICI, SS.
THEOLOGIAE DOCTORIS, ET CÆSAREO - REGII
PROFESSORIS PUBLICI, & ORDINARII,
& ALTIORUM SCHOLARUM
DIRECTORIS &c.

LABACI LITRIS EGERIANIS.

ASSER TION ES

OTIVITATE THEOLOGICA
DOCTRINARIA

IN ACADEMIA ACADEMIA
TABACENSIS

PER AUGUSTI ANNO MDCLXXIX

ROBERTO DEUTERONOMICIS

ROBERTO & FRIDRICH DORNBERG

JOSEPHUS KALLAN

JOSEPHUS KALLAN
JOSEPHUS KALLAN
JOSEPHUS KALLAN

22. Theologiae

JOSEPHUS KALLAN

JOSEPHUS KALLAN

JOSEPHUS KALLAN

JOSEPHUS KALLAN

JOSEPHUS KALLAN

JOSEPHUS KALLAN

JOSEPHUS KALLAN

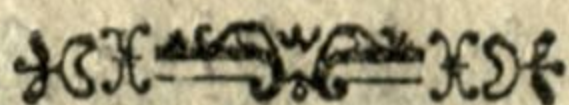
LAVAG LITIS FORNARIIS

030035956

ASSERTIONES.

- I. Religio, non solum interni, sed etiam externi cultus, debetur Deo.
- II. Naturalis est insufficiens præsentì hominum naturæ curandæ, atque ad finem suum perducendæ.
- III. Est igitur necessaria Revelatio, quam existere ex Prophetiis, & Miraculis evincimus.
- IV. Continetur in Sacris Libris V. & N. Testamenti.
- V. Præter quos admittenda est Divino-Apostolica Traditio.
- VI. Dei existentis argumentum est mundi hujus aspectus,
- VII. Qui Philosophos etiam convincit,
- VIII. Et omnino non patitur Atheismum negativum inculpabilem.
- IX. Est Deus Unus, nec sunt, nec esse possunt plures, non duo, quorum alter bonus, malus alter esset.

- X. Unde condemnabilis fuit Gentilium
superstitio, seu coluerint ipsa Idola,
seu Idolis infidentia Numina, uti sibi
imaginabantur nonnulli.
- XI. Est quoque Deus Trinus in Per-
sonis.
- XII. Filius est Deus, & consubstantia-
lis Patri.
- XIII. Nec error contrarius in Ecclesia
potest tolerari, aut unquam fuit to-
leratus.
- XIV. Spiritus S. est vera Persona, ea-
que Divina, Patri, Filioque consub-
stantialis.
- XV. Procedit vere, atque interne a Fi-
lio, non minus, quam a Patre.
- XVI. Mysterium SS. Trinitatis superat
quidem longe rationem naturalem;
- XVII. Attamen rectæ rationi non re-
pugnat.
- XVIII. Deus hunc mundum in tempo-
re ex nihilo creavit.
- XIX. In mundo primum hominem
creavit Adamum, ante quem alios
præextitisse, est fabula Præadami-
tarum.

XX. Mundum, in eoque res omnes, minimas etiam provide regit, atque administrat.

XXI. Neque evincitur aliud ex malis, seu physicis, seu moralibus, quæ istic contingunt.

XXII. Lapsus Protoplastarum imputatur eorum posteris.

XXIII. Inde orta est necessitas Divini Liberatoris.

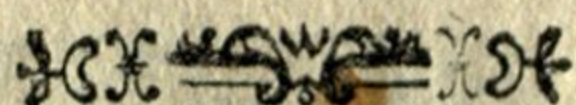
XXIV. Cujus promissio facta est Protoplastis.

XXV. Et propagata, depositaque demum apud Abrahæ posteros.

XXVI. Eundem advenisse demonstramus ex Vaticinio Jacobi *Genes. XLIX. 8. & seq.*

XXVII. Item ex Vaticiniis Danielis *IX. 24. & seq.* Aggæi *II. 8.* Malachiæ *III. 1.*

XXVIII. Item ex præsentis exilii, dispersionis, excoecationis Judæorum statu, cujus causas alias in cassum fingit Isaacus Orobius Hebræus.

XXIX. Demum ex Gentilium, abjectis Idolis, ad veri Dei cultum conversione.

XXX. Est JESUS NAZARENUS.

XXXI. Ipsum concepit, & peperit B. MARIA illæso Virginitatis candore juxta Vaticinium *Isaiæ VII. 14.*

XXXII. Pœnas peccatis nostris debitas. in se suscepit: & quidem per veram substitutionem.

XXXIII. Nos redemit vere soluto pretio, quod persolvit crucis præsertim sacrificio, cujus virtute expiata sunt nostra delicta, nosque Deo sumus reconciliati.

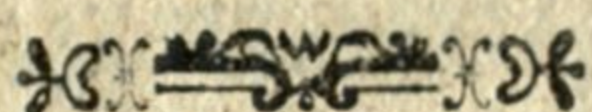
XXXIV. Ecclesia, quam instituit, durabit usque ad finem mundi.

XXXV. Eidem dedit leges, non solum fidei & credendi, sed morum etiam & agendi.

XXXVI. Eidem reliquit *Claves*, & in *Clavibus* multiplicem potestatem.

XXXVII. *Claves* dedit omnibus Apostolis, easque voluit transmitti ad ipsorum Successores.

XXXVIII.

XXXVIII. Unde Episcopi sunt ex divina, eaque immediate institutione.

XXXIX. B. Petro in ceteros Apostolos dedit Primatum honoris, & jurisdictionis.

XL. Qui transit ad B. Petri Successores, qui hactenus *de facto* sunt Romani Episcopi.

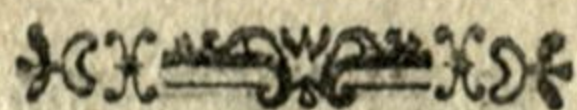
XLI. Instituit in Ecclesia verum Sacrificium, quod consistit in Eucharistica panis & vini oblatione.

XLII. Est enim *Sacerdos secundum ordinem Melchisedech Psal. CIV. 4.*

XLIII. Voluit nobis applicari merita sua primo: *Gratia Medicinali*, quæ consistit in mentis illustratione, & vel maxime in motione voluntatis, seu inspiratione charitatis, & sanctæ dilectionis.

XLIV. Quæ est necessaria ad initium, progressum, consummationem operum salutarium: ad primos quoque piæ credulitatis adfectus: ad singulos actus salutare etiam hominibus justis: nec non ad perseverandum in accepta justitia.

XLV.

XLV. Secundo: *Sacramentis*, quæ sunt septem, nec plura, nec pauciora.

XLVI. Conferunt gratiam ex opere operato,

XLVII. Et ex iis Baptismus, Confirmatio, & Ordo imprimunt Characterem.

XLVIII. Peccata in justificatione non teguntur solum, aut extrinsece condonantur; sed vere remittuntur, ac prorsus delentur, & peccatores non justificantur per externam imputationem Justitiæ CHRISTI, sed per internam gratiæ infusionem.

XLIX. Dari Purgatorium dogma fidei est.

L. Uti & dogma fidei est, poenas inferni esse æternas.

